

JOURNAL OF TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT

วิทยาสาร

วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ■ ปีที่ 117 ฉบับที่ 5 เดือนมีนาคม 2561

73 ปี

สำนักงาน
เลขาธิการคุรุสภา

สถูปพิเศษ

73 ปี
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

บทความพิเศษ

การรู้วิชาชีพครู
(Teaching Profession Literacy)

วิชาการบันเทิง

‘อัจฉริยภาพของลูกน้อย’
กับ ‘การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด’

13 มีนาคม

วันช้างไทย

เพื่อให้ประชาชนคนไทยหันมาสนใจช้าง รักช้าง ห่วงหาเห่นช้าง
ตลอดจนให้ความสำคัญต่อการให้ความช่วยเหลืออนุรักษ์ช้างมากขึ้น

วารสารวิทยาสารฉบับเดือนมีนาคม 2561 ยังคงรับใช้เพื่อนครูและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา คือมีความตั้งใจและความพยายามที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ของเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอให้สมกับเจตนารมณ์ของวิทยาสารที่กำเนิดมาตั้งแต่สมัยสมัยศาสตราจารย์สุมารคม ก่อนที่จะพัฒนามาเป็นครูสภา ที่รับใช้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษามาตั้งแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ให้มีสภาในกระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า “ครูสภา” เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2488 โดยกำหนดให้ครูทุกคนเป็นสมาชิกของครูสภา และวันที่ 2 มีนาคม 2488 ได้ก่อตั้งสำนักงานเลขาธิการครูสภา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูสภา

ก้าวสู่ พ.ศ. 2561 สำนักงานเลขาธิการครูสภา ได้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการดำเนินงานของครูสภาในฐานะสภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษามาแล้ว 73 ปี ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 9 ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับ ดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ วารสารวิทยาสารฉบับนี้จึงขอเสนอเรื่องราวของสำนักงานเลขาธิการครูสภา ลำดับเหตุการณ์สำคัญของสำนักงานเลขาธิการครูสภา ปี 2560 และยังได้รวบรวมผลงานต่างๆ โดยสรุปตลอดระยะเวลาหนึ่งปีของสำนักงานเลขาธิการครูสภาไว้ในสัปดาห์พิเศษประจำฉบับนี้

เดือนมีนาคมเป็นเดือนสุดท้ายของปีการศึกษาที่ทุกโรงเรียนจะจัดการสอบปลายภาค ยังมีกิจกรรมที่ครูและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจะต้องทำอีกมากมาย ทั้งทำคะแนนผลการสอบของนักเรียน ทั้งการเตรียมการรับสมัครนักเรียนรุ่นใหม่ เตรียมการสอนสำหรับปีการศึกษาใหม่ และอีกมากมายสารพัด ฯลฯ วารสารวิทยาสารขอเป็นกำลังใจให้ครูและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาอยู่เสมอ และสัญญาว่าจะนำสิ่งดีๆ ที่คัดสรรแล้วมานำเสนอแก่ทุกท่านตลอดไป

(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)
บรรณาธิการ

ขอเชิญร่วมส่ง

บทความ | เรื่องสั้น | บทกวี

เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

เพื่อเผยแพร่ในวารสารวิทยาสาร โดยสามารถส่งผลงาน ได้ดังนี้

1. e-mail : withayajarn@gmail.com
2. ไปรษณีย์ : กองบรรณาธิการวารสารวิทยาสาร สำนักงานเลขาธิการครูสภา
128/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
3. โทร. / โทรสาร : 0 2282 1308

ผลงานที่ส่งมานั้น ต้องมีลิขสิทธิ์ ดัดแปลงงานของผู้อื่น
ผลงานที่ได้รับคัดเลือกเผยแพร่ จะได้รับค่าตอบแทนตามที่กองบรรณาธิการกำหนด

01 บทบรรณาธิการ

04 สก๊อปพิเศษ

73 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

10 โรงเรียนดี โครงการเด่น

ย้อนรอยอดีตศึกษานิเทศก์ เมื่อคราแรกเริ่ม
ศาสตราจารย์ คุณรณญวน อินทรกำแหง
ผู้อำนาจทั้งทางโลกและทางธรรม

15 บทความวิชาการ

นวัตกรรมการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่มี
คุณภาพด้วยรูปแบบ JAROH Model
“พลังจิต แต่แจ่ว” โรงเรียนบ้านจะเราะปะไต
อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

19 เรียนรอบตัว

กิจกรรม “มัดคุเทศก์น้อย เรียงร้อยถิ่นไทย
หัวใจคุณธรรม งามล้ำสถาบัน”
โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ (ตอนสุดท้าย)

04

25 พุทธศาสนา...

วาทะพระบรมครู เรื่อง
ทรงล้างวาทะ เรื่องผู้สมบูรณ์ด้วยกรรม

36

28 ประโยคสัญลักษณ์ที่ 70

ประโยคสัญลักษณ์ที่ 70 คนฆ่าไดโนเสาร์

31 บริหารการศึกษา

การใช้นวัตกรรมแบบฝึกการเขียนกลอนแปด
ด้วยตนเอง ลักษณะของกลอนแปด

36 วิชาการอ่านง่าย

ปฏิรูปการศึกษา : ก้าวที่เข้มแข็ง

40 ครูเล่าเรื่อง

ลมหายใจเพื่อนซอส์ก ตอนที่ 2

44 ครูไทย

การปฏิรูปการศึกษาไทยในมุมมองของครู ตอนที่ 2

49 วิจัยน่ารู้

60 หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม

65 ประสบการณ์

บันทึกถึงดวงดาว 90

69 บทความพิเศษ

การรู้วิชาชีพครู (Teaching Profession Literacy)

72 ปุชนิยาจารย์ของวงการการศึกษาไทย

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

76 เรื่องสั้น

ความฝันอันยิ่งใหญ่

79 ณ สยาม

ที่มาของชาติไทย ตอนที่ 2

85 IT Hero...

Raspberry Pi สมอกลขนาดพกพา

89 ดรรชนีไฟฟ้า...

ทำว่ายนํ้า 4 ท่าหลักๆ และเทคนิค

93 พืชการออม...

ออมในกองทุนให้ชอกเงย

ฉบับมนุษย์เงินเดือน ลงทุน RMF ภาค 4

96 มุมสุขภาพ

ปวดหัวเป็นอะไรกันแน่

99 วิชาการบันเทิง

'อัจฉริยภาพของลูกน้อย' กับ 'การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด'

103 ตะเวนเที่ยว

บันทาศรี...ราชินีปราสาทขอม

110 ย่ำสามกรอบ...

โรงเรียนฝึกหัดครูกับผลผลิตจากหลักสูตรโบราณ

ที่ปรึกษา :

คณะกรรมการครูสภา

ดร.บุรพาทิศ พลอยสุวรรณ

ดร.ทินศิริ ศิริโพธิ์

นายไพฑูรย์ เสี่ยงก่อ

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ

นายธีรภูมิ ทองโอบุส

นายดำรง พลโกชน

นายยุทธชัย อุดมมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการประจำ :

ศ.กิตติคุณสมุณ อมรวิวัฒน์

รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รศ.ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

รศ.ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล

รศ.ดร.กล้า ทองขาว

รศ.ดร.สุชุม เจริญทรัพย์

รศ.ดร.มนสิข สิริสมบุญ

ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์

ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ

ดร.จักรพรรดิ วัฒนา

ดร.พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง

บรรณาธิการ : ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นางราณี จินสุทธิ

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ :

นายจันทิรยงยุทธ บุญทอง

ประจำกองบรรณาธิการ :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน

นางจิรภา ทงขาว

นางสาววันิดา รังสิวารักษ์

นางสาวธัญรัตน์ ศิริเมฆา

นางสาววรรณพร พรพิพัฒน์

นายวัชรพล เหมืองจา

นายทรงชัย ชื่นล้วน

ประสานงานฝ่ายผลิต :

นางภัทราวรรณ ประกอบใน

นางจิรภา ทงขาว

ศิลปกรรม/รูปเล่ม/จัดพิมพ์ :

บริษัท ออนป้า จำกัด

111/1 อาคารนวมสร ถนนพระรามที่ 3

แขวงบางคอแหลม เขตบางคอแหลม

กรุงเทพมหานคร 10120

โทร. 0 2689 1056

โทรสาร 0 2689 1081

www.onpa.co.th

73 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

นับย้อนกลับไปเมื่อวันที่ **2 มีนาคม 2488** วันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กำหนดขึ้นโดยถือเอาวันที่**นายทวิ บุณยเกตุ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและประธานกรรมการคุรุสภาในขณะนั้น ลงนามคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นเจ้าหน้าที่เพื่อเริ่มปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา **ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488** จึงก่อเกิด **สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา** ขึ้นอย่างสมบูรณ์ แม้ว่าคุรุสภาจะปรับเปลี่ยนมาเป็นสภาคูและบุคลากรทางการศึกษา **ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546** แต่สำนักงานเลขาธิการคุรุสหายังคงถือเอาวันที่ 2 มีนาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สืบต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

ตลอดระยะเวลา 73 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ทำหน้าที่เป็นเลขานุการดำเนินงานของคุรุสภา ในฐานะสภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยยังมีวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 และมีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 9 ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับ ดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อยกระดับมาตรฐานความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ

สารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการคุรุสภา เนื่องในโอกาส ครบรอบ 73 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนนโยบายและภารกิจของคุรุสภา องค์การหลักด้านวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย ทำหน้าที่ในการกำหนด ควบคุม และรักษามาตรฐานและจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่ประกอบวิชาชีพในประเทศไทย สามารถประกอบวิชาชีพได้อย่างเต็มความรู้ ความสามารถตามความต้องการและความคาดหวังของสังคม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้ดำเนินงานตามบทบาทภารกิจของคุรุสภาจนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลา 73 ปี ในปี 2561 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และคุรุสภา ได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อครูและวิชาชีพครูเสมอมา ได้มีนโยบายและโครงการมากมายเพื่อให้ครูมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีความน่าเชื่อถือ มีความมุ่งมั่น ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง พัฒนาและผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สังคมได้ตระหนักในคุณค่าของบุคคลเหล่านี้

ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน โดยเฉพาะโลกยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ยิ่งทำให้ครูมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณความเป็นครูที่ต้องเรียนรู้เทคโนโลยีอย่างเท่าทันไปพร้อมกับเด็กยุคใหม่

ในนามของคณะกรรมการคุรุสภา ต้องขอขอบคุณและชื่นชมผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและผู้ประกอบวิชาชีพครูทุกท่าน ที่ให้ช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และร่วมกันเดินหน้าการศึกษาไทยเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ประเทศไทย 4.0

(นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการคุรุสภา

สารเลขาธิการคุรุสภา เนื่องในโอกาส ครบรอบ 73 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ปี 2561 นับเป็นปีที่ 73 ของการก่อตั้งสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนนโยบายและภารกิจของคุรุสภาในฐานะสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา และนับเป็นปีที่ 2 ของการดำเนินงานตามภารกิจของคุรุสภาตามแผนยุทธศาสตร์คุรุสภา ปี 2560 - 2564 ที่มีเป้าหมายให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “คุรุสภาเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีระบบและกลไกในการส่งเสริมสนับสนุน เชื่อมโยงการผลิต การคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล”

ตลอดปี 2560 ที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภามีความมุ่งมั่นยกระดับการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจในการพัฒนาวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาภายใต้นโยบาย “คุรุสภามุ่งยกระดับคุณภาพครูสู่คุณภาพการศึกษาไทย” มีผลงานการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ สถาบันคุรุพัฒนากับการรับรองหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การกำหนด SEA – TCF (Southeast Asia Teachers Competency Framework) การกำหนดแนวทางการสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การรับรองปริญญาทางการศึกษาเพื่อการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพและการประกอบวิชาชีพทางการศึกษากับองค์กรวิชาชีพในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการเพิ่มช่องทางการบริการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

ในโอกาสที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาครบรอบ 73 ปี ในวันที่ 2 มีนาคม 2561 กระผมขอขอบคุณและขอส่งความปรารถนาดีมายังผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และผู้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนคุรุสภาทุกท่าน ขอจงประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดไป

(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)
เลขาธิการคุรุสภา

หน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 34 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา มีหน้าที่ ดังนี้

1. รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคุรุสภา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับ ดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพ
2. ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอื่นที่คุรุสภามอบหมาย
3. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการดำเนินงานเสนอต่อคุรุสภา

การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กำหนดให้เลขาธิการคุรุสภารับผิดชอบบริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รวมทั้งดำเนินการตามที่ประธานกรรมการคุรุสภา คณะกรรมการคุรุสภา มอบหมาย โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการคุรุสภา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. บริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของคุรุสภา ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการคุรุสภา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกตำแหน่ง เว้นแต่ผู้ตรวจสอบภายใน ให้ขึ้นตรงต่อประธานกรรมการคุรุสภา ตามระเบียบที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด
2. ดูแลรักษาทะเบียนผู้ได้รับใบอนุญาต
3. ควบคุมดูแลทรัพย์สินของคุรุสภา
4. เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รวมทั้งรายงานการเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนดำเนินงาน แผนการเงิน และงบประมาณของปีต่อไปต่อคณะกรรมการคุรุสภาเพื่อพิจารณา
5. เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคุรุสภาต่อคณะกรรมการคุรุสภา

ก้าวสู่ปีที่ 74 นี้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ยังคงมุ่งมั่นดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพภายใต้นโยบายคุรุสภา “มุ่งยกระดับคุณภาพครู สู่อุทิศทางการศึกษาไทย” และทำหน้าที่เพื่อส่งเสริมให้วิชาชีพครูมีคุณค่า เป็นที่เคารพ ศรัทธา และได้รับการยอมรับในระดับสากลต่อไป โดยกำหนด **แผนยุทธศาสตร์คุรุสภา ปี 2560 – 2564** ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

คุรุสภาเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีระบบและกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยง การผลิต การคัดกรอง และพัฒนา ผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนามาตรฐานวิชาชีพ และกำกับ ดูแลการประกอบวิชาชีพ
2. พัฒนาวิชาชีพ และส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. ประสาน ส่งเสริม การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนามาตรฐานวิชาชีพที่บ่งชี้ระดับคุณภาพของสมรรถนะและจิตวิญญาณความเป็นครู
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยง การผลิต การคัดกรองและการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ประสาน ส่งเสริม ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 เร่งพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม และมีธรรมาภิบาล

ลำดับเหตุการณ์สำคัญของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ปี พ.ศ. 2560

- 2 มีนาคม 2560** จัดงาน 72 ปี สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการคุรุสภา เป็นประธานในพิธี ณ หอประชุมคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- 10 เมษายน 2560** ร่วมโครงการบรรพชาอุปสมบททำดีเพื่อพ่อ 9,999 รูป ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา จัดบุคลากรเข้าร่วมอุปสมบท จำนวน 5 คน ณ บริเวณสนามหญ้าหน้ากระทรวงศึกษาธิการ
- 24 – 25 เมษายน 2560** คุรุสภาร่วมกับสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ จัดประชุมเพื่อพัฒนารอบมาตรฐานสมรรถนะครู ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการคุรุสภา และประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประธานในพิธี ณ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร
- 7 มิถุนายน 2560** ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 2 โดย ดร.สมเกียรติ ชอบผล เป็นประธาน ณ ห้องประชุมไทยจารย์ ชั้น 3 อาคาร 2 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

28 กรกฎาคม 2560 ร่วมงานเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 65 พรรษา โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการคุรุสภา เป็นประธาน ณ บริเวณพิธีหอประชุมคุรุสภา

8 กันยายน 2560 จัดประชุมการรับฟังความคิดเห็น เรื่อง ทิศทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา สู่การรับรองปริญญา และประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อประกอบวิชาชีพแนวใหม่ โดย ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ เลขาธิการคุรุสภา เป็นประธาน ณ โรงแรมตรัง กรุงเทพมหานคร

9 กันยายน 2560 จัดการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2560 เรื่อง “ครูยุคใหม่...สร้างเด็กไทย 4.0” โดย นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการคุรุสภา เป็นประธานในพิธี ณ โรงแรมเซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

11 ตุลาคม 2560 รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 2 ปี 2560 โดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่สุดยอดครูผู้สร้าง การเปลี่ยนแปลงแก่ชีวิตศิษย์และมีคุณูปการต่อการศึกษา 11 ประเทศ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

13 ตุลาคม 2560 ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ เลขาธิการคุรุสภา ร่วมกับคณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภามอบสื่อการเรียนการสอน ชุดนักเรียน และอุปกรณ์กีฬา ตามโครงการ “คุรุสภาร่วมใจ...สานสายใยสู่สังคม” แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านท่ากุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดตราด

14 ตุลาคม 2560 ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี 2560 ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ณ วัดศิริวิหาร พระอารามหลวง ตำบลชำราก อำเภอเมือง จังหวัดตราด

26 ตุลาคม 2560 พิธีถวายดอกไม้จันทน์ในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดย ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ เลขาธิการคุรุสภา และคณะผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมพิธี ณ ชุมนถวายดอกไม้จันทน์ บริเวณแยก จปร. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

3 พฤศจิกายน 2560 “ร้อยดวงใจเชิดชูเกียรติผู้มีความรู้ต่อการศึกษา : นายทวี บุญยเกตุ” โดย หม่อมหลวง ปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน จัดโดยมูลนิธิทวี บุญยเกตุ สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา และสำนักงานคณะกรรมการ สกสศ. ณ หอประชุมคุรุสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

16 มกราคม 2561 จัดงานวันครู ครั้งที่ 62 พ.ศ. 2561 ณ หอประชุมคุรุสภา โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน จัดงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กำหนดแก่นสาระ (Theme) ของการจัดงาน วันครูว่า “เฉลิมรัชสมัย ครูไทยพัฒนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ย้อนรอยอดีตศึกษานิเทศก์ เมื่อคราแรกเริ่ม

ศาสตราจารย์ คุณรัญจวน อินทรกำแหง
ผู้อาจหาญทั้งทางโลกและทางธรรม

รู้สึกเป็นเกียรติและภูมิใจอย่างยิ่งที่มีโอกาสได้เรียบเรียงประวัติอดีตศึกษานิเทศก์ท่านหนึ่ง ผู้เป็นแบบอย่างของครูที่ทุ่มเทอบรมสั่งสอนศิษย์อย่างเคร่งครัดและจริงจัง ทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านความประพฤติ ...รวมทั้งท่านยังเป็นแบบอย่างของผู้ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างหมดจด งดงาม และสม่ำเสมอจนชั่วชีวิต ...ท่านเป็นศิษย์ของหลวงปู่ชา สุภัทโท และท่านพุทธทาสภิกขุ ได้อุทิศตนเพื่อเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านสื่อต่างๆ มากมาย จนคนทั่วไปเรียกท่านว่า “อุบาสิกา” และให้สมญานามท่านว่า “ผู้อาจหาญทั้งทางโลกและทางธรรม”

ศาสตราจารย์ คุณรัญจวน อินทรกำแหง เกิดเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2464 ที่บ้านบางรัก อำเภอบางรัก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นบุตรนายพันเอก พระศรีพิชัยบริบูรณ์ (เหมือน) และนางเซย อินทรกำแหง มีพี่ชายร่วมบิดาคือ นายอมร และน้องชายร่วมบิดาและมารดา คือ ดร.สาทิสม อินทรกำแหง

ท่านได้เข้ารับการศึกษาระดับชั้นประถมจนถึงชั้นมัธยมปีที่ 3 ที่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ จบชั้นมัธยมปีที่ 3 ใน พ.ศ. 2475 จากนั้นได้ย้ายตามบิดาไปเรียนต่อที่โรงเรียนสุนทรวิจิตร จังหวัดนครราชสีมา จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน พ.ศ. 2479 แล้วมาเรียนต่อโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 (ชาย) คือมัธยมปีที่ 8 ใน พ.ศ. 2481 และศึกษาต่อโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา) สำเร็จได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) ใน พ.ศ. 2483 ต่อมาหลังจากเข้ารับราชการไประยะหนึ่ง พ.ศ. 2497 ก็ได้รับทุนจาก USOM ให้ไปปฏิบัติงานด้านบรรณารักษศาสตร์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา 1 ปี เมื่อไปถึงสหรัฐอเมริกาได้ขอเปลี่ยนจากทุนดูงานเป็นทุนการศึกษาโดยขอเทียบหน่วยกิตกับวิชาครูที่เรียนในประเทศไทย ก็ได้รับอนุญาตให้เข้าศึกษาชั้นปีที่ 4 โดยเรียนเฉพาะวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างเดียว ที่ Florida State University มลรัฐฟลอริดา สำเร็จได้รับปริญญา B.A. ใน พ.ศ. 2498 แล้วได้รับทุนศึกษาต่อระดับปริญญาโทอีก 1 ปี ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน และสำเร็จได้รับปริญญา M.A. Library Science ใน พ.ศ. 2499

ท่านเริ่มเข้ารับราชการครู เมื่อ พ.ศ. 2483 ที่โรงเรียนสตรีประจำจังหวัดขอนแก่น “สตรีกุลยาณวัตร” (ปัจจุบันคือโรงเรียนกุลยาณวัตร) พ.ศ. 2490 ย้ายมาที่โรงเรียนสุนทรวิจิตร จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2494 ย้ายมาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อมา พ.ศ. 2495 ก็ได้รับ

คำสั่งจากกรมวิสามัญศึกษาให้ไปทำหน้าที่ผู้ประสานงานกับ UNESCO และ USOM พ.ศ. 2499 หลังกลับจากไปศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นศึกษานิเทศก์ ฝ่ายห้องสมุดโรงเรียนของกรมวิสามัญศึกษา

พ.ศ. 2508 ดำรงตำแหน่งเลขานุการกรม กรมวิสามัญศึกษา พ.ศ. 2511 เป็นผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2515 ลาออกจากราชการไปเป็นอาจารย์พิเศษที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และลาออกจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงใน พ.ศ. 2524 เพื่อมุ่งเดินทางสู่สายธรรมจนตลอดชีวิต

ศาสตราจารย์ คุณรัญจวน ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้อาจหาญทั้งทางโลกและทางธรรม เมื่อเป็นครูก็ได้ชื่อว่าเป็นครูที่ออกจะเฉียวเขี้ยวลดเล็ดอย่างจริงจัง มีอยู่คราวหนึ่งได้ลงโทษโดยให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนให้ออกไปยืนนอกห้องเรียน ปรากฏว่านักเรียนทั้งชั้นต้องออกไปยืนนอกห้องเรียนทั้งหมด เหลือครูอยู่ในห้องเพียงคนเดียว แต่นักเรียนต่างก็เข้าใจดีว่าท่านอุทิศทั้งกายและใจ ทุ่มเทการสอนศิษย์อย่างไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก และคอยอบรมนักเรียนด้วยความรักความเมตตาอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจึงยอมรับ

การลงโทษที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ชดเชยกับความสนุกสนาน
เพลิดเพลินอย่างมีชีวิตชีวาในช่วงเวลาเรียนวิชาอื่นๆ ที่ท่านสอน

ขณะเป็นศึกษานิเทศก์ ฝ่ายห้องสมุดโรงเรียน
คนแรกของกรมวิสามัญศึกษาในยุคของการบุกเบิกจัดตั้ง
ห้องสมุดโรงเรียนซึ่งอยู่ในโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบท
(ค.ม.ช.) ท่านก็จะวางแผนบริหารงานห้องสมุดในแต่ละ
ปีงบประมาณ พร้อมทั้งจัดอบรมผู้บริหาร ครูที่ทำหน้าที่
บรรณารักษ์ห้องสมุดให้ได้รับความรู้เรื่องการจัดการห้องสมุด
การจัดหมวดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมตามที่ได้ศึกษา
อบรมมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการสร้าง
บรรยากาศในห้องสมุดให้เหมาะแก่การศึกษาค้นคว้าของครู
และนักเรียนรวมทั้งการปรับซ่อมหนังสือในห้องสมุดให้ใช้การ
ได้ดีอยู่เสมอ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม
การใช้การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนในโครงการทั้งการไป
เยี่ยมเยียนที่โรงเรียนโดยตรง และทุกครั้งที่พบผู้บริหาร
หรือครูโรงเรียนในโครงการที่มาติดต่อราชการในกรมวิสามัญ
ศึกษาหรือมาประชุมในงานโครงการอื่นๆ โดยจะไต่ถามถึง
สภาพงานห้องสมุดของโรงเรียนพร้อมทั้งถือโอกาสนิเทศ
ให้คำปรึกษาแนะนำตามควรแก่กรณี ทำให้งานห้องสมุด
ของโรงเรียนเป็นระบบและมีคุณภาพมากขึ้น

ด้วยจิตใจที่รักความเป็นครู และอยากจะไปสอน
หนังสือพอดี พ.ศ. 2515 มหาวิทยาลัยรามคำแหงติดต่อให้
มาเป็นอาจารย์สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์จึงขอลาออกจาก
กระทรวงศึกษาธิการมาเป็นอาจารย์ประจำที่ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหงโดยทำหน้าที่เป็นทั้งอาจารย์ผู้สอนและเป็น
ที่ปรึกษาในการจัดตั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสำนัก
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และพ.ศ. 2517 - 2519
ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานสภาคณาจารย์คนแรกของ
มหาวิทยาลัยรามคำแหงอีกตำแหน่งหนึ่ง ระหว่างเป็นอาจารย์
ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอน
วิชาบรรณารักษศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ตลอดจนสอนการวิจารณ์หนังสือที่โรงเรียน
เสนาธิการทหารอากาศและวิทยาลัยการทัพอากาศ

นอกจากนี้ยังช่วยงานสมาคม โดยเป็นนายกสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย 3 สมัย เป็นกรรมการสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการสมาคมสตรีอุดมศึกษา
แห่งประเทศไทย และกรรมการสมาคมการศึกษาแห่ง
ประเทศไทย

โดยปกติท่านจะมีนิสัยใฝ่ในทางธรรมและจะหา
โอกาสไปปฏิบัติธรรมอยู่เสมอ มีครั้งหนึ่งได้ไปรับฟังธรรม
จากพระอาจารย์เทศก์ เทสรังสี วัดหินหมากเป้ง จังหวัด
หนองคาย เกิดความรู้สึกชุ่มเย็นในจิตใจ มีความปลอดโปร่ง
เบาสบาย เกิดความรู้สึกเหมือนเห็นหนทางสว่างของชีวิตที่
จะเดินต่อไป ต่อมา พ.ศ. 2523 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ถูกน้ำท่วมหนักต้องปิดทำการสอนกว่าสองเดือน ท่านจึง
ถือโอกาสไปปฏิบัติธรรมกับพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)
ที่วัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี ยิ่งเกิดความประทับใจ
ในคำสอนที่รู้สึกว่าง่าย ชัดเจน สั้นและลัดตัดตรงสู่เรื่อง
ของความทุกข์ เข้าใจชัดว่ามีลาภก็เสื่อมลาภ มียศก็เสื่อมยศ
มีสรรเสริญก็มีนินทา มีสุขก็มีทุกข์ จึงขอสมัครเป็นศิษย์และ
ตัดสินใจลาออกจากการเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ใน พ.ศ. 2524 ปล่อยวางทุกสิ่งมุ่งสู่การปฏิบัติธรรมที่
วัดถ้ำแสงเพชร จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นวัดสาขาแห่งหนึ่ง
ของพระอาจารย์ชา สุภทฺโท โดยขอปลงผม นุ่งผ้าดำ สวมเสื้อขาว
และรับศีลแปด และพากเพียรปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง
จนกระทั่งพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) มรณภาพ เลยเกิด
ความรู้สึกว่าตนเองยังเป็นผู้ปฏิบัติธรรมที่อ่อนหัดจำเป็นต้อง
ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูบาอาจารย์ต่อไป พ.ศ. 2525
จึงไปที่สวนโมกขพลาราม วัดธารน้ำไหล อำเภอไชยา จังหวัด
สุราษฎร์ธานี เพื่อขอรับการศึกษามีโอกาสรับพรจากพระธรรม
โกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) ท่านได้เล่าถึงวันแรกที่ไปกราบ
ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุไว้ในเอกสารของหอจดหมายเหตุ
พุทธทาส อินทปัญโญ ความตอนหนึ่งว่า

“... ”
ใช้ว่าบุรุษ จะเป็นบัณฑิต ไปเสียทุกแห่ง ก็หาไม่

แม้สตรี เมื่อใช้วิจักษณ์ญาณ อยู่ในที่นั้นๆ ก็เป็นบัณฑิตได้

”

“สิ่งที่ท่านอาจารย์สั่งให้ทำเป็นสิ่งแรก คือนับแต่ให้ “อ่านหนังสือเล่มใน” หยุดอ่านหนังสือข้างนอกได้แล้ว นั่นก็คือ ให้ฝึกปฏิบัติด้วยการหมั่น “ดูจิต” ของตนเพื่อให้รู้จักลักษณะของจิต และให้รู้เท่าทันจิตว่ามีสภาพเป็นอย่างไร จะได้อ่านจิตแก่ใจพัฒนาจิตเถื่อนนั้นให้เป็นจิตที่เจริญ คือเป็นจิตที่นิ่ง มั่นคง และสงบเย็น พร้อมอยู่ด้วยสติ สมาธิ และปัญญา แล้วท่านอาจารย์ยังสั่งอีกว่า ให้หามุมสงบท่ามกลางธรรมชาติ แล้วก็อ่านหนังสือเล่มในให้แตกฉาน”

ท่านได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมอยู่ที่สวนโมกขพลาราม อย่างเคร่งครัดและเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พุทธศาสนา ในหลายๆ ด้าน เช่น การดำเนินการจัดระบบห้องสมุดแห่งสวนโมกข์ (ห้องสมุดพุทธศาสนบรรณาลัย) จนสำเร็จ ในด้านการปฏิบัติภาวนา ได้มีส่วนช่วยจัดอบรมอานาปานสติภาวนา ทั้งแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ และที่สำคัญ คือ การเป็นผู้นำในการจัดตั้ง “ธรรมาศรมธรรมมาตา” ตามคำริในช่วงปลายชีวิตของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ ซึ่งศาสตราจารย์คุณรัญจวน ได้เล่าถึงเรื่องนี้ไว้ในเอกสารฉบับเดียวกัน ความตอนหนึ่งว่า

“เป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานธรรมาศรมธรรมมาตา คือ การดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของท่านอาจารย์พุทธทาสที่เขียนไว้ในบันทึกว่า เพื่อให้เพศแม่ได้มีโอกาสศึกษาธรรมและปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ แล้วเผยแผ่และสืบอายุพระพุทธศาสนาได้สูงสุด ในลักษณะของธรรมทูตหญิง เป็นการเสริมแทนภิกษุณีบริษัทที่ยังขาดอยู่”

นอกจากนี้ท่านยังได้ช่วยจัดทำหลักสูตรการสอน และเป็นผู้ให้การอบรมที่จะทำให้ผู้หญิงสามารถฝึกปฏิบัติธรรมได้อย่างต่อเนื่องและเต็มที่ ตามโครงการฝึกอบรมตนเพื่อความมีชีวิตพรหมจรรย์ที่หมดจดงดงาม นอกจากช่วยเหลืองานปฏิบัติภาวนาที่สวนโมกขพลารามแล้ว ท่านยังได้ช่วยงานด้านปริยัติธรรมของสวนโมกขพลารามเป็นการแบ่งเบาภาระของท่านอาจารย์พุทธทาสไปได้มาก เช่น การจัดทำหนังสือ “ธรรมโฆษณธรรมานุกรม” ซึ่งท่านอาจารย์พุทธทาสได้กล่าวอนุโมทนาไว้ในหนังสือเล่มนี้ ที่แสดงถึงการให้สิทธิต่างๆ แก่สตรีเท่ากับบุรุษโดยอ้างอิงไว้ในเอกสารเล่มเดียวกัน ความตอนหนึ่งว่า

“ใช้ว่าบุรุษ จะเป็นบัณฑิต ไปเสียทุกแห่ง ก็หาไม่ แม้สตรี เมื่อใช้วิจักษณ์ญาณ อยู่ในที่นั้นๆ ก็เป็นบัณฑิตได้”

ศาสตราจารย์ คุณรัญจวน ได้มีส่วนเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปอย่างกว้างขวาง ทั้งเผยแพร์โดยตรง และผ่านสื่อทั้งหนังสือและโทรทัศน์ ได้จัดรายการ “ธรรมสนทนา” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11 ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 - 2550 ซึ่งเป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมทุกระดับ และได้รับการตอบสนองจากผู้ชมว่า “พูดธรรมะ เข้าใจง่าย แต่ก็ถึงแก่นของพระธรรม” อาทิ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช อดีตนายกรัฐมนตรี ได้เขียนชมเชยในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ คอลัมน์ “ชอยสวนพลู” ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ดังปรากฏในเอกสารฉบับเดียวกัน ความตอนหนึ่งว่า

“อุบาสิกา คุณรัญจวน อินทรกำแหง มีรายการโทรทัศน์ซึ่งท่านสอนพุทธศาสนาด้วยวิธีตอบคำถามแก่ผู้โทรไปร่วมรายการกับท่าน เป็นการสอนตามแบบที่เขาเรียกกันว่า ไดอะเลกติก ในภาษาอังกฤษ คุณความดีของรายการนี้มีอยู่มาก ผมอาจพูดได้ว่า ผมไม่เคยเห็นรายการศาสนาใดๆ ที่ออกมาทางโทรทัศน์ดีเท่ารายการนี้ อุบาสิกา คุณรัญจวน มีหลักในการเผยแผ่ธรรมะว่า ต้องให้ผู้ฟังได้มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องถึงหัวใจของพระพุทธศาสนา จึงจะสามารถนำมาปฏิบัติจนเกิดความสุขสงบเย็นที่แท้จริงได้”

ในส่วนของการเขียนเผยแผ่ทางธรรมะท่านมีงานเขียนที่ได้รับความนิยมหลายเรื่อง งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนธรรมะที่สำคัญ เช่น จัดทำอัลบั้มงานเพลงปรมัตถ์ชุดแรกของไทยในชื่อ “80 ปีแห่งความทรงจำ” หรือ “ลอยธรรมะมาลัย” ซึ่งปรากฏในแวดวงเพลงและธรรม ในฐานะที่เป็น “ครูผู้ให้” มาทั้งชีวิต ท่านเคยเขียนหนังสือชื่อ “ครูคือผู้สร้างโลก” เมื่อ พ.ศ. 2547 โดยระบุว่า ครูคือ ผู้นำทางจิตวิญญาณที่จะนำพาศิษย์ไปในทิศทางที่ถูกต้อง ด้วยการพัฒนาจิตให้เกิดสัมมาทิฐิ มีความคิด ความเห็นที่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การคิด พูด และทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยได้สรุปคุณสมบัติของผู้เป็นครูไว้ว่า ต้องมีความเมตตากรุณาอย่างแท้จริง มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ตลอดชีวิต มีความซื่อตรงต่ออุดมคติของความเป็นครูอดทนและเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เป็นเสมือนประภาคารหรือดวงประทีปของศิษย์ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ครูต้องสามารถ

กระทำได้อย่างที่สอนศิษย์ ใครจะทำอย่างไรก็ช่างเขา แต่ผู้เป็นครูจะต้องมีจุดยืนให้เห็นว่านี่คือความถูกต้อง ถ้าลูกศิษย์ไปประสบปัญหาชีวิต แล้วกลับมาหาครูเพื่อขอคำปรึกษา ครูต้องยืนอยู่บนความถูกต้อง ต้องชี้ให้ลูกศิษย์เห็น และกลับไปสู่ใหม่ ด้วยความถูกต้อง โดยธรรม นี่คือวิธีที่เราจะยกฐานะของสังคมให้เป็นโลกของมนุษย์ มิใช่เป็นเพียงโลกของคน

ศาสตราจารย์ คุณธัญวณ ได้ให้ข้อคิดการเป็นครูยุคใหม่ไว้ในเอกสารฉบับเดียวกันความตอนหนึ่งว่า “ถ้าดิฉันกลับไปเป็นครูได้ใหม่อีกครั้ง ดิฉันจะไม่สอนลูกศิษย์แต่เพียงว่าให้เป็นคนดี แต่จะสอนให้มีสติปัญญา ที่ฉลาดกว่านั้นจะช่วยอบรม ช่วยหล่อหลอม ช่วยกระตุ้นให้เขาเป็นคนมีจิตใจเข้มแข็ง แข็งแกร่งพอที่จะยืนอยู่ได้ด้วยการกระทำที่แน่ใจว่าถูกต้อง คำว่า “ถูกต้อง” ในที่นี้คือ ถูกต้องโดยธรรม เพราะการกระทำนั้น เป็นประโยชน์ทั้งต่องานที่ทำ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตัวผู้ทำเองก็ไม่ทุกข์มีแต่ความเบิกบานแจ่มใส เพราะมันภูมิใจ พอใจ ว่าสิ่งที่ได้ทำลงไปด้วยความแน่ใจว่าถูกต้องนี้ จะมีคนได้รับประโยชน์โดยไม่จำเป็นจะต้องมีใครมารู้มาเห็น ว่าเป็นการกระทำของเรา **เกียรติคุณที่ท่านได้รับ** เช่น ศาสตราจารย์พิเศษ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยคำแหง พ.ศ. 2515 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2524 รางวัลวรรณกรรมไทยชมเชย มูลนิธิธนาคารกรุงเทพ เรื่อง “สวนโมกข์ทำไม? ทำไมสวนโมกข์?” ภาคสอง พ.ศ. 2537 รางวัลและประกาศเชิดชูเกียรติในฐานะบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในการเสริมสร้างสันติภาพและสันติสุขในสังคมไทย จากคณะกรรมการกองทุนการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) พ.ศ. 2542 รางวัล “ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์” เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ

ประจำปี 2544 รางวัล “นราธิป” วรรณกรรมดีเด่น สำหรับนักเขียนอาวุโส สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2546 รางวัล “Outstanding Woman in Buddhism” เนื่องในวาระวันสตรีสากลโลกขององค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2548

ในบั้นปลายของชีวิตหลังจากท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ ได้มรณภาพ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 ศาสตราจารย์ คุณธัญวณ ได้หยุดการบรรยายธรรมในที่ต่างๆ ลง และมุ่งมั่นสู่การปฏิบัติธรรมอย่างมั่นคง โดยมาพำนักตามลำพังที่วัดป่าหนองไผ่ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 กระทั่งวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2559 ได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช และถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 สิริอายุ 94 ปี ท่านได้เคยกล่าวไว้ในเอกสารฉบับเดียวกัน ความตอนหนึ่งว่า “เมื่อใดที่บังเกิดความรู้สึก มี ‘ธรรมะ’ เป็นเพื่อน มี ‘ธรรมะ’ เป็นชีวิต เมื่อนั้นความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง อาจหาญ เป็นสุขสงบ ย่อมบังเกิดขึ้นอย่างเป็นประจักษ์พยานในตนเอง” และในวาระสุดท้ายแห่งชีวิตของท่าน ก็แสดงให้เห็นประจักษ์ว่า เมื่อมีการปฏิบัติธรรมจริง ย่อมได้รับผลของการปฏิบัตินั้นจริง ชีวิตของท่านจึงสมบูรณ์พร้อมทั้ง ปริยัติ ปฏิบัติ และ ปฏิเวธ ศิษย์ผู้ใกล้ชิดและดูแลท่านจนถึงนาทีสุดท้ายได้เขียนไว้ในเอกสารเล่มเดียวกันความตอนหนึ่งว่า

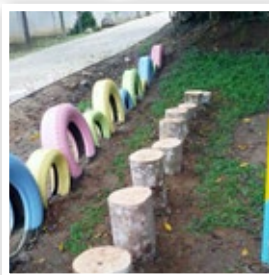
“คำพูดสุดท้ายที่ท่านกล่าวว่าย่ำช้าหลายรอบ ด้วยระดับเสียงที่แผ่วลงๆ เป็นลำดับ มีอยู่ประโยคเดียวอย่างมั่นคงจนถึงนาทีสุดท้ายคือ “เห็นพระพุทธเจ้า เห็นพระธรรมเจ้า เห็นพระสังฆเจ้า” เป็นการจบที่สงบ สบาย และสง่างามที่สุด”

นวัตกรรมการบริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่มีคุณภาพ ด้วยรูปแบบ **JAROH Model “พลังจ้าว แต่แจ๋ว”**

โรงเรียนบ้านจะเราะปะไต อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

สวัสดีครับท่านผู้อ่านที่รัก โรงเรียนดี โครงการเด่นฉบับนี้ เสนอนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบ JAROH Model “พลังจ้าว แต่แจ๋ว” ของโรงเรียนบ้านจะเราะปะไต สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 มีหมู่บ้านในเขตบริการ 1 หมู่ คือ หมู่ 1 ตำบลตานะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก มีนักเรียนจำนวน 61 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมุสลิม มีปัญหาในการอ่านออกเขียนได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับประเทศในการทดสอบผลการเรียนในระดับประเทศ (O - NET) และ ผลการทดสอบ (NT) ทำให้โรงเรียนได้รับผลกระทบนักเรียนจำนวนน้อยลง จึงมีค่านิยมของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ในตัวเมืองจะมีคุณภาพสูงกว่าการเรียนในชุมชนของตนเอง ทำให้นักเรียนในเขตบริการเข้ามาเรียนในโรงเรียนลดน้อยลงไปในทุกปีๆ เกิดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งยังโรงเรียนขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณชุมชนเล็กๆ หลังโรงเรียนมีฐานะยากจน ไม่มีเวลาเอาใจใส่บุตรหลาน ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา ทั้งยังไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่บุตร ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อโรงเรียน คือ ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย และผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาในโรงเรียน

รูปก่อนพัฒนา

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบ JAROH Model “พลังจ้าว แต่แจ๋ว” มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อบริหารจัดการโรงเรียนบ้านจาเราะปะไต ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (2) เพื่อบริหารจัดการในการเพิ่มโอกาสเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับนักเรียนเด็กพิเศษ ยากจน และด้อยโอกาส (3) เพื่อบริหารจัดการให้ชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เกิดความศรัทธา เห็นคุณค่า และให้ความร่วมมือ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษา และร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพด้านการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนบ้านจาเราะปะไต ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน ชุมชน โรงเรียนบ้านจาเราะปะไต ดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ยึดทฤษฎีหลักการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) ภายใต้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ของการดำเนินงานตามแผน พัฒนาการศึกษาระดับพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อจัดให้มีการศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อย่างเหมาะสมกับบริบทโรงเรียนและสอดคล้องกับจุดหมายในการศึกษาของชาติ คือ มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อ ด้วยแนวคิดหลักการบริหารโดยยึดหลักการบริหารจัดการ แบบวงจรคุณภาพ Deming Cycle และหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เน้นความสำคัญของการ พัฒนาการศึกษาด้านนโยบายการจัดการศึกษา จึงต้องพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

การออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาองค์กรดำเนินงาน

JAROH Model “พลังจ้าว แต่แจ๋ว”

J : Join our Team

J

ผลึกกำลังเป็นทีมเดียวกัน โรงเรียนบ้านจาเราะปะไต เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจำนวนน้อย ซึ่งการทำงานในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารครูเป็นบุคคลกลุ่มแรกบุคคลที่ต้องมีเป้าหมายร่วมกันและทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทช่วยดำเนินงาน ต้องมีการติดต่อสื่อสารและประสานงานกันเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งยังประสานความสัมพันธ์อันดีไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาครี้อย่างให้เกิดการทำงานเป็นทีม มีลักษณะร่วมกันหลายประการ คือทุกคนช่วยกันผลักดันไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์เดียวกัน

A : Awareness

A

ตระหนักรับรู้มีส่วนร่วม โรงเรียนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา ได้เข้าประชาคมหมู่บ้านร่วมกันสะท้อนถึงสภาพปัญหาและการแก้ปัญหาาร่วมกัน ทั้งยังทำข้อตกลง (MOU) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และทางองค์การบริหารส่วนตำบลนาแยะได้ให้การสนับสนุนร่วมทำประชาคมระดับตำบล ทั้งยังสร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชน องค์กรต่างๆ ส่งบุตรหลานมาเรียนยังโรงเรียนบ้านจาเราะปะไต เป็นการสร้างความมั่นใจและเชื่อมั่นคุณภาพการศึกษาให้กับผู้ปกครอง

R : Resource Mobilization

R

ร่วมระดมทรัพยากร ชุมชนมีแนวคิดร่วมระดมทรัพยากรด้านต่างๆ ให้กับโรงเรียน ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทั้งภายในและภายนอกชุมชน สนับสนุนจัดหางบประมาณ ร่วมระดมแรงงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนซึ่งเป็นความรู้ด้านวิชาการ เช่น ห้องสมุดมีชีวิต โรงประกอบเลี้ยงอาหาร แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สนาม BBL เข้าร่วมบริหารจัดการเพื่อสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา ทั้งยังสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการชุมชน ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนตามหลักศาสนาอิสลาม ผู้นำชุมชนช่วยบริการข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และอุทิศเวลา เพื่อร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน และร่วมประเมินเพื่อพัฒนาในแต่ละกิจกรรมของโรงเรียนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

O : Organization Development (OD)

O

พัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้นำผลการนิเทศ กำกับติดตาม มาเป็นข้อมูลในการพัฒนา 3 ส่วน คือ พัฒนาด้านผู้เรียน พัฒนาครู และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการบริหารที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการตอบแบบสอบถามคือ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

H : High Effectiveness

H

มุ่งประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูงขึ้น การบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม การสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านจาเราะปะไต มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กคุณภาพด้วยรูปแบบ JAROH Model มุ่งให้เกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลการทดสอบระดับชาติ O - NET และ NT สูงขึ้น ครูและบุคลากรเป็นครูมืออาชีพ มีสมรรถนะในระดับสูง มีผลงานความสำเร็จของครู และประสิทธิผลสูงสุดคือ การเรียกความเชื่อมั่นศรัทธาจากผู้ปกครองชุมชนและท้องถิ่นให้กลับมาและช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ผลของการพัฒนาด้วยการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบ JAROH Model เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกที่สนับสนุน ด้านการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เทคนิคการบริหาร เข้าใจ เข้าถึง ร่วมพัฒนา เป็นผู้ให้ก่อนเป็นผู้รับและเสนอแนวคิด ว่าโรงเรียนไม่ใช่เป็นของใครคนใดคนหนึ่งแต่โรงเรียนเป็นของ ชุมชน ดังนั้น ชุมชนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและ ร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงเกิดการบริหารจัดการศึกษา ด้วยรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ JAROH Model “พลังจิต แต่แจ่ว” ขึ้น

“พลังจิต แต่แจ่ว” ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในทุกมิติ นักเรียนมีความสุขที่จะมาโรงเรียน ในทุกวัน มีความรักและหวงแหนในโรงเรียนปฏิบัติตามกฎกติกา ที่โรงเรียนวางไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งในการบริหารการศึกษา นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน ได้รับการ ช่วยเหลือตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งสนับสนุนให้ นักเรียนเกิดกระบวนการคิดในการแก้ปัญหาโดยพึ่งตนเองและครู ในเบื้องต้นนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถศึกษาต่อ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาทุกคนทั้งยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น

มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการประเมิน NT ปีการศึกษา 2558 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบกับ ปีการศึกษา 2557 คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าปีการศึกษา 2557 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการประเมิน O - NET ปีการศึกษา 2558 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบกับ การศึกษา 2557 คะแนนเฉลี่ยร้อยละของการประเมิน O - NET ปีการศึกษา 2558 สูงกว่าปีการศึกษา 2557 ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 กลุ่มสาระ และไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ใน 1 กลุ่มสาระวิชา ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติ ที่เป็นเลิศในระดับประเทศโซนเขตตรวจราชการที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2558 ได้รับรางวัล ป.ป.ส. ระดับประเทศ และรางวัลสถานศึกษาพอเพียงระดับประเทศ

คงต้องแสดงความชื่นชมกับแนวคิดการพัฒนาด้วยการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีคุณภาพ ยิ่งเป็นเครื่องตอกย้ำ ว่า “โรงเรียนเล็กโรงเรียนใหญ่ไม่สำคัญ” สำคัญที่คำว่า “ตั้งใจ” ที่จะพัฒนาหรือไม่ครับ/สวัสดีครับ

รูปหลังพัฒนา

กิจกรรม “มัคคุเทศก์น้อย เรียงร้อยถิ่นไทย หัวใจคุณธรรม จามล้าสถาบัน”

โรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
(ตอนสุดท้าย)

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- เทคนิคการตั้งคำถาม R - C - A
- เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการทักษะทางปัญญา 6T model ดังนี้
(Think, Talk, Turn, Teach, Thai Skills and Technology)

6T Model เป็นการต่อยอดพัฒนามาจาก 5T Model ซึ่งเป็นรูปแบบเทคนิคการสอนที่ข้าพเจ้าเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นมาโดยได้รับรางวัลงานวิจัยคัดสรรของคุรุสภา “ระดับประเทศ” ในงานวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ นวัตกรรม 5T Model โดยบูรณาการกิจกรรม ร้องเล่นเต้นเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา และได้ตีพิมพ์ในหนังสือการประชุม ทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2559

T – THINK คือ การคิดวิเคราะห์
T – TALK คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้
T – TURN A KNOWLEDGE คือ การย้อนกลับแห่งมวลความรู้
T – TEACH คือ เพื่อนสอนเพื่อน หรือครูกระตุ้นการเรียนรู้
T – THAI SKILLS คือ ทักษะภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน เขียน)
T – TECHNOLOGY คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน

“สุข” มาจาก ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข “สม” มาจาก ผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน “อารมณ์” มาจากพัฒนาอารมณ์ สนุกสนาน ความสุขและจิตใจของผู้เรียน และ “หมาย” มาจาก สู่จุดหมายในการเป็นมัคคุเทศก์น้อย ที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน

กิจกรรมที่ 1 “สร้างสรรค์ – มัคคุเทศก์น้อย”

ชิ้นงาน ---> แผนภาพความคิด / จดหมายส่วนตัว

กิจกรรมที่ 2 “สร้างเสริม – มัคคุเทศก์น้อย”

ชิ้นงาน ---> สมุดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ / กราฟแท่ง / การนำเสนอผลงาน

กิจกรรมที่ 3 “สร้างสุข – มัคคุเทศก์น้อย”

ชิ้นงาน ---> วิดีทัศน์แนะนำ / แผ่นพับ / โปสเตอร์ / ภาพวาด / โฆษณา / โมเดล / รูปถ่าย / QR Code / หนังสือ 360 องศา

การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

				
น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “สร้างสรรค์ - มัคคุเทศก์น้อย” // เวลา 5 ชั่วโมง

ขั้นนำกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนเปิดประเด็นสร้างความสนใจและกระตุ้นผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์ด้วยคำถาม ดังนี้
(ให้ผู้เรียนยกมือตอบคำถามโดยไม่บังคับ) (Think, Turn)
 - คำว่า “มัคคุเทศก์” ตามความคิดของนักเรียนหมายถึงอะไร
 - มัคคุเทศก์ในประเทศไทยกับต่างประเทศมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
 - คุณสมบัติของการเป็นมัคคุเทศก์ที่ดีมีอะไรบ้าง ให้นักเรียนยกตัวอย่าง
 - “มัคคุเทศก์น้อย” คืออะไร
 - แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของเรามีอะไรบ้าง มีความสำคัญอย่างไร
 - สัญลักษณ์ประจำจังหวัดของเราคืออะไร และประเพณีสำคัญคืออะไร
 - ถ้านักเรียนเป็นมัคคุเทศก์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจกลุ่มละประมาณ 3 คน จำนวน 4 กลุ่ม (Talk)

ขั้นขยายกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนชมและสังเกตวีดิทัศน์เรื่อง ประวัติ “พระสมุทรเจดีย์” จังหวัดสมุทรปราการ ตอนที่ 1 และ ประวัติ “พระสมุทรเจดีย์” จังหวัดสมุทรปราการ ตอนที่ 2 รวมความยาวประมาณ 25 นาที จากสื่อออนไลน์ YouTube (อ้างอิงจาก <https://www.youtube.com/watch?v=Xq48JDARxU> และ https://www.youtube.com/watch?v=1qe8M_wXWUk ตามลำดับ) (Talk)
4. ผู้เรียนดำเนิน กิจกรรม “แผนภาพความคิดขององค์พระสมุทรเจดีย์” โดยผู้สอนแจกกระดาษวาดรูปกลุ่มละ 1 แผ่น โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันและระดมสมองในการเขียนแผนภาพความคิดที่แสดงหรือถ่ายทอดสถานที่สำคัญในองค์พระสมุทรเจดีย์พร้อมทั้งระบายสีเชิงสร้างสรรค์อย่างสวยงามหรือผู้เรียนสามารถใช้โปรแกรม Edraw Mind Map ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานได้ (Think, Talk, Turn, Technology, Thai Skills)

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

5. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปสถานที่สำคัญขององค์พระสมุทระเจดีย์พร้อมขยายความให้เห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม (Think, Talk, Teach, Turn, Technology, Thai Skills)

6. ผู้สอนสร้างสถานการณ์ คือ นักเรียนมีญาติอาศัยอยู่ต่างประเทศ โดยขณะนี้นักเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นมัคคุเทศก์น้อยประจำโรงเรียนอนุบาลพระสมุทระเจดีย์ นักเรียนจะบอกเล่าเรื่องราวของการเป็นมัคคุเทศก์น้อยเพื่อแนะนำองค์พระสมุทระเจดีย์ให้ญาติที่อาศัยอยู่ต่างประเทศได้เห็นภาพและมีความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่นได้อย่างไร ซึ่งผู้เรียนจะต้องเขียนจดหมายส่วนตัวหรือพิมพ์จดหมายในโปรแกรมสำเร็จรูปถึงญาติดังกล่าว แล้วนำจดหมายไปส่งที่ตู้ไปรษณีย์ตรงข้ามโรงเรียน (Think, Talk, Turn, Technology, Thai Skills)

คำถาม R – C – A ปิดท้ายกิจกรรม

คำถามสะท้อน R (Reflect)

คำถามเชื่อมโยง C (Connect)

คำถามปรับใช้ A (Apply)

- นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้างในการปฏิบัติกิจกรรมนี้ไปแล้ว
- ขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมอยู่นั้นเพื่อนๆ ในกลุ่มรู้สึกอย่างไรบ้าง
- ในวันข้างหน้าถ้านักเรียนได้ประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์จริง ๆ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “สร้างเสริม - มัคคุเทศก์น้อย” // เวลา 5 ชั่วโมง

ขั้นนำกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนแสดงรูปภาพต่างๆ ในสื่อออนไลน์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้อย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตและทายพร้อมกันว่าเป็นรูปอะไรบ้าง (รูปเจดีย์ ระฆัง เกาะ ค้างคาว พระพุทธรูป เรือ น้ำ หญ้า พระสงฆ์ ผ้าแดง รูปปั้น การทำบุญ ดอกบัว เป็นต้น) (Think, Turn)

2. ผู้สอนนำเข้าสู่ประเด็น “ปัจจุบันประเทศไทยได้เป็นประเทศหนึ่งในอาเซียนและประเทศอาเซียนนั้นนักเรียนทุกคนจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง” ต่อมาผู้สอนให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม “ศัพท์ภาษาอังกฤษง่ายนิดเดียว” โดยผู้เรียนสามารถไปค้นคว้าคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับองค์พระสมุทระเจดีย์ให้ได้จำนวนมากที่สุด หนึ่งผู้เรียนสามารถไปค้นคว้าคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ที่ห้องสืบค้น หอสมุด หรือแม้แต่ถามคุณครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษก็ได้ โดยครูกำหนดกิจกรรมเพียง 20 นาที จากนั้นครูสุ่มให้นักเรียนประมาณ 2 คน ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และให้สร้างชิ้นงานเป็นสมุดสะสมคำศัพท์แบบพกพา (Talk, Turn, Technology, Thai Skills)

ขั้นขยายกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผู้สอนเปิดประเด็นสร้างความสนใจและกระตุ้นผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์ด้วยคำถาม ดังนี้

(ให้ผู้เรียนยกมือตอบคำถามโดยไม่บังคับ) (Think, Turn)

• ในหนึ่งสัปดาห์นักเรียนทราบหรือไม่ว่ามีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมหรือทัศนศึกษาที่องค์พระสมุทระเจดีย์ประมาณกี่คน

• ถ้านักท่องเที่ยวมาจำนวนมากในฐานะที่นักเรียนเป็นมัคคุเทศก์น้อยจะมีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไร

• นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวขององค์พระสมุทระเจดีย์จากสื่อใดบ้าง

4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจกลุ่มละประมาณ 3 คน จำนวน 4 กลุ่ม (Talk)

5. ผู้สอนให้ผู้เรียนไปศึกษาจากสถานที่จริง คือ องค์พระสมุทรเจดีย์ แล้วให้สำรวจสิ่งต่างๆ ที่อยู่บริเวณโดยรอบ ถ้าผู้เรียนเกิดความสงสัยสามารถสอบถามหรือสัมภาษณ์คุณπάสาหรือผู้ดูแลองค์พระสมุทรเจดีย์ได้ ทั้งนี้ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน (Think,Talk,Turn,Teach,Technology, Thai Skills)

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

6. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปลำดับความเป็นมาขององค์พระสมุทรเจดีย์ และร่วมกันเสนอแนวทางอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์พระสมุทรเจดีย์และป้อมผีเสื้อสมุทรโดยใช้โปรแกรมนำเสนอผลงาน (Think, Talk, Turn, Teach, Technology, Thai Skills)

7. ผู้สอนสร้างสถานการณ์ คือ ท่านนายกรัฐมนตรีต้องการทราบถึงจำนวนโดยประมาณของผู้มาเยี่ยมชมองค์พระสมุทรเจดีย์จำนวน 2 สัปดาห์โดยมีการเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องเก็บข้อมูลประมาณค่าจากสถานที่จริงโดยวิธีการใดก็ได้ แล้วนำมากำหนดลงในกราฟแท่งเพื่อนำเสนอท่านนายกรัฐมนตรีในลำดับต่อไป โดยใช้โปรแกรมนำเสนอผลงาน (Think,Talk,Turn,Teach,Technology)

คำถาม R – C – A ปิดท้ายกิจกรรม

คำถามสะท้อน R (Reflect)

คำถามเชื่อมโยง C (Connect)

คำถามปรับใช้ A (Apply)

- นักเรียนเกิดอุปสรรคในการทำงานหรือไม่ อย่างไร
- ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนักเรียนเคยปฏิบัติกิจกรรมแบบนี้หรือไม่
- นักเรียนคิดว่าการนำเสนอผลงานด้วยกราฟแท่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมใดได้ภายในโรงเรียนของเราได้บ้าง

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง “สร้างสุข - มัคคุเทศก์น้อย” // เวลา 5 ชั่วโมง

ขั้นนำกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนเปิดประเด็นสร้างความสนใจและกระตุ้นผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์ด้วยคำถาม ดังนี้

(ให้ผู้เรียนยกมือตอบคำถามโดยไม่บังคับ) (Think,Turn)

• นักเรียนจะมีวิธีการอย่างไรในการนำเสนอเรื่องราวขององค์พระสมุทรเจดีย์ให้คนที่นักเรียนไม่รู้จักได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

• ในฐานะที่นักเรียนเป็นมัคคุเทศก์น้อยนักเรียนมีขั้นตอนในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เยี่ยมชมหรือผู้มาทัศนศึกษาอย่างไร

2. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจกลุ่มละประมาณ 3 คน จำนวน 4 กลุ่ม (Talk)

ขั้นขยายกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผู้สอนสร้างสถานการณ์ คือ เชิญนักเรียนชั้น ป. 4 ประมาณ 20 คน มาแสดงบทบาทสมมติให้เป็นนักท่องเที่ยวเพื่อเข้าเยี่ยมชมองค์พระสมุทรเจดีย์จริง ซึ่งผู้สอนจะให้มัคคุเทศก์น้อยแต่ละกลุ่มปฏิบัติกรพานักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมสถานที่จริง สามารถอธิบายความสำคัญของสถานที่ต่างๆ ได้ มีการฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามจริง เดินนำทางจริง และมีการถ่ายทำวิดีโอทัศน์แนะนำองค์พระสมุทรเจดีย์จริง ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นสื่อในการเผยแพร่ลง YouTube หรือ Facebook โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์เท่านั้น (Think,Talk,Turn,Technology,Thai Skills)

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผู้สอนสร้างสถานการณ์ คือ ในฐานะที่นักเรียนเป็นมัคคุเทศก์น้อยประจำโรงเรียน นักเรียนจะสร้างผลผลิตอะไร เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คนรู้จักองค์พระสมุทระเจดีย์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้สอนจะให้มัคคุเทศก์น้อยแต่ละกลุ่มปฏิบัติการผลิตสื่อสิ่งต่างๆ ตามความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ปิดกั้นทางความคิด (อาทิเช่น แผ่นพับนำเสนอความสำคัญหรือสถานที่ต่างๆ ของ องค์พระสมุทระเจดีย์ โมเดลองค์พระสมุทระเจดีย์ ที่คั่นหนังสือ โปสเตอร์รูปภาพต่างๆ ประกาศโฆษณาเชิญชวนต่างๆ ภาพวาด แผนภาพความคิด) (Think,Talk,Turn,Technology,Thai Skills)

5. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปในประเด็น “ในฐานะที่คุณเป็นคนไทย คุณจะร่วมอนุรักษ์ส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นของคุณอย่างไร” โดยให้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเพจ Facebook ชื่อ “มัคคุเทศก์น้อย ร้อยยถิงไทย” (Think,Talk,Turn,Teach,Technology,Thai Skills)

คำถาม R – C – A ปิดท้ายกิจกรรม

คำถามสะท้อน R (Reflect)

คำถามเชื่อมโยง C (Connect)

คำถามปรับใช้ A (Apply)

- สื่อสร้างสรรค์ที่นักเรียนผลิตมีประโยชน์อย่างไร

- ที่ผ่านมานักเรียนเคยอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างไร

- อนาคตถ้านักเรียนเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “มัคคุเทศก์น้อยแสนสนุก”

สามารถบรรลุเป้าหมายโดยผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วในลำดับหนึ่งซึ่งมีผลลัพธ์ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรง แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลลัพธ์ ครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Education Facilitator) ส่วนผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง (Active Learning) โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และทักษะทางประวัติศาสตร์ ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากห้องสืบค้นของโรงเรียน สอบถามและได้สัมผัสกับนักท่องเที่ยวยุคจริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคุณป้าสาหร่าย (ผู้ดูแลองค์พระสมุทระเจดีย์) ทำให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่เป็นกระบวนการที่มาชื่อว่า “สุข สม อารมณ์ หมายถึง” กล่าวคือ “สุข” มาจากผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข “สม” มาจากผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน “อารมณ์” มาจากพัฒนาอารมณ์ สนุกสนาน ความสุข และจิตใจของผู้เรียน และ “หมายถึง” มาจาก สู้จุดมุ่งหมายในการเป็นมัคคุเทศก์น้อยที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ

2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ

ผลลัพธ์ ผู้เรียนใช้ความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เป็นผลงานอย่างเป็นรูปธรรมและทุกคนยอมรับ เช่น ผลงานการถ่ายรูปองค์พระสมุทระเจดีย์และชายโปสการ์ดสามารถสร้างรายได้ การถ่ายทำวิดีโอที่นำเสนอความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น การทำหนังสือ 360 องศา การทำโมเดลในรูปแบบต่างๆ การทำแผนภาพความคิด การบอกเล่าเรื่องราวทางจดหมาย การสร้างกราฟแผนภูมิเปรียบเทียบจำนวนคนที่มาท่องเที่ยว เป็นต้น

3. กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียน สภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ผลลัพธ์ มัคคุเทศก์น้อยของโรงเรียนให้บริการทุกคนด้วยจิตอาสา โดยในวันสำคัญต่างๆ เหล่ามัคคุเทศก์น้อยก็ยังช่วยเหลือสังคม เช่น การเดินรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติด การบำเพ็ญประโยชน์โดยการกวาดทำความสะอาดบริเวณรอบลานองค์พระสมุทรเจดีย์ หรือแม้แต่การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวประจำท้องถิ่น

4. กิจกรรมเป็นการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือสถานการณ์ใหม่

ผลลัพธ์ เมื่อผู้เรียนเปลี่ยนสถานะเป็นมัคคุเทศก์น้อยของโรงเรียนจะต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด เช่น เวลาครูและนักเรียนโรงเรียนอื่นๆ มาทัศนศึกษาดูงานที่องค์พระสมุทรเจดีย์ เหล่ามัคคุเทศก์น้อยจะต้องสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยใช้เหตุผลได้ เช่น การตั้งคำถามเพื่อถามนักเรียนเป็นต้น หรือแม้แต่การเล่าประวัติสิ่งต่างๆ ที่นอกเหนือจากสถานที่องค์พระสมุทรเจดีย์ เป็นต้น

5. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุผล มีโอกาสร่วมอภิปราย และนำเสนอผลงาน

ผลลัพธ์ ผู้เรียนทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้เรียนแต่ละกลุ่มใช้กระบวนการเรียนแบบร่วมมือ คือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และทุกคนยังได้นำเสนอผลงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การนำเสนอวีดิทัศน์แนะนำองค์พระสมุทรเจดีย์ลงใน YouTube การลงรูปผ่านเพจ “มัคคุเทศก์น้อย เรียงร้อยถิ่นไทย” ใน Facebook การทำแผ่นพับแนะนำองค์พระสมุทรเจดีย์หรือแม้แต่การร่วมอภิปรายเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขององค์พระสมุทรเจดีย์ และป้อมผีเสื้อสมุทรให้กับเทศบาลพระสมุทรเจดีย์ได้รับทราบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสานต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนคงทนถาวร

วีดิทัศน์กิจกรรม “มัคคุเทศก์น้อย เรียงร้อยถิ่นไทย หัวใจคุณธรรม งามล้ำสถาบัน” ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ คณะทำงานได้เผยแพร่ผลงานในสื่อสารสนเทศออนไลน์เพื่อให้นักเรียนหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาหาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างสะดวกและเข้าใจได้ง่าย

แหล่งอ้างอิง: https://youtu.be/KKoxWt_K0IE?list=PLHE91yq48PGPg_xYhgUQprHzO263bE6bD

เพจ Facebook และเพจ Sway กิจกรรม “มัคคุเทศก์น้อย เรียงร้อยถิ่นไทย หัวใจคุณธรรม งามล้ำสถาบัน” ของโรงเรียนอนุบาลพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ คณะทำงานได้เผยแพร่ผลงานในสื่อสารสนเทศออนไลน์เพื่อให้นักเรียนหรือผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาหาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างสะดวกและเข้าใจได้ง่าย

แหล่งอ้างอิง: <https://www.facebook.com/groups/1308243389294979/>

วาทะพระบรมครู เรื่อง ทรงเล่าวาทะ เรื่องผู้สมบูรณ์ด้วยกรรม

บุคคลทำกรรมใดแล้วต้องเดือดร้อนภายหลัง มีคนนอนงอด้วยน้ำตา
เสวยผลแห่งกรรมใด กรรมนั้นไม่ดี ส่วนบุคคลทำกรรมใดแล้ว ไม่เดือดร้อน
ภายหลัง มีความอึดใจเสวยผลแห่งกรรมใดกรรมนั้น จัดว่าเป็นกรรมดี

พบกันฉบับนี้ ขึ้นต้นหรืออารัมภบทด้วยพุทธภาษิตด้วยกรรมที่ทำให้เดือดร้อนในภายหลัง ซึ่งเป็น
กรรมที่ไม่ดีและด้วยกรรมอันทำให้ภูมิใจ ซึ่งเป็นกรรมดี เนื่องจากปัจจุบันนี้ มีอยู่เสมอที่พวกเราไม่แน่ใจว่า
กรรมที่ทำลงไปแล้วนั้น เป็นกรรมดีหรือว่ากรรมไม่ดี แต่เมื่อผลแห่งกรรมที่ทำแล้วออกมา สามารถตัดสิน
ได้ทันทีว่า ถูกหรือผิด ดีหรือชั่วอย่างไร เพื่อนำไปสู่เรื่องพระบรมครูทรงเล่าวาทะผู้สมบูรณ์ด้วยกรรมนั่นเอง

เรื่องเล่าวาทะเรื่องผู้สมบูรณ์ด้วยกรรมเป็นเรื่องที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแก่
ปัญจคฤหบดี มีอยู่ในสมณมุนิกถสูตร คัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ ดังต่อไปนี้

กาลครั้งหนึ่ง ขณะที่พระพุทธองค์ทรงประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหารในกรุงสาวัตถี ครั้งนั้น อุคคาหมานปริพาชก กับพวกบิรवारจำนวน 500 คน ได้อยู่ที่เอกลาลาราม ครั้งนั้น ปัญจคฤหบดีได้ออกจากกรุงสาวัตถีเพื่อจะไปเฝ้าพระพุทธองค์ แต่เห็นว่ายังไม่ถึงเวลา จึงแวะไปเอกลาลาราม เสียก่อน อุคคาหมานปริพาชกกำลังนั่งพูดกันด้วยดีรจจาน กถาอยู่กับบิรवारอย่างสนุกสนาน พอแลเห็นปัญจคฤหบดี มาแต่ไกล ก็บอกให้พวกบิรवारสงบเสียงว่า ปัญจคฤหบดีนี้เป็นผู้ชอบสงบเป็นสาวกของพระพุทธองค์คนหนึ่ง ถ้าเขาเห็น พวกเราสงบ เขาก็จะเข้ามาหาพวกเรา พวกปริพาชกเหล่านั้น ก็พากันสงบลง ปัญจคฤหบดีก็เข้าไปหา แปลงวาทาทักทาย แล้วก็นั่งลง

อุคคาหมานปริพาชกจึงเอ่ยขึ้นว่า คฤหบดีเราได้ บัญญัติบุคคล 4 ประการว่า เป็นผู้ที่มีกุศลสมบุรณ์ มีกุศลเยี่ยม ถึงซึ่งความเป็นผู้สูงสุด เป็นสมณะ เป็นผู้ที่ไม่ใคร่ ไม่อาจให้ หวั่นไหวได้ด้วยวาทะ ธรรม 4 ประการนั้น คือ ประการใดบ้าง

1. การไม่ทำบาปด้วยกาย
2. การไม่กล่าววาจาอันเป็นบาป
3. การไม่ดำริอันเป็นบาป
4. การไม่เล็งชิงในทางบาป

ปัญจคฤหบดีไม่ได้ยินดีและคัดค้านอย่างไรได้ลาออกจากที่นั่นไปเฝ้าพระพุทธองค์ กราบทูลข้อนี้ให้ทรงทราบ พระพุทธองค์จึงตรัสว่า เมื่อเป็นอย่างนั้น เด็กอ่อนที่นอนหงาย อยู่ก็จักได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีกุศลสมบุรณ์ เป็นผู้ที่มีกุศลเยี่ยม เป็นสมณะผู้ถึงความสูงสุด เป็นผู้ที่ไม่ใคร่ผู้รับไม่ได้ด้วยวาทะ เพราะเด็กอ่อนที่นอนหงายอยู่ย่อมไม่รู้จักกระทั่งกายของตน ไม่รู้ว่านี่เป็นกายของเราหรือกายของผู้อื่น การกระทำบาปกรรม ด้วยกายจักมีแต่ที่ไหน นอกจากดินร่นพลิกไปพลิกมาเท่านั้น เด็กอ่อนที่กำลังนอนหงายอยู่นั้น ไม่รู้จักกระทั่งวาจาของตน การพูดวาจาอันเป็นบาปจักมีมาแต่ที่ไหน มีแต่เพียงร้องไห้ เท่านั้น เด็กอ่อนที่กำลังนอนหงายอยู่นั้น ไม่รู้จักกระทั่ง ความคิดของตน จักมีความคิดที่เป็นบาปมาแต่ไหน นอกจาก คิดร้องไห้และหัวเราะเท่านั้น เด็กอ่อนที่กำลังนอนหงายอยู่นั้น ย่อมไม่รู้จักกระทั่งคำว่าอาชีพ การเล็งชิงที่เป็นบาป จักมีมาแต่ที่ไหน นอกจากการดิ้นรนของมารดาเท่านั้น

เมื่ออุคคาหมานปริพาชกบัญญัติว่า ผู้ไม่บาปด้วยกาย ผู้ไม่กล่าววาจาอันเป็นบาป ผู้ไม่คิดบาป ผู้ไม่เล็งชิงในทางบาป เป็นผู้ที่มีกุศลสมบุรณ์ มีกุศลเยี่ยม เป็นสมณะสูงสุด เป็นผู้ที่ ใครๆ ผู้รับด้วยวาทะไม่ได้ เด็กอ่อนที่กำลังนอนหงายอยู่นั้น ก็จักได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีกุศลสมบุรณ์ มีกุศลเยี่ยม เป็นสมณะ สูงสุด เป็นผู้ที่ไม่ใคร่ ผู้รับด้วยวาทะไม่ได้ เหมือนกับถ้อยคำ ของอุคคาหมานปริพาชก

ครั้นตรัสดังนี้แล้ว จึงได้ตรัสต่อไปว่า คฤหบดีเราบัญญัติ บุคคลผู้ประกอบด้วยธรรม 4 อย่างว่า เป็นผู้ไม่มีกุศลสมบุรณ์ ไม่มีกุศลเยี่ยม ไม่ใช่เป็นสมณะสูงสุด ไม่ใช่ผู้ที่ใครๆ ผู้รับ ด้วยวาทะ ยกเด็กอ่อนที่กำลังนอนหงาย ธรรม 4 อย่างนั้น คือ

1. การไม่ทำบาปกรรมด้วยกาย
2. การไม่กล่าววาจาอันเป็นบาป
3. การไม่คิดบาป
4. การไม่เล็งชิงในทางบาป

เราบัญญัติผู้ประกอบด้วยธรรมเหล่านี้ เป็นผู้ที่มีกุศล สมบุรณ์ มีกุศลเยี่ยม เป็นสมณะสูงสุด เป็นผู้ที่ใครๆ ผู้รับ ไม่ได้ด้วยวาทะ ธรรมเหล่านั้น คือ

1. อกุศลศีล ที่เกิดแห่งอกุศลศีล ที่ดับแห่งอกุศลศีล การปฏิบัติเพื่อการดับอกุศลศีล เป็นของบุคคลควรรู้แจ้ง
2. กุศลศีล ที่เกิดแห่งกุศลศีล ที่ดับแห่งกุศลศีล การปฏิบัติเพื่อการดับกุศลศีล เป็นของบุคคลควรรู้แจ้ง
3. ความดำริอันเป็นอกุศล ที่เกิดแห่งความดำริ อันเป็นอกุศล ที่ดับแห่งความดำริอันเป็นอกุศล เป็นของบุคคล ควรรู้แจ้ง
4. ความดำริที่เป็นกุศล ที่เกิดแห่งความดำริที่เป็น กุศล ที่ดับแห่งดำริอันเป็นกุศล การปฏิบัติเพื่อความดำริ อันเป็นกุศล เป็นของบุคคลควรรู้แจ้ง

ครั้นตรัสอย่างนี้แล้ว จึงได้ตรัสต่อไปว่า อกุศลศีลได้แก่ สิ่งใด ได้แก่ กายกรรม วจีกรรม อาชีพนันเป็นอกุศล ที่เกิด แห่งอกุศลศีล ได้แก่ จิตที่มีราคะ โทสะ โมหะ ที่ดับอกุศลศีล ได้แก่ การละกายทุจริต อบรมกายทุจริต ละวจีทุจริต อบรมวจีทุจริต ละมโนทุจริต อบรมมโนทุจริต ละการเล็งชิง ในทางผิด เล็งชิงในทางถูก

ปฏิบัติอย่างไรจึงเรียกว่า ปฏิบัติเพื่อดับอกุศลคือ
ปฏิบัติอย่างนี้ คือ

1. ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ ย่อมทำให้เกิดฉันทะ
พยายาม มีความเพียร ประคองจิตไว้ ตั้งความเพียรไว้
เพื่อไม่ให้สิ่งที่ เป็นบาปอกุศลเกิดขึ้น

2. ตั้งความเพียรไว้ เพื่อละสิ่งที่ เป็นบาปอกุศล
อันเกิดขึ้นแล้ว

3. ตั้งความเพียรไว้ เพื่อให้เกิดกุศลที่ยังไม่เกิด

4. ตั้งความเพียรไว้ เพื่อรักษากุศลที่เกิดขึ้นแล้ว

กุศลคือได้แก่สิ่งใด ได้แก่ กายกรรม วจีกรรมที่เป็น
กุศล และอาชีพนันตริสุทธี ที่เกิดแห่งกุศลคือ ได้แก่
จิตต์ปราศจากราคะ โทสะ โมหะ เพื่อดับแห่งกุศลคือ ได้แก่
เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ การปฏิบัติเพื่อดับอกุศลคือ ได้แก่
ความเพียรชอบ 4 ประการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น

ความดำริอันเป็นกุศลได้แก่สิ่งใด ได้แก่ ความดำริ
ในการรักใคร่ ความดำริในความปองร้าย ความดำริ
ในความเบียดเบียน ซึ่งเกิดแห่งความดำริอันเป็นอกุศลได้แก่
กามสัญญา พยาบาทสัญญา อวิหิงสาสัญญา ที่ดับแห่งความดำริ
อันเป็นอกุศลได้แก่ ความเพียรชอบ 4 ประการ ดังที่ได้กล่าวมา
แล้วนั้น

ความดำริที่เป็นกุศลได้แก่สิ่งใด ความดำริที่ออกจาก
ความใคร่ ความดำริในการเบียดเบียน ที่เกิดแห่งความดำริ
อันเป็นอกุศล ได้แก่ เนกขัมมสัญญา อพยาบาทสัญญา
อวิหิงสาสัญญา ที่ดับแห่งความดำริอันเป็นอกุศลได้แก่ทุกขนิมิต
การปฏิบัติเพื่อความดำริอันเป็นกุศลได้แก่ ความเพียรชอบ
4 ประการ ที่กล่าวมาแล้วนั้น

เราบัญญัติผู้ที่ประกอบด้วยธรรม 10 ประการ คือ
ประกอบด้วย

- 1) สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ
- 2) สัมมาสังกัปปะ ความคิดชอบ
- 3) สัมมาวาจา การเจรจาชอบ
- 4) สัมมากัมมันตะ การงานชอบ
- 5) สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพชอบ
- 6) สัมมาวายามะ ความพยายามชอบ

7) สัมมาสมาธิ ความระลึกรับ

8) สัมมาสมาธิ การมีสมาธิชอบ

9) สัมมาญาณะ ความรู้แจ้งชอบ

10) สัมมาวิมุตติ ความหลุดพ้นชอบ

ทั้งๆ ประการนี้ อันเป็นของพระอโสมะ พระอริย
ที่พ้นจากการศึกษาแล้ว เป็นผู้ที่มีกุศลสมบูรณ์ มีกุศลเยี่ยม
เป็นสมณะสูงสุด เป็นผู้ที่ไม่ใคร่สู้รบไม่ได้ด้วยวาตะ เมื่อตรัส
ดังนี้แล้ว ปัญจคฤหบดีก็แสดงความชื่นชมยินดี และได้บรรลु
เป็นพระโสดาบัน เป็นอันว่าจบเรื่องการลบล้างวาตะทิฐิ
ของอุคคหามาณปริพาชก ผู้เป็นคณาจารย์ใหญ่ท่านหนึ่ง
ด้วยประการ ดังนี้

ขอให้ท่านผู้อ่านหรือท่านผู้ฟังทั้งหลาย จงคิดดูเถิด
ว่า วาตะทิฐิของปริพาชกท่านนี้ เป็นของที่คนทั้งหลาย
เห็นได้ง่าย ไม่ใช่พระพุทธรูปหรือสาวกของพระพุทธรูปแล้ว
ย่อมลบล้างไม่ได้ เมื่อเราฟังครั้งแรกเราก็จึงนึกว่าถูกเพราะ
เขาบัญญัติว่า ผู้ประกอบด้วยธรรม 4 ประการ คือ

- 1) การไม่ทำบาปด้วยกาย
- 2) การไม่พูดด้วยวาจาอันเป็นบาป
- 3) การไม่ดำริอันเป็นบาป
- 4) การไม่หาเลี้ยงชีพในทางบาป

เป็นผู้ที่มีกุศลสมบูรณ์ มีกุศลเยี่ยม เป็นสมณะสูงสุด
เป็นผู้ที่ไม่ใคร่สู้รบด้วยวาตะไม่ได้ คือให้หันเหด้วยวาตะไม่ได้
แต่เมื่อเราได้ฟังคำของพระพุทธรูปแล้ว เราจึงเห็นว่าไม่ถูก
ข้อลบล้างข้อแรกก็คือ พระพุทธรูปทรงยกเอาเด็กอ่อน
ซึ่งไม่ได้ทำอะไรด้วย กาย วาจา ใจ ขึ้นมาอ้าง แล้วทรงคัดค้านว่า
การบัญญัติอย่างนั้นไม่ถูกภายหลังก็ทรงบัญญัติผู้ที่ประกอบด้วย
ธรรมของพระอโสมะ คือ พระอรหันต์ 10 ประการ เป็นผู้
มีกุศลสมบูรณ์ เป็นผู้ที่มีกุศลเยี่ยม ผู้เป็นสมณะสูงสุด และ
ผู้ที่ไม่ใคร่สู้รบด้วยวาตะไม่ได้ ดังที่กล่าวมา

จากกันฉบับนี้ จากกันด้วยภาชิตีที่ว่า “ถ้าเห็นว่า
จะได้สุขอันยิ่งใหญ่ ด้วยการสละสุขเล็กๆ น้อยๆ นักปราชญ์
ก็ควรสละสุขเล็กน้อยเพื่อเห็นแก่สุขอันยิ่งใหญ่”

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ประโยชน์สัญลักษณ์ที่ 70

คนฆ่า ไดโนเสาร์

เราทุกคนคงรู้ดี...

ไม่ว่าตำราไหนๆ หรือทฤษฎีใดๆ ในโลกยุคปัจจุบันนี้ มักง่ายบอกไว้คล้ายๆ กันว่า ไดโนเสาร์ครองโลกมาก่อนที่มนุษย์คนแรกจะวิวัฒนาการขึ้นมาเป็นรูปเป็นร่างเสียอีก

มันยิ่งใหญ่และนิสสัยโหดร้ายเสียจนมนุษยชาติ คงไม่มีทางได้ล้มตาอำปากถือกำเนิดขึ้นมาได้ถ้ามันยังครองโลกอยู่

ยุคสมัยแห่งไดโนเสาร์ดำเนินมาจนกระทั่ง...

อุกกาบาตขนาดใหญ่มากพุ่งเข้ากระแทกผืนโลก พรวนลาญทุกสิ่งทุกอย่างจนพินาศย่อยยับคล้ายกับ ล้มกระดานล้มไฟมอบโอกาสให้โลกใบนี้ได้ Re - set อีกครั้ง

หลังจากนั้นนั่นแหละ สิ่งมีชีวิตอะไรสักอย่าง จึงสามารถเกิดวิวัฒนาการขึ้นมาเป็นมนุษย์ยุคแรก!

นั่นเป็นสมมติฐานที่ทั้งโลกเห็นพ้องต้องกันว่ามีความ น่าจะเป็นมากที่สุด

และทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมาเราก็ถูกกล่อมเกลาคิดโดยภาพยนตร์ การ์ตูน ซีรีส์ สารคดี และสื่อทุกสื่อ ที่พูดถึงไดโนเสาร์ว่าไดโนเสาร์ต้องรูปร่างหน้าตาฉูดฉาด เป็นแบบนี้ แต่สายพันธุ์นีสัยแบบนี้ (ซึ่งส่วนใหญ่ดูร้าย) เสียร่องคำรามแบบนี้ (ซึ่งส่วนใหญ่ดูคืด)

ทั้งหมดนั่นเป็นสิ่งที่มนุษย์ในยุคนี้คาดเดา ตั้งสมมติฐานขึ้นเป็นทฤษฎีเอาจากโครงกระดูกฟอสซิลทั้งสิ้น!

ทั้งที่จริงแล้วยุคนั้นไดโนเสาร์อาจจะมิใช่คนปกคลุม รุงรังทั้งตัวและใช้ขาหน้าเกาเห็บเหมือนหมาในทุกวันนี้ หรือถึงไม่มีขนเป็นผิวหนังกร้านๆ หนังของมันก็อาจจะมีหลายสี ในตัวเดียว อาจจะสีสดบ้าง สีพาสเทลบ้าง สีหลากหลายเป็น สายรุ้งบ้าง แตกต่างไปตามสายพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาจจะไม่มี ไดโนเสาร์ที่ผิวหนังสีน้ำตาลอย่างในหนังเลยสักตัวด้วยซ้ำ!

เสียงร้องก็อีก...

เดาเอาจากโครงกระดูกฟอสซิลทั้งนั้น!

เสียงร้องของไดโนเสาร์ในภาพยนตร์หรือสารคดี ก็เกิดจากการเอาเสียงสัตว์ทั่วไปในยุคนี้หลายๆ ชนิดมาผสมผสานกัน เข้าโปรแกรมแต่งเสียงดัดเสียงนิดหน่อยให้แปร่งหู และฟังดูน่าเกรงขาม ก็ได้เสียงไดโนเสาร์ในจินตนาการแล้ว

จริงๆ แล้ว ไดโนเสาร์อาจจะมีเสียงร้องเหมือนห่าน เหมือนแมว ดีไม่ดีอาจจะร้องเหมือนหมูก็เป็นไปได้ทั้งนั้น

ซึ่งแน่นอน ใครจะไปรู้!

ก็มันไม่มีมนุษย์คนไหนเกิดทันยุคไดโนเสาร์สักคน!

...

...

...

เราทุกคนคงตกใจ...

ถ้าได้รู้จริงๆ แล้วกาลครั้งหนึ่ง...

เกือบสองร้อยล้านปีที่แล้ว ไดโนเสาร์ไม่ได้เป็น เผ่าพันธุ์เดียวที่ครองโลก!

หากแต่ในตอนนั้น มีช่วงเวลาสั้นๆ ที่มนุษย์อาศัย อยู่ร่วมโลกกับไดโนเสาร์!

มันเป็นช่วงเวลาสั้นๆ แค่ร่อยกว่าปีก่อนที่อุกกาบาต จะพุ่งเข้ามาพรวนลาญทุกสิ่งทุกอย่างจนพินาศย่อยยับคล้ายกับ ล้มกระดานล้มไฟมอบโอกาสให้โลกใบนี้ได้ Reset อีกครั้ง

...

เรารู้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม...

มนุษย์เผ่าพันธุ์แรกของโลกที่ไม่เคยถูกจารึกไว้ใน ประวัติศาสตร์หน้าไหนหรือตำราเล่มใดๆ ก็เช่นกัน พวกเขา อยู่รวมกันเป็นกลุ่มคล้ายๆ หมู่บ้านเล็กๆ ประมาณ 60 - 70 คน มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นระบบอย่างไม่น่าเชื่อว่ามนุษย์ ที่เพิ่งวิวัฒนาการขึ้นมาจะทำได้ เช่น มีคนรับผิดชอบด้านการดูแล ความปลอดภัยของกลุ่ม รับผิดชอบด้านการจัดสรรอาหาร รับผิดชอบด้านการค้นหา และก่อสร้างที่อยู่อาศัย ฯลฯ

รูปร่างลักษณะของมนุษย์ยุคแรกเริ่มจะไม่ค่อยคล้าย มนุษย์ยุคหินแบบที่เราเห็นกันในภาพยนตร์ สารคดี หรือ แม้แต่โฆษณาซ้ำๆ กันสักเท่าไร

พวกเขารูปร่างสูงใหญ่ประมาณ 3 เมตร โครงกระดูก ทำให้หน้าตาคล้ายสัตว์มากกว่ามนุษย์ในแบบที่เราคุ้นเคย ผิวหนังดำหนายาบกร้านเอาชีวิตรอดด้วยการกินพืชที่หาได้ และเนื้อสัตว์ที่ได้มาจากการล่า

และสำหรับยุคนั้น...

เนื้อสัตว์ที่คุ้มค่าต่อการเสี่ยงที่จะล่ามากที่สุด คือ ไดโนเสาร์!

มนุษย์ในยุคนั้นโปรดปรานการล่าไดโนเสาร์ส่วนหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะความท้าทายที่ได้การบ่งชี้ชีวิตที่รูปร่าง ใหญ่โตกว่า ได้พิสูจน์ความแกร่งกล้าสามารถของตัวเอง ผลพลอยได้ที่ตามมาคือเนื้อไดโนเสาร์ที่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ

เพื่อนมนุษย์ร่วมเผ่าไปได้อย่างยาวนานในการล้มไดโนเสาร์
หนึ่งตัว!

ภายในช่วงเวลาเกือบๆ ร้อยปีที่บรรพบุรุษของเรา
ยุคแรกนี้ได้อยู่ร่วมโลกกับไดโนเสาร์ พวกเขาล่าไดโนเสาร์
อย่างเมามั่นจนไดโนเสาร์ทั้งโลกแทบจะสิ้นเผ่าสูญพันธุ์!

มนุษย์ที่มีอยู่กลุ่มเดียวในตอนนั้นจึงร่วมกันกำหนด
ให้มี “เขตห้ามล่าไดโนเสาร์” ขึ้น!

จุดประสงค์หลักในการกำหนดเขตห้ามล่า คือ
ป้องกันไดโนเสาร์จากการสูญพันธุ์ ไม่งั้นบรรพบุรุษของเรา
ทั้งหมดจะอดตาย เนื่องจากไดโนเสาร์เป็นแหล่งอาหาร
ประเภทเนื้อแหล่งใหญ่ที่สุดที่มนุษย์จะหาได้

เพราะโลกในยุคนั้นยังไม่มีสัตว์อื่นเท่าไหร่นัก!

...

มนุษย์ยังคงล่าไดโนเสาร์เป็นอาหาร แต่ลดจำนวนลง
ล่าเพื่อเอาเนื้อแต่พอดีกิน ไม่ฆ่าทิ้งๆ ขว้างๆ ด้วยความสนุก
หรือคะนองมือเหมือนอย่างที่ผ่านมาอีกต่อไปเพราะต้องการ
ให้ไดโนเสาร์ได้ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น

ไดโนเสาร์หลากหลายสายพันธุ์จึงมาชุมนุมอยู่ใน
พื้นที่ที่มนุษย์เพียงหยิบมือขีดเส้นกำหนดให้เป็น “เขตห้าม
ล่าไดโนเสาร์” มากขึ้น เพราะพวกมันรู้ว่าถ้ามาอาศัยอยู่ใน
พื้นที่นี้จะไม่ถูกตามล่า

วันหนึ่ง...

มนุษย์กลุ่มนี้พบว่าไดโนเสาร์ถูกฆ่าตายอยู่ใน
“เขตห้ามล่าไดโนเสาร์”

“เปรมาซาอิต” หนึ่งในมนุษย์ยุคแรกของโลกผู้มีหน้าที่
รับผิดชอบในด้านการค้นหาและก่อสร้างที่อยู่อาศัยของเผ่า
กับมนุษย์ในเผ่าอีก 3 - 4 คนถูกพบอยู่กับซากไดโนเสาร์
ที่เพิ่งตายคาเขตห้ามล่า

“พวกเรากำลังค้นหาพื้นที่ที่เหมาะสมกว่าในการ
ก่อสร้างที่อยู่อาศัยของเผ่าเรา บังเอิญเส้นทางสำรวจมันพา
เข้าไปในเขตห้ามล่าฯ ไดโนเสาร์ตัวนี้ส่งเสียงขู่คำรามลั่น
แยกแยะวงเล็บปรีเข้ามาจะทำร้ายพวกเรา เราจึงต้อง
ป้องกันตัว จนไปจบลงด้วยความตายของมัน”

นี่คือสิ่งที่เปรมาซาอิตอธิบายให้มนุษย์ทั้งเผ่าเข้าใจถึง
ที่มาของการทำผิดร้ายแรง

“มันไม่ใช่การฆ่า เราไม่ได้เจตนา มันคือการป้องกันตัว”
เปรมาซาอิตบอกปิดท้าย

มนุษย์ทั้งเผ่าเข้าใจและเห็นใจเปรมาซาอิต การตัดสินใจ
ฆ่าไดโนเสาร์ตัวนั้นคงทำให้เขาและทีมที่ออกสำรวจพื้นที่
ทุกซอกและลำบากใจไม่น้อยเลย

อาจจะด้วยก้อนสมองของมนุษย์ส่วนใหญ่ในยุคนั้น
ยังไม่ใหญ่พอ ไม่สามารถคิดซับซ้อนได้มากนัก หรืออาจจะ
เป็นเพราะทุกคนเปรมปรีดีอยู่กับเนื้อไดโนเสาร์อันแสนโอชะ
ที่ถูกฆ่าตายอย่างช่วยไม่ได้เพราะถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ดันไป
เกิดภายในเขตห้ามล่าไดโนเสาร์

จะเพราะอะไรก็ช่าง...

แต่มันทำให้บรรพบุรุษของเราทั้งเผ่าไม่เฉลียวใจ
เลยว่าจริงๆ แล้วเปรมาซาอิตเจออะไรมา!

ไดโนเสาร์ตัวนั้นส่งเสียงขู่คำรามลั่น แยกแยะ
วงเล็บปรีเข้ามาจะทำร้ายเปรมาซาอิตและพวก พวกเขาจึงต้อง
ป้องกันตัว จนไปจบลงด้วยความตายของมัน

นั่นคือเรื่องจริง!

แต่เรื่องจริงอีกเรื่องเกิดขึ้นก่อนหน้านั้น...

เปรมาซาอิตและพวกย่องเข้าไปขโมยเอาไข่ทั้งรังของ
ไดโนเสาร์ตัวนั้น!

ด้วยความเชื่อว่าถ้าได้กินไข่ไดโนเสาร์พันธุ์นี้แล้ว
พวกเขาจะเป็นอมตะ!

ในขณะที่ทุกคนในเผ่ากำลังเปรมปรีดีอยู่กับเนื้อ
ไดโนเสาร์อันแสนโอชะที่ถูกฆ่าตายอย่างช่วยไม่ได้เพราะถือเป็น
เหตุสุดวิสัยที่ดันไปเกิดภายในเขตห้ามล่าไดโนเสาร์

เปรมาซาอิตและพวกที่ร่วมฆ่าไดโนเสาร์ตัวนั้นก็กำลัง
กะเทาะเปลือกแล้วเขมือบกินไข่สดๆ ของมันอย่างกำซาบ
ภายในถ้ำของตนเอง

ไม่กี่สัปดาห์หลังจากนั้น...

ลูกกาบาตขนาดใหญ่ยักษ์พุ่งเข้ากระแทกผืนโลก
พรวนผืนดินทุกสิ่งทุกอย่างจนพินาศย่อยยับคล้ายกับ
ล้มกระดานล้างไพ่มอบโอกาสให้โลกใบนี้ได้ Reset อีกครั้ง

พร้อมกับการสูญสลายไปของบรรพบุรุษมนุษย์
กลุ่มนี้ที่ไม่มีใครจดจำ!

การใช้นวัตกรรมแบบฝึกการเขียนกลอนแปดด้วยตนเอง

ลักษณะของกลอนแปด

จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกความหมาย แผนผัง และลักษณะบังคับของกลอนแปดได้

เนื้อหา

1. ความหมายของกลอนแปด
2. แผนผังและลักษณะบังคับของกลอนแปด
3. การสัมผัส
4. ข้อห้ามในการสัมผัส
5. เสียงท้ายวรรค

ชุดที่ 1.1 ความหมายของกลอนแปด

การที่เรียกว่ากลอนแปดนั้นเพราะวรรคหนึ่งๆ กำหนดไว้ 8 คำ แต่สามารถผ่อนผันได้ 7 ถึง 9 คำ กลอนแปดบาทหนึ่งจะมี 1 คำกลอน คือ 2 วรรค ฉะนั้นกลอนแปด 1 บท จึงมี 2 บาท หรือ 2 คำกลอน บาทแรกเรียกว่า บาทเอก บาทหลังเรียกว่า บาทโท

เนื่องจากคำบางคำมีคำลหุปนกับคำครุ เป็นคำสมาส นับเป็น 1 คำ ได้ เช่น เสี่ยง จะนับเป็นคำเดียวก็ได้ แต่เสียงจะยึดเป็น 2 คำ อย่างไรก็ตาม วรรคหนึ่งก็ต้องพยายามให้มี 8 คำจริงๆ จึงจะเหมาะสำหรับรับกลอนแปด

ถ้าเรียกตามวรรค หนึ่งบทจะมี 4 วรรค วรรคแรกเรียกว่าวรรคสดับ วรรคสองเรียกว่าวรรครับ วรรคสามเรียกว่าวรรครอง วรรคสี่เรียกว่าวรรคส่ง การประพันธ์กลอนแปด จะประพันธ์ก็บทก็ได้ แล้วแต่เนื้อความที่ประพันธ์นั้นจะสั้นหรือยาว

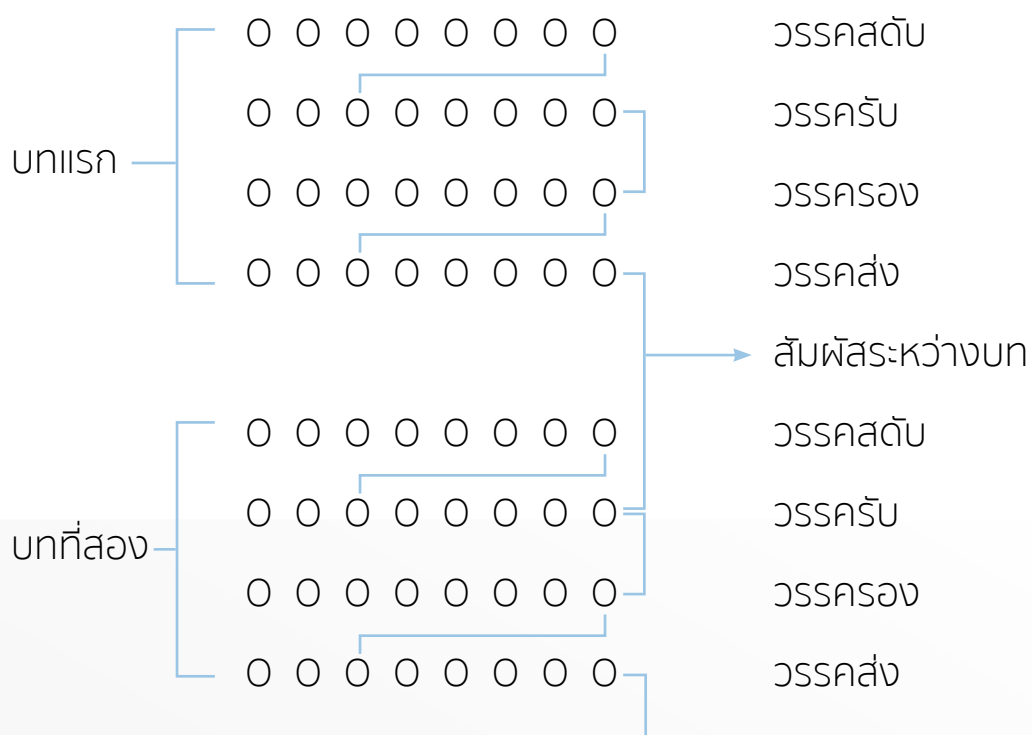
กลอนแปดบางทีก็เรียกว่า “กลอนสุภาพ” เพราะมีข้อบังคับอย่างเรียบๆ ไม่มีการกำกับด้วยวรรณยุกต์ หรือบังคับเสียงหนัก เสียงเบา เหมือนคำประพันธ์ประเภทอื่น และเหตุที่กลอนแปดหรือกลอนสุภาพให้อ่านคำสามัญเข้าใจง่าย สะดวกแก่การพูด การฟังของคนทั่วไป จึงเรียกกลอนนี้ อีกชื่อหนึ่งว่า “กลอนตลาด”

ให้นักเรียนทบทวนโดยการอ่านหลายๆ ครั้งจนเข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วจึงตอบคำถามท้ายบท
แบบฝึกหัดท้ายบท ชุดที่ 1.1

นักเรียนทราบดีแล้วใช่ไหมว่า กลอนแปด คืออะไร ลองตอบคำถามดูซิว่า กลอนแปด
คืออะไร ตอบโดยสรุปและใช้คำพูดเป็นของตนเอง

ตอบ กลอนแปด คือ _____

ชุดที่ 1.2 แผนผังกลอนแปด

ตัวอย่าง

กลอนสุภาพ แปดคำ ประจำบ่อน
อ่านสามตอน ทุกวรรค ประจักษ์แกลง
ตอนต้นสาม ตอนสอง สองแกลง
ตอนสามแกลง สามคำ ครบจำนวน

กำหนดบท ระเบียบ กะสัมผัส
ให้ฟาดฟัด ข้อความ ตามกระสวน
วางจังหวะ กะทำนอง ต้องกระบวน
จึงจะชวน ฟังเสนาะ เพราะจับใจ

หลวงธรรมาภิมณฑ์ (เถิก จิตรกรเถิก)

คำอธิบาย

กลอนแปด 1 บท มี 4 ววรรค คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 หรือเรียกว่าวรรคดับ ส่งสัมผัส กับคำที่ 1 2 3 4 5 คำใดคำหนึ่งของวรรคที่ 2 หรือเรียกว่า วรรครับ แต่ที่นิยมคือ คำที่ 3 เพราะเป็นคำที่รับสัมผัสได้ไพเราะกว่าคำอื่นๆ คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 หรือเรียกว่า วรรครับ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 หรือ วรรครอง คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 หรือเรียกว่า วรรครอง ส่งสัมผัสไปยังคำที่ 1 2 3 4 5 คำใดคำหนึ่งของวรรคที่ 4 หรือเรียกว่า วรรคส่ง แต่ที่นิยมคำ คำที่ 3

สัมผัสดังที่กล่าวมานั้น เรียกว่า สัมผัสนอกภายในบทแต่ถ้าเราแต่งกลอนมากกว่าหนึ่งบทขึ้นไป จะต้องมียกสัมผัสระหว่างบทด้วยเพื่อให้กลอนนั้นมีเรื่องราวต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ กลอนแต่ละบทจะต้องมีสัมผัสกันตลอด โดยคำสุดท้ายของวรรคส่งของบทก่อนจะต้องส่งสัมผัสมายังคำสุดท้ายของวรรคที่สอง หรือวรรครับของบทต่อไป (ดูแผนผังประกอบ)

คำถาม จงเขียนแผนผังและอธิบายสัมผัสของกลอนแปดมาให้เข้าใจ

ตอบ

(เฉลย) กลับไปตรวจคำตอบตามที่เรียนมาในชุดที่ 1.2 หากยังตอบไม่ถูก ไม่เข้าใจขอให้กลับไปเริ่มต้นอ่านชุดที่ 1.2 ใหม่อีกครั้ง จนเข้าใจอย่างถ่องแท้

ชุดที่ 1.3 การสัมผัส

สัมผัส ในการแต่งร้อยกรอง หมายถึง เสียงสระ หรือพยัญชนะที่คล้องจองกันระหว่างคำสัมผัสนอก คือ สัมผัสนอกวรรค หรือต่างวรรคกัน หมายถึง คำท้ายของวรรคต้น ส่งสัมผัสไปยังคำในวรรคต่อไปตามข้อบังคับของกลอน และต้องเป็นสัมผัสสระเท่านั้น สัมผัสนอกเป็นสัมผัสบังคับต้องมีไม่มีไม่ได้

สัมผัสใน คือ สัมผัสคล้องจองในวรรคเดียวกัน ใช้ได้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร (สัมผัสพยัญชนะ) สัมผัสในนี้ไม่บังคับ มีหรือไม่มีก็ได้ แต่ถ้ามีทำให้บทกลอนนั้นไพเราะยิ่งขึ้น เช่น

ถึงม้วยดิน สิ้นฟ้า มหาสมุทร คำว่า ดิน กับ สิ้น, ฟ้า กับ หา

ล้วนแต่เป็นสัมผัสในวรรคทั้งสิ้น

สัมผัสสระ ได้แก่ เสียงสระที่คล้องจองกันระหว่างคำโดยไม่จำกัดเสียงวรรณยุกต์

ก. เสียงสระในแม่ ก กา จะต้องประกอบพยัญชนะต้นต่างเสียงกันและสระเสียงเดียวกัน เช่น กา ขา งา ซา มา

ข. เสียงสระที่มีพยัญชนะตัวสะกด จะต้องประกอบด้วยพยัญชนะต้นต่างเสียงกัน สระเสียงเดียวกันและพยัญชนะ ตัวสะกดเสียงเดียวกัน เช่น กาญจน์ ขาล จาร วาน ปราณ

สัมผัสอักษร ได้แก่ พยัญชนะที่คล้องจองกันระหว่างคำโดยไม่จำกัดเสียงสระ เสียงพยัญชนะตัวสะกดหรือเสียงวรรณยุกต์ เช่น

- กา การ กิน เกิด ไก่
- ศพ ศิษย์ สิบ สาน เสื่อ
- ฉาน ชู เชิด เฉลอ ฉาน
- ร้อง ราน ร่ำ ลา ลาก

คำถาม จงอธิบายความหมายของข้อความเหล่านี้มาให้เข้าใจ

1. สัมผัสนอก คือ _____

2. สัมผัสใน คือ _____

3. สัมผัสสระ คือ _____

4. สัมผัสพยัญชนะ คือ _____

(เฉลย) ตรวจคำตอบได้จากบทเรียนในชุดที่ 1.3

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ปฐฐูปการศึกษา

ก้าวที่เข้มแข็ง

เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาได้ข้อสรุปถึงหลักสูตรในระดับประถมศึกษา 8 สาระ มีเนื้อหาที่อัดแน่นเกินไป ไม่เหมาะสม ควรปรับลดลงเพื่อไม่ให้นักเรียนแบกเนื้อหาตามหลักสูตรมากเกินไป เป็นการการเรียนรู้ที่หนักอึ้งแต่มีคุณภาพตามการประเมินในระดับต่างๆ คำจึงเป็นข้อสรุปควรปรับลดเนื้อหาสาระ 8 สาระ ให้มีความพอเหมาะกับความวัยของผู้เรียน

การปรับลดสาระการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะตลอดผลผลิตของหลักสูตรตั้งแต่ปี 2551 - จนถึงปัจจุบัน บวกด้วยรายวิชาเพิ่มเติม โครงการต่างๆ ที่สุมประดังเข้ามา จนยากหาชั่วโมงเรียนจัดให้ครบตามโครงสร้างที่พอกเพิ่มตามลำดับและความต้องการทางการเมืองที่วางไว้อย่างครบถ้วนได้ จึงมีลักษณะดินที่พอกมากขึ้นเรื่อยๆ จนยากที่สลับได้แน่นอนว่ากิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นแทนที่เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความคาดหวัง แต่กลับกลายเป็นภาระที่หนักอึ้งรวมทั้งงบประมาณอันจำกัดที่แทบไม่มีเม็ดเงินสนับสนุนกระจายลงมาเพื่อรองรับการทำกิจกรรม งบประมาณส่วนใหญ่มักจะกระจุกอยู่เฉพาะที่เฉพาะทาง อย่างเช่น กิจกรรมแข่งขันทักษะงานศิลปะ หัตถกรรมนักเรียน กลายเป็นความสิ้นเปลืองในระดับโรงเรียนซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนเพียงหลักพันแต่มีค่าใช้จ่ายหลักหมื่น หลักแสน แม้กระทั่งกิจกรรมอื่นๆ จึงมีลักษณะทำไปตามยถากรรม ทำบ้าง ไม่ทำบ้าง หรือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาที่มีความสามารถในการจัดหา งบประมาณมาเพิ่มเติม หรือเปียดบังจากงบประมาณอื่นๆ ที่ควรพัฒนาตามหลักสูตรในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน

ว่ากันว่า...วันนี้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นักพัฒนาเอกชนจัดโครงการต่างๆ มากมาย เม็ดเงินมหาศาลถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาเยาวชนเพื่อหวังเติมเต็มด้านทักษะความรู้ ทักษะชีวิต ทักษะด้านสังคมอีกทางหนึ่ง เพื่อเพิ่มศักยภาพบุคคลเดิมให้สังคม แต่ทว่ากิจกรรมที่หลากหลายที่มีลักษณะทั้งส่งเสริมพัฒนาหรือกระบวนการแก้ปัญหา ดูเหมือนว่า กระบวนการส่งเสริมพัฒนา และการแก้ปัญหาไม่สามารถตอบโจทย์ให้กับสังคมโดยทั่วไป ทั้งทางด้านคุณภาพบุคคลและปัญหาต่างๆ กลับสุมทับมากขึ้นตามลำดับ

คงต้องยอมรับว่าทศวรรษที่ผ่านมากระแสการพัฒนาของโลกได้เคลื่อนเข้ามาเร็วมาก ในเชิงของการบริโภคบนความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยภายใต้กลไกอุปถัมภ์ สร้างการพัฒนาให้บิดเบี้ยวทั้งระดับฐานรากและโครงสร้างส่วนบนกลไกต่างๆ ไม่สามารถทำงานให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย แม้กระทั่งหน่วยทางสังคมในระดับครอบครัวอันเป็นพื้นฐานหลักได้พังครืนลงมาในข้อต่อของการสร้างคนรุ่นใหม่ให้สังคม

—— “ ——

เราต่างทดลองปรับเปลี่ยนหลักสูตร
โครงสร้างบริหารจัดการ กิจกรรม โครงการต่างๆ
วนเวียนอยู่ในวงจรนี้มาตลอด
แต่ไม่สามารถค้นพบ
ทางที่ทะลวงเส้นเลือดให้หายตีบตันไปได้

—— ” ——

การล้มลงของต้นตาลโตนด ต้นไผ่ พุงนา รอบลุ่ม ทะเลสาบคือ หายไปของเสาค้ำสามประสานแห่งท้องทุ่งด้วยการรุกพื้นที่เปลี่ยนจากการทำนาเป็นนาุ้ง ขยายขอบเขตออกไปรุกพื้นที่พืชยืนต้นที่ได้ชื่อว่าทนทานในทุกสภาพพื้นที่อย่างต้นตาลโตนดต้องพับยอดลงมาเหี่ยวเฉาตายในที่สุด จนกระทั่งทศวรรษผ่านมาขอบเขตของนาุ้งค่อยๆ ถูกทิ้งร้างเป็นบ่อร้างล่มสลายไปพร้อมกับเกษตรรายย่อยใหม่ คงเหลือไว้เฉพาะเกษตรทุนที่สามารถต่อยอดยืนสู้ต่อไป แม้ว่าต้นไผ่ ต้นตาลโตนดล้มลงได้ทั้งร่องรอยอันเจ็บปวดไว้ให้กับคนรุ่นเก่าๆ ได้รำลึกถึง แต่สำหรับวิถีสมัยใหม่แล้ว ยังคงขาดจินตนาการร่วมของความเป็นมาแห่งท้องทุ่งเพราะผลพวงของการพัฒนาได้ละทิ้งรากฐานเดิมจนแทบมองไม่เห็นความสำคัญอีกต่อไป

ในขณะที่พืชพันธุ์บรรพกาลค่อยๆ หายไปจากลุ่มทะเลสาบและหายไปจากสำนึกสำคัญที่เชื่อมโยงพืชพันธุ์เชิงเดี่ยวได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นกระทั่งพืชต่างแดนทยอยเข้ามารุกพื้นที่ด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจและส่งเสริมรายได้เพื่อเร่งการบริโภคที่เติบโตตามดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ

หลักสูตรทางการศึกษาจึงรองรับด้วยการผลิตพลเมืองพันธุ์ใหม่ตามวิถีการบริโภคก้าวไปสู่วิถีทันสมัยตามเงื่อนไขของเวลาและรูปแบบแผนชีวิตอย่างการเป็น “พลโลก” ที่พัฒนาก้าวถึงกัน ในความเป็น “พลเมืองท้องถิ่น” จึงค่อยๆ หดหาย แม้กระทั่งพืชท้องถิ่นยังต้องแพ้ภัยในผลพวงของการพัฒนา องค์ความรู้ของความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลต่อวิถีชีวิตอันหลากหลายค่อยๆ เลือนหาย ด้วยการถูกกดเหยียดว่าล้าสมัย หลักสูตรทางการศึกษาจึงค่อยๆ ปรับลดสาระที่เป็นทักษะชีวิตแบบเก่าๆ ลงหันมาพัฒนาสร้างเยาวชนสายพันธุ์ใหม่เพื่อเป้าหมายการขับเคลื่อนสู่สังคมเชื่อมโยงกับ “พลโลก” ทั้งในเชิงทักษะชีวิตและการแข่งขันเพื่อขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรม

“ครูสายพันธุ์พื้นเมือง” อยู่ท่ามกลางความผันผวนในชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ความทันสมัยรวมทั้งทักษะชีวิตของตัวตนที่เติบโตมาภายใต้กฎกรอบทางจริยธรรม ในยุคศตวรรษที่ 20 มาเผชิญกับวิถีของคนรุ่นใหม่เป็นผลผลิตของศตวรรษที่ 21 ผลิตผ่านการขับเคลื่อนของกระแสโลก ย่อมสร้างความอึดอัด แปลกแยก เลยเกิดไปสู่ข้อสรุปเป็นความแปลกแยก ช่องว่างระหว่างยุคและวัย แม้กระทั่งในระดับครอบครัว ครอบครัวยุคนี้มีลักษณะครอบครัวเดี่ยวให้ความสนใจเฉพาะพื้นที่ตนเองด้วยการ

แข่งขันทำงานหารายได้เพื่อการบริโภค ละเลยต่อกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมให้สมาชิก ส่งผลให้ขาดประวัติศาสตร์ร่วมของบรรพชน เด็กรุ่นใหม่จึงเรียนรู้ได้แค่ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย หากเลยขึ้นไปมากกว่านั้นเด็กรุ่นใหม่จะจับไม่ได้ แม้จะอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียง เพราะความเป็นครอบครัวเดี่ยวไม่ได้ทำหน้าที่ในการบอกเล่า สั่งสอน แนะนำดังเช่นในอดีต เด็กรุ่นใหม่จึงหายไปจากการควบคุมด้วยกลไกของชุมชนญาติพี่น้อง ครูพันธุ์พื้นเมืองเฝ้าดูด้วยความสงสัยในความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วจนยากที่จะควบคุมและที่สุดก็กลายเป็นแปลกแยก จนตกระแห่ร่วมทางสังคม

กลไกทางสังคมที่คอยบ่มเพาะเด็กรุ่นใหม่ไม่ว่าจะเป็นยึดโยงด้วยกลไกทางศาสนา วัด มัสยิด ประเพณี ความเชื่อ ล้วนถูกท้าทายด้วยระบบความเชื่อสมัยใหม่ซึ่งส่วนใหญ่จะประคับประคองด้วยความเป็นพิธีกรรมมากกว่าความเชื่อในวิถีชีวิต ดังเช่นศตวรรษ 20 ยิ่งกระแสรูปแบบหลักสูตรเถาเถมเข้ามาปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระใหม่ เน้นความทันสมัยตามพลวัตกระแสโลกเพื่อการแข่งขัน คิดค้นนวัตกรรม ใช้ชีวิตก้าวทันโลกกระแสใหม่ด้วยการเรียนรู้ศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิศวกรรม เทคโนโลยี และภาษาศาสตร์ที่นิยมตามกระแสโลก ส่วนศาสตร์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือมีประโยชน์น้อยในมิติทางเศรษฐกิจ เช่น สาระทางจริยศาสตร์ ซึ่งเป็นต้นทุนที่ผูกพันทางสังคมไทยถูกถอดออก ลดบทบาทความสำคัญลง จึงเป็นแนวปะทะใหม่ทางสังคม หรือเป็นการซ้ำเติมรอยแยกระหว่างรุ่นของคนในสังคมห่างออกไปอีก แม้จะเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาที่ตั้งอยู่บนความอ่อนไหวของการเปลี่ยนแปลงต้องเลือกที่จะก้าวเดิน

การพัฒนาทางการศึกษา ความเชื่อและใจหายต่างชี้ว่า ผลของความตกต่ำในทุกด้าน ความอ่อนด้อยในเชิงการแข่งขัน ผลสัมฤทธิ์สะท้อนคุณภาพคือความล้มเหลวต้องปฏิรูป เราต่างทดลองปรับเปลี่ยนหลักสูตร โครงสร้างบริหารจัดการ กิจกรรม โครงการต่างๆ วนเวียนอยู่ในวงจรนี้มาตลอดแต่ไม่สามารถค้นพบทางที่ทะลวงเส้นเลือดให้หายตีบตันไปได้ จึงเป็นโจทย์อันสำคัญของการปฏิรูป แม้จะปรับเปลี่ยนเปลี่ยนบริบททางการจัดการศึกษาอย่างไรก็ตาม หากยังยืนบนความล่มสลายของสังคม ชุมชนและครอบครัว และการบริหารจัดการแบบรวมศูนย์อำนาจที่ปราศจากการมีส่วนร่วม ก็คงยากที่ฟันฝ่าก้าวไปสู่การปฏิรูปการศึกษาให้เข้มแข็งต่อไปได้ตามความคาดหวัง

ลมหายใจป้อนชอล์ก

(ตอนที่ 2)

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

มีรถบรรทุกคันใหญ่วิ่งมาแต่ไกล รุจีก้าวถอยหลังไปหน่อยด้วยความรู้สึกกลัว แต่แล้วโดยไม่ทันรู้ตัว รถจักรยานยนต์คันหนึ่งก็วิ่งแซงมาจากหลังรถบรรทุกด้วยความเร็ว เพราะต้องการจะแซงให้พ้น และไม่ทันเห็นรุจีที่ยืนรอข้ามอยู่

จักรยานยนต์คันนั้นพุ่งเข้าชนร่างเธออย่างจัง ส่งผลให้เธอกระเด็นผ่านหน้ารถบรรทุกไปอย่างเฉียดฉิวไปกระแทกกับพื้นของฟุตบาท รุจีรู้สึกวูบไปชั่วขณะ ก่อนจะรู้สึกตัวลืมตาขึ้น ไม่มีทั้งรถจักรยานยนต์คันนั้น ไม่มีทั้งรถบรรทุก ไม่มีคนมามุ่งดูเหตุการณ์ อาจจะเพราะยังเข้าอยู่มาก

อาจารย์สาวใหญ่รีบลุกขึ้นมาสำรวจตัวเอง ไม่มีเลือดสักระไรเลย แม้จะรู้สึกเคล็ดขัดยอกอยู่บ้าง หล่อ้มมองหาคะเปาะสะพ่ายกับกะเปาะใส่ข้อสอบเด็ก เห็นตกอยู่กับพื้นก็รีบหยิบขึ้นมา นำประหลาดที่ถุงผัดสายบัวของแม่ยังอยู่ปกติดี

รุจีหยิบข้าวของขึ้นมาถือไว้ ใจมัวแต่จด์จกกลัวจะไปโรงเรียนสาย ก่อนจะรีบเดินไปที่ป้ายรถเมล์ แต่รอแล้วรอเล่า รถประจำทางสายนี้หล่อนรอก็ไม่มาสักที รุจินึกถึงเรื่องที่ยึดค้างอยู่เมื่อครูในบรรดาปัญหาต่างๆ ของนักเรียนที่ผ่านมา ยังมีอีกเรื่องที่ยังเกิดขึ้นเมื่อไม่กี่เดือนก่อน นักเรียนหญิงคนหนึ่งในห้องเกิดตั้งท้องขึ้นมา จนผ่านไปหกเดือนถึงจะมีเพื่อนนักเรียนสังเกตเห็นแล้วมากะซิบบอกหล่อน

เด็กที่สับสนและไม่มีทางออกให้กับปัญหาของตัวเอง ได้แต่ปล่อยให้ทุกอย่างผ่านไปจนวันหนึ่งความลับที่เก็บมาหลายเดือนก็แตกโดยที่เจ้าตัวก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อไป

รุจีเรียกเด็กมาคุยเสียบๆ รู้ความจริงว่าเธอไปหาหมอทำแท้งมาแล้ว แต่ต้องจ่ายเงินจำนวนมาก เธอและแฟนซึ่งเรียนอยู่ระดับเดียวกันไม่มีเงินพอ แต่เธอยื่นกรานจะเรียนต่อ รุจีได้แนะนำเธอให้บอกให้แม่รู้และไปปรึกษาแพทย์ และให้เก็บเรื่องให้เสียบเพราะเหลือเวลาอีกเทอมเดียวเธอก็จะจบการศึกษา และช่วงนี้เป็นช่วงปิดยาว โชคดีเป็นของเด็กคนนี้เพราะไม่ถึงเดือนเธอคลอดลูกชาย ในช่วงปิดเทอมพอดี พี่ชายพี่สะใภ้รับลูกของเธอไปเลี้ยงเลย เธอจึงสามารถกลับมาเรียนได้ตามปกติ และเธอสามารถเรียนจนจบรับปริญญา

ปัญหาพวกนี้อยู่นอกเหนือการเตรียมการสอน การทำงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา การตรวจการบ้าน การเตรียมข้อสอบ มองจากภายนอกคนคิดว่าอาชีพครูสบาย ได้หยุดยาวเหมือนเด็ก ไม่มีใครคิดว่าครูคนหนึ่งทำงานหนักแค่ไหน แต่รู้หรือไม่เคยนึกเหนื่อยหรือท้อ หล่อนแปลงความรู้สึกพวกนั้นเป็นความสุขและความภาคภูมิใจ ไม่เคยมีวันไหนที่หล่อนเสียใจกับการเลือกอาชีพครูเลย

อาจารย์สาวใหญ่เดินเข้าโรงเรียนเมื่อตอนฟ้าสว่างแล้ว แต่ก็ยังเข้าจนอาจารย์वरหน้าประตูยังไม่มา ในโรงเรียนยังคงเงียบ ขณะเดินมาตามทางเดิน มีนักเรียนชายสองคนเดินสวนมา ทั้งสองหยุดยืนแล้วโค้งคำนับหล่อนอย่างเรียบร้อย รู้จักพยักพักหน้ารับตามปกติ

เมื่อมาถึงห้องพักครู ยังไม่มีใครมาทำงานสักคน รู้จึงนั่งลงตรวจการบ้านเด็กที่ค้างเอาไว้

ตอนสายของวันนั้น ทั้งโรงเรียนต้องเกิดอาการช็อก เมื่อได้ยินเสียงประกาศจากทางโรงเรียนว่าอาจารย์รู้จี อาจารย์สอนภาษาไทยได้เสียชีวิตแล้วเนื่องจากอุบัติเหตุรถชนขณะเดินทางมาโรงเรียน

โดยเฉพาะเด็กห้องที่อาจารย์รู้จีประจำชั้น นักเรียนทุกคนมีปฏิกิริยาแตกต่างกันไป บางคนร้องไห้ บางคนนั่งนิ่งตะลึง เพราะไม่มีใครอยากเชื่อในสิ่งที่ได้ยิน แต่เด็กนักเรียนชายสองคนซึ่งนั่งอยู่ริมหน้าต่างกลับทำหน้าขมขื่นพอง หันหน้าสบตากัน ก่อนจะรีบลุกขึ้นเดินออกไปนอกห้อง

ทั้งสองแทบจะไม่ได้พูดอะไรกัน ขณะรีบเดินจ้ำจ้าวไปที่ห้องพักครู อาจารย์หลายท่านกำลังยืนจับกลุ่มคุยเรื่องนี้กันอยู่พอดี พอเห็นนักเรียนเดินเข้ามา ก็หันมาถามว่ามีอะไร

“อาจารย์ครับ...ผมอยากทราบว่าอาจารย์รู้จีโดนรถชนตอนกี่โมงหรือครับ”

อาจารย์ผู้ชายท่านหนึ่งจำได้ว่าเด็กทั้งสองเป็นเด็กประจำชั้นห้องอาจารย์รู้จี ก็บอกด้วยน้ำเสียงที่เห็นอกเห็นใจ

“ตั้งแต่ตอนตีห้าครึ่งแล้ว ถูกรถจักรยานชนที่ถนนแถวบ้านอาจารย์ คนแถวนั้นเขาช่วยกันพาส่งโรงพยาบาล ที่จริงเมื่อตอนสักเจ็ดโมงเช้า ตำรวจเขาก็โทรศัพท์มาบอกกับทางโรงเรียนแล้วละ แต่บอกว่าอาการหนัก ไม่รู้สึกตัวเลย ทางโรงเรียนก็เลยยังไม่อยากประกาศ แต่เมื่อสักพักใหญ่โรงพยาบาลเขาโทรศัพท์มาบอกว่าอาจารย์จี้เสียชีวิตแล้ว”

เด็กชายทั้งสองยืนนิ่ง ก่อนจะหันไปสบตากัน แล้วบอกเสียงสั่นว่า

“แต่เมื่อเช้าพวกผมเห็นอาจารย์เดินเข้ามาในโรงเรียนแล้วนะครับ ตอนสักหกโมง ผมสองคนยังยืนค้ำหน้าอาจารย์เลยครับ อาจารย์ก็พยักหน้ารับ เป็นอาจารย์รู้จึ้นๆ ครับ ผมจำกระเป๋าสีของอาจารย์ได้ ผมยังรับอาสาจะช่วยถือไปส่งที่ห้องพักครู แต่อาจารย์ไม่ตอบ เดินผ่านไปเฉยๆ”

อาจารย์ที่ยืนฟังอยู่ไม่มีใครพูดอะไร จนกระทั่งอาจารย์ผู้หญิงคนหนึ่งพูดทำลายความเงียบขึ้นว่า

“จึ้นที่ตาแจ่มการโรงบอกว่าเห็นจึ้นนั่งทำงานอยู่ในห้องพักครูก็เห็นจะจริงละมัง มีแต่คนไปว่าแกตาฝ้า” คนพูดทำหน้าขมลูก มองไปรอบห้องอย่างหวั่นๆ

แต่อาจารย์ผู้ชายกลับบอกว่า

“อย่าไปกลัวเขาเลย เขาไม่ได้มีเจตนาจะมาให้กลัวหรอก ตอนนั้นเขาก็ยังไม่สิ้นลมด้วยซ้ำ แต่คงเป็นเพราะห่วงนักเรียน จิตก็เลยพามาที่นี้”

“เห็นเขารถจักรยานชนมันแข่งรถบรรทุกขึ้นมาชนจนอาจารย์จี้กระเด็นขึ้นไปบนฟุตปาธ กระดาษข้อสอบปลิวไปทั่วถนนเลย”

“เขาเป็นครูจนถึงลมหายใจสุดท้ายเลยนะ...”

เสียงพระสวดอธิษฐานแว่วมาตามสายลม กิ่งใบไม้พัดไหวในคำคืนที่ทิ้งฟ้ากระจ่างใส ไร้เมฆ พระจันทร์เต็มดวงทรงกลดทอรัศมีสุกสกาว ทอดแสงสีนวลลงมายังบริเวณศาลาตั้งศพนั้น

สตรีในชุดดำสองคนซึ่งนั่งฟังพระสวดอยู่ในศาลาใกล้กันพากันหันไปมองศาลาที่เนืองแน่นไปด้วยแขกเหื่อนจนเก้าอี้ไม้พอนั่งบรรดาแขกหนุ่มสาวนับสิบๆ คน ต้องยืนฟังพระสวดอยู่นอกศาลา บนผนังอัดแน่นไปด้วยพวงหรีดจนล้นออกมาตั้งนอกศาลาด้วย

“โอ้โฮ...ทำไมงานนี้แขกเยอะจัง สงสัยต้องเป็นคนสำคัญหรือไม่ก็พวกคนมีชื่อเสียงแน่ๆ เลย คนถึงได้มาเยอะขนาดนี้”

“สมัยนี้ก็แบบนี้แหละ เป็นพ่อแม่ของพวกคนสำคัญ ก็มีคนแหกกันมาเอาใจเจ้าภาพ ฉันท่าที่มาๆ กันนี้กว่าครึ่ง สงสัยจะไม่รู้จักกับคนตายด้วยซ้ำ”

จนระหว่างพระหยุดสวด และเจ้าภาพเลี้ยงข้าวต้ม หญิงสาวคนหนึ่งยังไม่หายข้องใจ เลยถามคนยกถาดเสิร์ฟข้าวต้ม

“นี่หนู...งานนี้น่ะ ใครหรอ ทำไมแขกมาเยอะเสียจนศาลาแทบจะแตก เป็นพวกคนดัง หรือเปล่า”

“อ้อ...เปล่าหรอกค่ะ แกเป็นอาจารย์สอนหนังสือนะคะ ลูกศิษย์แกเยอะมาก ทั้งลูกศิษย์ ปัจจุบัน ศิษย์เก่า เห็นเขาบอกว่าต้องทยอยกันมาค่ะ ไม่งั้นที่ไม่พอ ขนาดนี้ยังต้องยืนฟังพระสวดเลย ถ้าอาจารย์แกรู้แกคงดีใจนะคะ ที่มีเด็กนักเรียนรักแกมากขนาดนี้ หนูว่าแกต้องเป็นครูที่ดีมากๆ ลูกศิษย์ถึงได้รักมากขนาดนี้”

หญิงสาวคนนี้น่าจะมีประสบการณ์ว่า คนเรามักจะไปงานศพก็เพราะความจำเป็น และ บางครั้งก็เพราะความจำใจ มองไปรอบศาลาที่ตัวหล่อนนั่งอยู่ศาลาใหญ่และहरुกว่าศาลาข้างๆ เพราะเจ้าภาพเป็นคนมีหน้ามีตา และเป็นพวกตระกูลเก่า

สำหรับหล่อนที่มานงานนี้ ไม่เคยรู้จักกับคนตาย แต่จำต้องมาเพราะเป็นงานศพแม่ของเจ้านาย จำนวนเก้าอี้ที่มากกว่าศาลาข้างๆ กลับว่างเปล่ากว่าครึ่ง อาจจะเป็นเพราะสวดมาสามสี่คืนแล้ว คนอาจจะไปแน่นอีกครั้งในวันฉดปนกิจศพ

“ฉันเคยคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าเบื่อมาก แต่งตัวเชย วันๆ ก็เจอแต่เด็กนักเรียน แถมงานยังหนักอีกต่างหาก” หล่อนหันไปพูดกับเพื่อน ก่อนจะถอนหายใจยาวแล้วบอกว่า

“แต่ถ้าตอนตายแล้วได้รู้ว่ามีคนรักเรามากขนาดนี้ ฉันทามันคุ้มค่ามากเลยนะ”

หญิงสาวหันไปมองคนหนุ่มสาว และบรรดาเด็กนักเรียนในเครื่องบิน มีหลายสิบคนที่ช่วยกันเสิร์ฟอาหารว่างให้กับแขก

“อย่างน้อยมันก็แสดงให้เห็นว่า ตลอดชีวิตของคนคนนี้ได้ทำประโยชน์เพื่อคนอื่นมากมายแค่ไหน”

การปฏิวัติการศึกษาไทยในมุมมองของครู ตอนที่ 2

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

อนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ **“งบประมาณ”** กระทรวงศึกษาฯสมควรใช้แนว **“เศรษฐกิจการศึกษา”** คือใช้งบประมาณอย่างประหยัดให้ตรงเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแล้วถูกต้องเป็นธรรม โดยการตั้งงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาตามความจำเป็นที่แท้จริง ทั้งควรเพิ่มทุน การศึกษาทุกระดับและอย่างเหมาะสม

ข้อพิเศษบางประการที่ควรพิจารณาเป็นส่วนสำคัญของการปฏิวัติการศึกษาไทยคือ การร่าง **“กฎหมายการศึกษาไทย”** ให้ศักดิ์ศรีสูงกว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ใช้ในปัจจุบัน และการสร้างผู้บริหารสถานศึกษาคุณภาพสร้างครูคุณภาพให้สำเร็จ ประเมินค่าความเป็นนักบริหารคุณภาพครูคุณภาพจากคุณภาพของนักเรียนนักศึกษาโดยรวมของสถานศึกษาแต่ละแห่งด้วยการคำนึงถึงคุณภาพประพจน์ดีเหนือการเก่งวิชาโดยกระทรวงฯ ให้เกียรติการไว้วางใจสถานศึกษาว่าทำหน้าที่ได้อย่างสมเกียรติภายใต้การสอดส่องดูแลติดตามผลการบริหารการศึกษาของประชาชนในชุมชนในรูป **“คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา”** ให้โอกาสสถานศึกษาสร้างหลักสูตรพิเศษเสริมหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงฯ ในระดับมัธยมศึกษา และทุกประเภทในแนวของการกระจาย **“อำนาจการศึกษา”** ทั้งระบบในส่วนภูมิภาคสู่ชุมชน **“ให้ถึงสถานศึกษาโดยตรงให้เร็วที่สุด”** มิใช่กระจายเพราะงบประมาณเป็นเรื่องหลัก ส่วน **“พื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน”** ควรพิจารณาเป็น **“เขตการศึกษาอย่างเดิม”** เพื่อให้มีเขตการศึกษาเท่าที่จำเป็นจริงๆ โดยให้ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาทุกประเภททุกระดับ เฉพาะบางเรื่องแล้วกระทรวงฯ ควรปรับปรุงโครงสร้างให้มีจำนวนหน่วยงานน้อยลงและเล็กลงโดยกระทรวงฯ ควรทำหน้าที่กำหนด “โดยนโยบายหลักทางการศึกษาของชาติ” พร้อมกับมอบอำนาจให้สถานศึกษากำหนด “นโยบายปฏิบัติ” รองรับและให้ประสานสัมพันธ์กับนโยบายหลักของกระทรวงฯ ซึ่งกระทรวงฯ ควรทำหน้าที่ประเมิน “มาตรฐานคุณภาพการศึกษาไทย” เป็นระยะๆ ในลักษณะของการส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการมิใช่ควบคุมอย่างเข้มงวด ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัวและการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุประสิทธิผลปรากฏที่ตัวนักเรียนนักศึกษาให้มากที่สุดโดยไม่ต้องพึ่งข้อสังเกตล่วงหน้าว่าถ้าให้เกียรติความไว้วางใจสถานศึกษามากขึ้นแล้วจะเป็นเหตุให้การศึกษาตกต่ำ เพราะทุกสถานศึกษาโดยผู้บริหารและคณะครูจะทำความดีแข่งกันและแข่งกับสถานศึกษาแห่งอื่นๆ ในประเภทระดับเดียวกันอย่างแน่นอนและน่าเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ตนเองรับผิดชอบโดยตรงมากขึ้นเป็นแน่ และควรให้เกียรติมหาวิทยาลัย (รัฐ/เอกชน) บริหารการศึกษาให้ได้มาตรฐานคุณภาพที่กระทรวงฯ กำหนด เพราะมีสภามหาวิทยาลัยกำกับ **“การอ่านการคิดเพื่อชีวิตที่รุ่งโรจน์และงานอาชีพที่ก้าวหน้ามั่นคง”**

———— “ ————

ร่าง **กฎหมายการศึกษาไทย** ให้ศักดิ์ศรีสูงกว่า
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ใช้ในปัจจุบัน
และการ**สร้างผู้บริหารสถานศึกษาคุณภาพ**
สร้างครูคุณภาพให้สำเร็จ

———— ” ————

— “ —

ปัญหาเป็นตัวชี้วัดความมีสติปัญญา

ประสบการณ์ ความสามารถ

และการรักษาหน้าที่ของผู้อยู่ในวงการศึกษา

ทุกระดับทุกตำแหน่ง

— ” —

เราพูดถึงเขียนถึง **การอ่าน** และ **การคิด** กันอยู่เสมอ วงการศึกษาไทยตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการเสริมสร้างเยาวชนให้รักหนังสือให้มันนิสัยรักการอ่านให้คิดเป็นมานานแล้ว ดังนั้นการศึกษาไทยต้องทำหน้าที่ส่งเสริมการอ่านการคิดให้ได้ผลเพราะการอ่านการคิดเปรียบได้กับหัวใจของการศึกษาไทยที่สามารถสร้างคนในชาติของเราให้มีความสำนึกมั่นคงใน “ความเป็นไทย” และเกิดความสำนึกที่ดีสำหรับการใช้เป็นเครื่องมือสำคัญนำชีวิตให้ก้าวไปสู่ชีวิตที่สุสุด สมบูรณ์และแสดงตนเป็นพลเมืองดีของชาติ **การอ่านและการคิดเป็น 2 เรื่อง สำคัญรองรับการปฏิวัติการศึกษาไทย** ในมุมมองของครูธรรมดาคนนี้ จึงเสริมบทความของผู้เขียนด้วยบท **“การอ่านการคิดเพื่อชีวิตงานชีวิต”** ในลำดับต่อไปโดยคัดเลือกแก่นสาระจากหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ หลายเรื่องหลายราวมิใช่เฉพาะเรื่องการศึกษาแต่เพียงแนวเดียวเพราะการศึกษาตลอดชีวิตนั้นครอบคลุมเกือบทุกเรื่องและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันโดยได้นำมารวมลงไว้สืบเนื่องกันถึง **“บทสรุป”**

“ปฏิวัติการศึกษาไทย” จำเป็นต้องเกิดขึ้นเพื่อปัจจุบันและอนาคตของการศึกษาไทยแล้วปฏิรูปการศึกษาของชาติของเราต่อไป ความคิดรวบยอดบางประการที่ได้เกริ่นนำไว้ก่อนหน้านี้จะได้รับการพิจารณาจากผู้รับผิดชอบระดับสูง

1. การสร้างคนระดับกลางคุณภาพ (ไม่ใช่คนชั้นกลาง) อย่างจริงจังอย่างต่อเนื่องโดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการจัดการศึกษาตลอดชีวิตตามภูมิปัญญาไทย พร้อมกับส่งเสริมการอาชีวศึกษาเป็นพิเศษเพื่อให้คนในชาติมีอาชีพสุจริตให้มากที่สุดพร้อมปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมและเป็นผู้มีวัฒนธรรม
2. การเพิ่มความสำคัญของการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้นในเชิงระบบต่อยอดจากที่จัดในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น มหาวิทยาลัยควรมีคณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์สังคม คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ และคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์

3. การแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยเพื่อรับผิดชอบการอุดมศึกษาโดยแต่ละมหาวิทยาลัยสมควรมีงานเอก งานโท ไม่ควรจะมีมากคณะเหมือนๆ กัน เพราะจะทำให้แก่นักเรียนตัดสินใจเลือกเป็นนิสิตหรือนักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ยากขึ้น อาจมีกลุ่มมหาวิทยาลัยประมาณ 3 กลุ่ม คือ มหาวิทยาลัยที่มีงานวิจัยเป็นงานเอก และงานด้านวิทยาศาสตร์เป็นงานโท มหาวิทยาลัยกลุ่มจัดการศึกษาด้านเศรษฐกิจ/เศรษฐศาสตร์ การเงิน/การคลังเป็นงานเอก และงานด้านการบริหาร/กฎหมาย/การปกครองเป็นงานโท มหาวิทยาลัยกลุ่มภาษาศาสตร์ที่มีงานด้านการศึกษา/ภาษาเป็นงานเอก งานด้านสังคม/งานด้านมนุษยศาสตร์เป็นงานโท ควรพิจารณาเพิ่มมหาวิทยาลัยแห่งใหม่เฉพาะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศชาติอย่างแท้จริง เช่น มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง

4. การศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษาขึ้นไปจนถึงระดับอุดมศึกษาจะต้องเสริมสร้างคุณสมบัติให้เป็นคุณสมบัติการประจำตัวผู้เรียนตลอดไป คือ ให้ความสำคัญมั่นคงใน “ความเป็นไทย...ที่ประกอบไปด้วย สี่สถาบันหลัก คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และสถาบันวัฒนธรรม” ให้แสดงตนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาและให้เข้าใจหน้าที่บทบาทในการร่วมป้องกัน/ปราม/ปราบการชั่วร้าย บังหลวการคอร์รัปชันทุกประเภททุกระดับโดยมีความซื่อสัตย์ ความกตัญญูทวดที่ ความเพียร ความไม่ประมาท ความรักดีและรักการทำความดีเข้ามาแทนความคิดชั่วการทำชั่ว

ปัญหาหลายๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและจะเกิดต่อเนื่องตลอดไปอันเป็นธรรมดาของปัญหา เพราะปัญหาไม่มีไว้ให้แก้ “ปัญหาเป็นตัวชี้วัดความมีสติปัญญา ประสบการณ์ ความสามารถ และการรักษาหน้าที่ของผู้อยู่ในวงการศึกษาระดับทุกตำแหน่ง” หากมีการปฏิวัติการศึกษาไทยย้อนยุคอย่างที่ปรากฏสาระในเล่ม “**ปฏิวัติการศึกษาไทย**” สิ่งที่ปวงชนวิตกห่วงใยอาจลดลงได้ในระดับหนึ่ง เช่น การอ่านภาษาไทย อ่อนภาษาอังกฤษ อ่อนเลข (รวมทั้งคณิตศาสตร์ในสมัยใหม่) อ่อนสังคมศึกษา อ่อนวิทยาศาสตร์ เกือบกล่าวได้ว่า อ่อนเกือบทุกวิชาที่เป็นวิชาหลัก นักเรียน นิสิต นักศึกษาบางคนบางกลุ่มไม่รู้จักตนเองดีพอ หลงประพวติ ไม่เหมาะสมมีการกระทำสิ่งที่ไม่ดีไม่งามเช่นเรื่องการพูดไม่สุภาพ การสูบบุหรี่ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การติกัน การหลงนิยมใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เกินความพอดี การใช้เงินฟุ่มเฟือย การแต่งกายไม่เหมาะสม คบเพื่อนไม่ดี ความเห็นแก่ตัว และความไม่ซื่อสัตย์ ปัญหาเหล่านี้และอีกหลายๆ ปัญหาที่ยังไม่เกิดหรือ คาดว่าจะเกิดหรือกำลังเกิดขึ้นไม่ใช่ปัญหาร้ายแรงที่**แก้ไม่ได้ ผลของความดีโดยรวมที่ปรากฏเด่นชัด ที่ตัวนักเรียนนิสิตนักศึกษาประชาชนคือมาตรวัด “ผลการปฏิวัติการศึกษาไทย”** ที่ครูเก่าครูแก่ทั้งหลาย เฝ้ารอดด้วยความหวังจะได้รับรู้ได้เห็นก่อนต้องจากวงการครูไปตามกฎธรรมชาติของชีวิต

ผู้เขียนได้เขียนเป็นเล่มไว้ก่อนแล้วคือ “การปฏิรูปการศึกษาเพื่อการปฏิรูปประเทศ” เล่ม “การปฏิวัติการศึกษาไทย” เป็นอีกเล่มหนึ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การนำเสนอ 2 เล่มนี้สู่สังคมไทยก็ด้วยความสำนึกว่าตนเองเคยเป็นครูเคยเป็นผู้บริหารควรตอบแทนคุณประเทศชาติในแนวนี้

เรื่องของการศึกษามีใช่เป็นหน้าที่เป็นความรับผิดชอบของผู้ที่อยู่ในวงการศึกษารดับ ทุกๆ ตำแหน่ง เท่านั้น แต่เป็นหน้าที่เป็นความรักดีของปวงชนด้วยไม่ว่าจะเป็นเพศใด วัยใด ในฐานะเด็กเยาวชนทั่วไป ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในโรงเรียนโดยตรงนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทุกอาชีพเพราะเป็นความสำนึกที่ชอบ เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่ต้องเรียน ต้องศึกษา ต้องประพฤติดี ต้องประกอบอาชีพสุจริต ต้องดำรงตนเป็นชีวิตของผู้ให้ที่ดีเพื่อประเทศเพื่อเพื่อนร่วมชาติที่ตกทุกข์ได้ยากเดือดร้อน

— “ —

การศึกษาไม่ใช่เป็นหน้าที่เป็นความรับผิดชอบ
ของผู้อยู่ในวงการศึกษากุๆ ระดับ ทุๆ ตำแหน่งเท่านั้น
แต่เป็นหน้าที่เป็นความรักดีของปวงชนด้วย
ไม่ว่าจะเป็นเพศใด วัยใด

— ” —

ในความเป็นจริงไม่มีพ่อแม่คนใดแม่ได้ชื่อและเป็นที่รับรู้กันทั่วไปว่าเป็นครูคนแรกของผู้เป็นลูก
ไม่อยู่ในฐานะจะสอนลูกได้ตลอดเวลาตลอดไป ครูโดยความเป็นครูก็เช่นกันไม่มีโอกาสสอนลูกศิษย์ได้ตลอดชีวิต
แนวทางของการปฏิวัติการศึกษาไทย คือทุกคนต้องมีใจรักที่จะศึกษาตลอดชีวิตด้วยการพึ่งตนเองให้มากที่สุด
ด้วยวิธีศึกษาที่ดีๆ หลายๆ วิธี เช่น การดำรงชีวิตของพ่อแม่ของครูที่เป็นตัวอย่างที่ให้บทเรียนสูงค่าสิ่งแวดล้อม
รอบตัวในสังคมไทยที่ให้ความจริง เพิ่มปัญญา ประสบการณ์ ความดี ความสามารถแก่เราเมื่อเรารักดี
แม้ยามใดที่เราได้รู้ได้เห็นสิ่งที่เป็นความเลวความชั่วเพราะความประพฤติเพราะการกระทำของคนใดหรือ
หมู่คณะใด **ครูแท้สมัยโบราณสอนไว้ว่า ความเลวความชั่วใดๆ ก็สอนให้เรารู้เพราะเหตุใดจึงเกิด**
ความเลวความชั่วนั้นๆ ความเลวความชั่วก็สามารถสอนเราให้ระงับเหตุที่นำไปสู่ความเลวทำความชั่ว
ด้วยหลังมือด้วยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ **แล้วสร้างเหตุดีขึ้นแทนให้เร็วที่สุด** เพื่อผลความดีจะได้เกิดขึ้นแทนที่
ขณะดำรงชีวิตอยู่

การแก้ปัญหาทางการศึกษาที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันโดยรัฐบาลกระทำพร้อมๆ กัน ไม่ให้เกิดปัญหา
อย่างเดิมและปัญหาใหม่ๆ นั้น เป็นการดีอยู่แล้วทั้งเป็นที่ชื่นชอบของปวงชน แต่จะดียิ่งขึ้นและประชาชน
จะพอใจมากขึ้นอีกเมื่อผู้รับผิดชอบการศึกษาของชาติทุกระดับพร้อมใจกันพร้อมทั้งแสดงความพร้อมเพรียง
ในการใช้ผลของการแก้ปัญหาผลของการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่เป็นฐานคิด ฐานบริหาร ฐานการปฏิบัติ
ให้เป็นกระบวนการของการพัฒนาการศึกษาไทยตามภูมิปัญญาของไทยเราเองในลักษณะต่อเนื่องย่อมจะสร้าง
ความสุข ความสมหวังให้แก่คนไทยทั้งชาติอย่างแน่นอน

เหนือสิ่งอื่นใด การปฏิวัติการศึกษาไทยที่มีความสำคัญเป็นพิเศษกับ **“การเสริมสร้างความสำนึก**
ที่ดีและการเคารพกฎหมายอย่างเคร่งครัด ให้เป็นคุณสมบัติถาวรประจำใจประจำตัวของคนไทย” ให้เป็น
2 ปัจจัยหลักที่เปรียบได้กับเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่ก่อให้เกิด **“ความปรองดองของคนในชาติให้เป็น**
ความจริงมากที่สุดและเร็วที่สุด” จะมีผลเท่ากับว่าการปฏิวัติการศึกษาไทยประสบความสำเร็จ

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย/การวิเคราะห์ข้อมูล

39. ถาม : ในการทำวิจัยจำเป็นต้องระบุการได้มาของกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ และจะทราบได้อย่างไรว่าตัวอย่างที่เลือกมาเหมาะสมหรือไม่

ตอบ : ในการวิจัยจะมีการกำหนดประชากรที่เป็นเป้าหมายของเรื่องที่ศึกษาเพื่อบอกขอบเขตว่าจะศึกษากว้างแคบแค่ไหน หรือมีความซับซ้อนของปัจจัยที่เกี่ยวกับปัญหาวิจัยเพียงใด เช่น การวิจัยเรื่อง “จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักเรียนโรงเรียนสามศรีวิทยาลัย” ประชากรการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนสามศรีวิทยาลัยทุกคน ซึ่งสมมุติว่ามีจำนวน 1,000 คน ผู้วิจัยอาจศึกษาข้อมูลจากประชากรทั้ง 1,000 คน ก็ได้ หรืออาจศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งก็ได้ ในกรณีศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำเป็นต้องระบุวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ว่าได้มาโดยวิธีใด เช่น ได้มาโดยการเลือกแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) หรือได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างจะมีผลถึงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวคือ การเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นการเลือกโดยใช้หลักความน่าจะเป็น กลุ่มที่ได้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาและสรุปอ้างอิงไปยังประชากรได้ ส่วนการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการเลือกโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะเจาะจง การวิเคราะห์และสรุปผลใช้สถิติพรรณนาวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ไม่ควรนำข้อสรุปจากกลุ่มตัวอย่างสรุปอ้างอิงไปยังประชากรทั้งหมด สำหรับการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงมีข้อสังเกตเพิ่มเติมดังนี้

1) ผู้วิจัยมักใช้คำว่า สุ่มแบบเจาะจง ที่ถูกต้องใช้คำว่า เลือกแบบเจาะจง เพราะไม่มีการสุ่ม

2) กลุ่มตัวอย่างมีหลายห้อง แต่ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างเจาะจงกลุ่มที่ผู้วิจัยสอนเพื่อความสะดวกในการทดลอง โดยไม่คำนึงว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรหรือไม่

สำหรับประเด็นคำถามที่ว่า “จะทราบได้อย่างไรว่าตัวอย่างที่เลือกมาเหมาะสมหรือไม่” พิจารณาได้จากหลักเกณฑ์ 2 ประการ กล่าวคือ

1) กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร (good representativeness) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะหรือสมบัติของประชากรที่ศึกษาครบถ้วน เช่น ต้องการศึกษาผลของการน่านวัตกรรมไปใช้กับนักเรียนทั่วไป ซึ่งมีระดับความสามารถหลากหลายทั้งเก่ง ปานกลาง และ อ่อน กลุ่มตัวอย่างก็ควรประกอบด้วยตัวแทนนักเรียนเก่ง นักเรียนปานกลาง และนักเรียนอ่อน มิฉะนั้นนวัตกรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เรียนเก่งเท่านั้น

2) กลุ่มตัวอย่างมีขนาดพอเหมาะ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากพอที่จะวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิจัยแต่ละเรื่องไม่สามารถกำหนดจำนวนได้แน่นอน ทั้งนี้ปัจจัยที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม ได้แก่

(1) ความแปรปรวนของประชากรที่ศึกษา ถ้าประชากรมีความแปรปรวน หรือมีความแตกต่างกันมาก จำนวนตัวอย่างจะมากกว่าตัวอย่างของประชากรที่มีความแปรปรวนน้อย หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

(2) วัตถุประสงค์ของการวิจัยว่าต้องการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะใด เช่น ต้องการวิเคราะห์ผลในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวรวมกัน จำนวนตัวอย่างจะใช้น้อยกว่ากรณีแยกวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยๆ เนื่องจากกลุ่มย่อยก็จำเป็นต้องมีจำนวนตัวแทนมากเพียงพอในการวิเคราะห์

(3) เทคนิคที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบางอย่างสามารถวิเคราะห์ได้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดไม่มาก เช่น สถิติพรรณนา แต่สำหรับสถิติบางตัว เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบต้องวิเคราะห์จากข้อมูลจำนวนมาก จึงมีผลต่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

(4) งบประมาณ งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยเฉพาะในการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากต้องใช้งบประมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาก แต่ก็อาจทำให้เพิ่มความน่าเชื่อถือต่อผลการวิจัย

40. ถาม : สนใจทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษซึ่งในโรงเรียนมี 6 คน จะทำได้หรือไม่

ตอบ : การวิจัยมีหลายประเภท การวิจัยแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายและวิธีการวิจัยแตกต่างกัน เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน วิธีการวิจัยใช้การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษา เช่น เรื่อง การศึกษาจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของนักเรียน การวิจัยเชิงทดลอง มุ่งศึกษาผลของตัวแปรตามที่เกิดจากตัวแปรต้นที่มีการจัดกระทำขึ้น เช่น เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมโครงงานคอมพิวเตอร์ กลุ่มที่ศึกษา ศึกษากลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กไม่มากนัก เช่น 1 ห้องเรียน ถึง 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวนประมาณ ห้องละ 30 - 50 คน การวิจัยรายกรณีมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภูมิหลังของเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมของบุคคล ชุมชน หรือสถาบัน รายใดรายหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยมุ่งศึกษาข้อมูลในเชิงลึก เป็นต้น ดังนั้นถ้าสนใจทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษในโรงเรียน ก็สามารถทำได้ โดยใช้วิธีการศึกษารายกรณีในประเด็นที่สนใจ วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

41. ถาม : การทำวิจัยแต่ละครั้งจะทราบได้อย่างไรว่าต้องใช้สถิติอะไร ไม่มีความรู้ทางด้านสถิติ จึงใช้แค่ร้อยละ จะเลือกใช้สถิติตัวอื่น ก็ไม่มีความมั่นใจ

ตอบ : การเลือกใช้สถิติตัวใด ขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยกำลังตอบคำถามการวิจัยในเรื่องใด นอกจากนี้การเลือกใช้สถิติยังขึ้นอยู่กับว่าผู้วิจัยกำลังวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มที่เป็นประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง โดยหลักการสถิติในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (inferential statistics)

1. สถิติเชิงพรรณนาหรือสถิติบรรยาย เป็นสถิติที่บรรยายข้อมูลที่มีอยู่ในมือเท่านั้น เป็นการบรรยายให้เห็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการศึกษาจากกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ซึ่งสถิติเชิงพรรณนาใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างก็ได้ ขนาดจะเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กก็ได้ ผลที่ได้จากการศึกษานั้นๆ บอกได้เพียงคุณลักษณะของกลุ่มที่ศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำผลสรุปที่ได้หรือทำนายค่าไปสู่กลุ่มอื่น สถิติประเภทนี้ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) มัธยฐาน (median) ฐานนิยม (mode) การวัดการกระจาย เป็นการบอกความแตกต่างของข้อมูล ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ความแปรปรวน (variance) ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (quartile deviation) พิสัย (range)

2. สถิติเชิงอนุมานหรือสถิติอ้างอิง เป็นการอ้างอิงจากค่าสถิติ (ค่าที่คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง) ไปยังค่าพารามิเตอร์ (parameter) คือ ค่าที่คำนวณจากประชากร สถิติเชิงอนุมานอาศัยหลักการสรุปอ้างอิงทางสถิติภายใต้ความน่าจะเป็น จะใช้สถิติกลุ่มนี้เมื่อมีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง (sample) แล้วสรุปอ้างอิงไปยังประชากร (population) การสรุปอ้างอิงนั้นจะมีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาว่าเป็นตัวแทน (representative) ที่ดีของประชากรเพียงใด ตัวอย่างสถิติประเภทนี้ได้แก่ t - test, One - way ANOVA, Repeated measures, Correlation เป็นต้น แล้วแต่วางงานวิจัยนั้น ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใด ซึ่งสถิติแต่ละตัวก็มีข้อตกลงเบื้องต้นในการเลือกใช้ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ นักวิจัยสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากตำราสถิติในการวิจัย

ดังนั้นหากผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากประชากร หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยที่ไม่มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างก็ไม่มีคามจำเป็นใดที่จะใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถเลือกสถิติเชิงพรรณนาตัวใดๆ ที่มีความเหมาะสมในการบรรยายข้อมูลนั้นได้ เช่น ครูนักวิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนที่ใช้สอนนักเรียนห้อง ป. 1/1 ที่ครูรับผิดชอบ โดยการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษผ่านสื่อการ์ตูนในนักเรียนอนุบาล แล้วทดสอบความสามารถในการจดจำคำศัพท์ของนักเรียน ดังนั้นนักเรียนห้อง ป. 1/1 จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายของครูนักวิจัย ที่ครูไม่ได้สุ่มตัวอย่างขึ้นมาจากประชากรกลุ่มใด โดยครูต้องการศึกษาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ที่เกิดขึ้นโดยการวัดผลการเรียนเป็นระยะ 3 ครั้ง ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ครูสามารถเปรียบเทียบคะแนนในการวัดแต่ละครั้งได้เลย โดยไม่จำเป็นต้อง
ต้องใช้สถิติเชิงอนุมาน เช่น repeated measures เพื่อเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของการวัดใน 3 ครั้ง เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา
จากกลุ่มตัวอย่างจึงไม่จำเป็นต้องใช้สถิติในการอ้างอิงไปยังประชากร

42. ถาม : ถ้าต้องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักเรียน 5 คน จะวิเคราะห์
ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ได้หรือไม่
เพราะเหตุใด

ตอบ : การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance)
หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการวิเคราะห์ ANOVA เป็นการเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปด้วยการทดสอบ
เพียงครั้งเดียว โดยใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์ที่แบ่งความแปรปรวน
ของข้อมูลออกเป็นส่วนๆ ตามแหล่งที่มาหรือสาเหตุของความแปรปรวนนั้น
แล้วทำการทดสอบโดยเปรียบเทียบความแปรปรวนด้วยตัวสถิติ F
(F-statistic) เพื่อตรวจสอบว่าความแตกต่างของแหล่งที่มา
ของความแปรปรวนนั้นว่ามีความสำคัญทางสถิติหรือไม่

ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน ต้องสอดคล้องกับ
ข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มมาจากประชากร และมีการแจกแจงปกติ
2. ประชากรแต่ละกลุ่มเป็นอิสระกัน
3. ความแปรปรวนของแต่ละประชากรต้องเท่ากัน

จากข้อคำถามที่กล่าวมา ที่ผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียน 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักเรียน 5 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีลักษณะไม่สอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้น
ซึ่งไม่ทราบว่าผู้วิจัยได้มีการสุ่มตัวอย่างมาจากประชากรหรือไม่
ประกอบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป จึงอาจไม่มีการแจกแจงปกติ
จึงไม่เหมาะกับการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน

43. ถาม : การวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร

ตอบ : การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามสภาพที่เป็นธรรมชาติ และตามความเป็นจริง ลักษณะของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึคนึกคิด และพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม เป็นความคิดเห็น ความเชื่อ เจตคติ คุณค่า โลกทัศน์ อารมณ์ ความรู้สึก วิถีชีวิต ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม หรือกระบวนการดำเนินการต่างๆ ในสังคมซึ่งมีความเป็นนามธรรม ข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการสังเกต สัมภาษณ์ หรือวิธีการอื่นๆ โดยนำเสนอในลักษณะข้อความบรรยายตามความคิด และความหมายของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะอยู่ในรูปของบันทึกภาคสนาม ไม่สามารถนำวิธีการทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจึงเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อความที่จัดบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถดำเนินการใน 2 ระยะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ไปพร้อมกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม มีวิธีดำเนินการคือ (1) สร้างสมมุติฐานชั่วคราวซึ่งเป็นข้อสงสัยหรือสิ่งที่นักวิจัยคาดเดาข้อสรุปจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ประกอบกับประสบการณ์ของนักวิจัย (2) ในช่วงเก็บรวบรวมข้อมูล นักวิจัยได้ไปสัมผัสกับข้อมูลในภาคสนาม สมมุติฐานชั่วคราวจะถูกตรวจสอบ นักวิจัยสามารถสร้างสมมุติฐานชั่วคราวขึ้นมาใหม่ได้ตลอดเวลา และดำเนินการเก็บข้อมูลและตรวจสอบสมมุติฐาน ดังนั้นการวิเคราะห์ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการช่วยในการตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ละเอียด ลึกซึ้งตรงประเด็นคำถามวิจัย และจัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนและมีมากเกินไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์หลัก สามารถดำเนินการได้ดังนี้ (1) การจัดข้อมูลให้เป็นระบบโดยการจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ด้วยการให้รหัส (Coding) รหัสจะได้มาจากการอ่านเนื้อหาของข้อมูลจากบันทึกภาคสนามทั้งหมดโดยละเอียด ซึ่งจะทำให้เห็นประเด็นหลักหรือประเด็นสำคัญที่สามารถนำไปกำหนดรหัสเพื่อจำแนกข้อมูลต่อไป (2) การกำหนดรหัส นักวิจัยอาจกำหนดล่วงหน้าก่อนการเก็บข้อมูลโดยใช้คำถามการวิจัยหรือกรอบแนวคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้ (3) การจัดเรียงข้อมูลใหม่ตามรหัสเดียวกัน ข้อมูลที่ถูกกำหนดรหัสเดียวกันในบันทึกภาคสนามหลายๆ ฉบับจะถูกแยกออก

จากบันทึกเดิมเพื่อจัดเรียงข้อมูลใหม่ตามรหัสเดียวกันเป็นการแสดงข้อมูลโดยใช้ระบบรหัสเป็นเครื่องมือ (4) การสร้างข้อสรุปชั่วคราว นักวิจัยอ่านข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในรหัสเดียวกัน ซึ่งช่วยให้สามารถมองเห็นแบบแผน ความหมาย และประเด็นสำคัญในข้อมูลเหล่านั้น เพื่อจะนำมาใช้ในการสร้างข้อสรุปชั่วคราว (5) การตรวจสอบข้อสรุปชั่วคราว นักวิจัยจะต้องตรวจสอบว่าข้อสรุปที่ได้มีข้อมูลหลายๆด้าน และมีความชัดเจน น่าเชื่อถือ และ (6) การสร้างข้อสรุปหรือบทสรุปการวิจัย โดยบูรณาการข้อสรุปชั่วคราวเข้ากับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ด้วยวิจารณญาณของนักวิจัยเพื่อสร้างบทสรุปที่เป็นผลการวิจัยตามคำถามการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าบทสรุปการวิจัยที่มีคุณภาพจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ (1) คุณภาพของข้อมูลที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์และเชื่อถือได้ และ (2) ความละเอียดรอบคอบ ความเชี่ยวชาญ ความมีวิจารณญาณที่เหมาะสมในการสร้างบทสรุปการวิจัยของนักวิจัย

ตัวแปรและนิยามตัวแปร/ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง

44. ถาม : ตัวแปรเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการวิจัยอย่างไร

ตอบ : ในการศึกษาวิจัย นักวิจัยที่ดีต้องเริ่มต้นด้วย คำถามวิจัย (research question) หรือ โจทย์วิจัยว่านักวิจัยต้องการ/หรือสนใจที่จะค้นหาคำตอบอะไร ในคำถามการวิจัยก็จะมีสิ่งที่นักวิจัยต้องการหรือสนใจจะศึกษา ค้นหาคำตอบ ซึ่งในทางการวิจัยตกลงเรียกกันว่า ตัวแปรที่ศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่า ที่นักวิจัยทั้งหลายศึกษาค้นหาคำตอบกันอยู่นี้ ก็คือ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรนั่นเอง สิ่งทีนักวิจัยจะค้นหาคำตอบนั้น อาจจะมีคำตอบหลายลักษณะหรือมีการแปรเปลี่ยนค่าได้ เช่น ถ้านักวิจัยสงสัยว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีนิสัยรักการอ่านหรือไม่ อย่างไร นิสัยรักการอ่าน ก็คือ ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งแปรค่าหรือมีคำตอบได้หลายอย่าง เช่น ชอบอ่านและไม่ชอบอ่าน (แปรได้ 2 ค่า) ชอบอ่านมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด (แปรได้ 5 ค่า)

45. ถาม : ตัวแปรคืออะไร มีกี่ประเภท

ตอบ : ตัวแปร (variable) คือ คุณลักษณะของสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงหรือแปรค่าได้ ตัวแปรมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา และมีการเรียกชื่อต่างๆ กันไป ในที่นี้จะกล่าวถึงประเภทของตัวแปรเพียงบางกรณี ตามเกณฑ์ดังนี้

1. พิจารณาตามลักษณะของคุณสมบัติที่แปรค่าออกมา สามารถแบ่งตัวแปร ได้ 2 ประเภท คือ

1.1 ตัวแปรเชิงปริมาณ (quantitative variable) เป็นตัวแปรที่สามารถแสดงออกมาเป็นจำนวน หรืออยู่ในรูปของปริมาณได้ เช่น อายุ น้ำหนัก คะแนนสอบ เป็นต้น

1.2 ตัวแปรเชิงคุณภาพ (qualitative variable) เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถแสดงออกมาเป็นจำนวน หรืออยู่ในรูปของปริมาณได้ แต่ระบุความแตกต่างตามคุณลักษณะได้ เช่น ศาสนา อาจแบ่งออกเป็น 3 รายการ คือ พุทธ คริสต์ และอิสลาม อาชีพ อาจแบ่งออกเป็น 2 รายการ คือ รับราชการ และไม่ได้รับราชการ เป็นต้น

2. พิจารณาตามความสัมพันธ์ของตัวแปร ในการวิจัยเรื่องหนึ่งๆ หากพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรสามารถแบ่งตัวแปรออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่เป็นสาเหตุให้ตัวแปรอื่นเปลี่ยนแปลง บางครั้งเรียกว่าตัวแปรต้น ตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรต้น สำหรับการวิจัยเชิงทดลอง อาจเรียกชื่อว่าตัวแปรทดลอง (treatment variable) หรือตัวแปรที่จัดการกระทำ (manipulated variable) ตัวแปรอิสระ บางตัวที่ผู้วิจัยไม่สามารถจัดการกระทำได้ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ติดตัวกลุ่มตัวอย่างมาอยู่แล้ว ผู้วิจัยไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงเพิ่มหรือลดตามความต้องการได้ เช่น เพศ อายุ สถานภาพสมรส เป็นต้น ผู้วิจัยทำได้เพียงจัดตัวแปรที่มีอยู่แล้วออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามสภาพที่เป็นอยู่เท่านั้น ตัวแปรลักษณะนี้เรียกว่า ตัวแปรคุณลักษณะ (attribute variable or organismic variable)

2.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการทราบการเปลี่ยนแปลงค่าอันเนื่องมาจากตัวแปรอิสระ บางครั้งเรียกว่าตัวแปรผล (effect variable) ในงานวิจัยเชิงทดลอง การพิจารณาตัวแปรอิสระก่อนข้างชัดเจน ตัวแปรอิสระดูจากตัวแปรที่เป็นสาเหตุหรือตัวแปรที่เกิดก่อน และตัวแปรตามก็ดูผลที่เกิดขึ้นหรือที่เกิดภายหลัง แต่ในการวิจัยที่ไม่ใช่เชิงทดลอง การกำหนดตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม บางครั้งต้องอาศัยหลักความเป็นเหตุเป็นผลช่วยเป็นกรอบในการพิจารณาว่าตัวแปรใดควรเกิดก่อน หรือตัวแปรใดมีความคงทนมากกว่า หรือเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่า (ตัวแปรอิสระ) และตัวแปรใดเกิดภายหลัง หรือมีความคงทนน้อยกว่า หรือเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า (ตัวแปรตาม) เช่น ความยากจนกับความเจ็บป่วย สามารถเป็นได้ทั้งตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ทั้ง 2 ตัว

การจะตัดสินใจว่าตัวแปรใดเป็นตัวแปรอิสระ ตัวแปรใดเป็นตัวแปรตาม ผู้วิจัยต้องพิจารณากรอบระยะเวลาที่ศึกษา และหลักของความเป็นเหตุเป็นผลที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหาวิจัยให้รอบคอบ

ตัวอย่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

จากคำถามวิจัย : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับเรียนด้วย
บทเรียนโมดูลจะแตกต่างกันหรือไม่

ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการเรียน แบ่งเป็น 2 วิธีคือ การเรียนด้วย
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการเรียนด้วยบทเรียนโมดูล

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 ตัวแปรเกิน หรือตัวแปรแทรกซ้อน (extraneous variable)
เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยไม่สนใจจะศึกษา แต่ตามธรรมชาติแล้วตัวแปรนี้
จะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามคู่ที่ผู้วิจัยสนใจ
และจะมีผลทำให้ค่าของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตามที่วัดได้
ผิดไปจากความเป็นจริง ในการทำวิจัยผู้วิจัยจึงต้องพยายามควบคุม
ตัวแปรชนิดนี้ให้มีอิทธิพลน้อยที่สุด

46. คำถาม : ทำไมต้องนิยามตัวแปรและนิยามอย่างไร

ตอบ : โดยที่การวิจัยเป็นการศึกษากับตัวแปรที่นักวิจัยสนใจ/
ต้องการค้นหาคำตอบ นักวิจัยก็ต้องมีวิธีการไปหาหรือไปเอาคำตอบ
ว่าจะไปหา ไปเอาคำตอบมาได้โดยวิธีใด อย่างไร จึงจะได้คำตอบ
ที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือมากที่สุด เราก็ต้องไปเอาคำตอบเกี่ยวกับตัวแปร
ที่เราต้องการศึกษานั้นเอง เราจึงต้องรู้จักตัวแปรให้ดีหรือสนิทใจ
เสียก่อน ตัวแปรที่ว่านี้นอกจากนักวิจัยจะต้องเข้าใจดีแล้ว คนอื่นๆ
ก็ต้องรู้จักและเข้าใจเช่นเดียวกับเรา จึงจะได้คำตอบที่น่าเชื่อถือ
และเป็นที่ยอมรับของผู้รู้หรือในวงวิชาการ การรู้จักตัวแปรที่เราศึกษาให้ดีๆ
จะช่วยให้เราเห็นแนวทางการไปเอาคำตอบที่ชัดเจน ไม่เดินหลงทาง
ไปเอาคำตอบที่ผิดที่ผิดทาง ซึ่งในทางวิจัย เรียกว่า เราไปเก็บข้อมูล
(หรือใช้เครื่องมือไปวัด) เกี่ยวกับตัวแปรนั้นได้อย่างตรงที่สุด เชื่อถือได้
ด้วยวิธีการที่จะทำให้เราเห็นแนวทาง/วิธีการเก็บข้อมูล หรือวัดตัวแปรได้ดี
สิ่งแรกที่นักวิจัยต้องกระทำ คือ การอธิบายเกี่ยวกับตัวแปรที่ต้องการ
ศึกษานั้นให้ชัดเจนอย่างมีหลักวิชา ทำให้เห็นถึงแนวทางการวัดตัวแปร
หรือการใช้เครื่องมือไปเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรนั้นได้อย่างชัดเจน

ดังนั้น ที่นักวิจัยต้องนิยามตัวแปร ก็เพราะต้องให้นักวิจัยหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมีความเข้าใจตรงกัน เห็นแนวทางและวิธีการวัดตัวแปรให้ชัดเจนที่จะสร้างความเชื่อถือได้ว่าวัดตัวแปรได้ถูกต้องตรงกับตัวแปรที่นักวิจัยต้องการจะศึกษาอย่างแท้จริง และในการให้นิยามตัวแปรจึงต้องเขียนอธิบายเกี่ยวกับตัวแปรนั้นให้เห็นขอบข่าย โครงสร้าง และเห็นแนวทางในวิธีการวัดหรือเก็บข้อมูลได้อย่างชัดเจน โดยจะต้องอาศัยฐานความรู้ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นักวิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามาแล้ว ซึ่งเรียกว่าเป็นการให้นิยามเชิงปฏิบัติการ

ตัวอย่างการนิยามศัพท์เฉพาะ

จากการวิจัยเรื่อง : ผลการจัดกิจกรรมตามล่าหาความรู้เพื่อเสริมสร้าง

ลักษณะนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียน.....

นิยามคำศัพท์เฉพาะดังต่อไปนี้

การจัดกิจกรรมตามล่าหาความรู้ หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดขึ้นสำหรับเสริมสร้าง และพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยการจัดกลุ่มให้นักเรียนร่วมกัน ศึกษาค้นคว้าด้วยการอ่าน และเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ภายในโรงเรียน 10 ศูนย์ และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ นอกโรงเรียนแล้วบันทึกสาระความรู้และประสบการณ์ที่ได้ รวมทั้งการนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนเป็นผู้สร้างพลังกระตุ้นจูงใจให้ความช่วยเหลือ เอื้ออำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุน และประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมตามล่าหาความรู้

ลักษณะนิสัยรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของนักเรียนที่แสดงออกถึงความสนใจ ความกระตือรือร้น และความมุ่งมั่นต่อการอ่าน การศึกษาค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งวัดได้จากการสังเกต พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโดยผู้ปกครองและครู การสอบถามนักเรียน รวมทั้งการใช้ข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

47. ถาม : ข้อเสนอแนะคืออะไร ทำไมต้องมีการเขียนข้อเสนอแนะจากการวิจัยและเขียนได้ในลักษณะใดบ้าง

ตอบ : ข้อเสนอแนะ คือ ข้อคิด ข้อเสนอของนักวิจัยที่ได้กลั่นกรองจากผลการวิจัย หรือข้อค้นพบเพื่อนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจศึกษางานวิจัยให้นำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ ซึ่งอาจใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนางาน รวมทั้งการทำวิจัยศึกษาเพิ่มเติม หรือต่อ ยอดจากงานวิจัยเรื่องเดิม

การเขียนข้อเสนอแนะ ถือว่าเป็นบทบาทหรือภารกิจที่สำคัญของนักวิจัยในฐานะเป็นผู้ศึกษาวิจัย และเมื่อได้ทราบข้อค้นพบแล้ว จะต้องใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยให้คุ้มค่า จึงต้องให้ข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องให้เห็นคุณค่าของผลการวิจัย และเสนอแนะจงใจให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ข้อเสนอแนะที่นำเสนอไว้ในรายงานการวิจัยนี้ เป็นสิ่งที่สะท้อนถึง “ความคิด ปัญหา หรือก้น” ของนักวิจัยในการให้ข้อคิดข้อเสนอแนะที่เกิดจากผลการวิจัยเป็นฐานต่อผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ โดยทั่วไปการเขียนข้อเสนอแนะ มี 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นการให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องให้นำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยให้คุ้มค่า โดยอาจใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการบริหารงานของผู้บริหาร การวางแผน การปรับปรุงพัฒนางาน และการสนับสนุน ส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยในอนาคต เป็นการให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจอื่นได้ทำวิจัยต่อไปในประเด็น หรือเรื่องที่ผู้วิจัยเห็นว่า ควรศึกษาวิจัยต่อ ยอดจากเรื่องวิจัยที่ทำมาแล้ว เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ลึกหรือกว้าง รวมทั้งเป็นประโยชน์มากขึ้น

รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรม โดยใช้ MORALITY MODEL

โรงเรียนการุญวิทยาคม เลขที่ ๒๘๕ ตำบลเมืองการุญ
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี รหัสไปรษณีย์ ๖๑๑๘๐

ปฐมบท ปรากฏการณ์

สภาพสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและหลากหลาย ทำให้แนวคิดวิถีชีวิต ค่านิยมของบุคคลในสังคมเกิดความเปลี่ยนแปลง มีการประพฤติปฏิบัติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่ในสังคม จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมีแนวโน้มในการพัฒนาไปในทิศทางที่ถดถอย พบว่า มีสื่อและเทคโนโลยีมีอิทธิพลในชีวิตประจำวันของนักเรียน รวมทั้งความร่วมมือกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน หากไม่รีบแก้ไขในการปลูกฝังคุณธรรมอย่างต่อเนื่องแก่ผู้เรียนให้ประพฤติปฏิบัติตนอย่างเป็นกิจวัตร กิจนิสัย จะสร้างปัญหาให้ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคมได้โดยทุกฝ่ายต้องร่วมกันจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ วินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวทีย มีความเมตตากรุณา ความเสียสละเพื่อส่วนรวม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมทั้งมีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทยให้แก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติตนจนเป็นกิจนิสัย ซึ่งถูกกระทบอย่างรุนแรงจากกระแสวัตถุนิยมและวัฒนธรรมการบริโภค ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณธรรม จริยธรรมของประชาชน จนเป็นปัญหาทางจิตวิทยาสังคมอย่างน่าเป็นห่วง

ปัญหาเรื่องคุณธรรมของโรงเรียนการุญวิทยาคม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนการุญวิทยาคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการดำเนินงานตามหลักการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมสรุปปัญหาได้เป็น ๔ ด้านหลักๆ ดังนี้

ด้านการบริหารทั่วไปโดย พบว่า มีปัญหาในเรื่องการสนับสนุนงบประมาณ การดำเนินงาน กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนและการช่วยเหลือสังคม และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของทางด้านจริยธรรม

ด้านบุคลากร พบว่า มีปัญหาในเรื่องการสร้างความรู้ ความตระหนัก ทักษะที่ดีในการจัด กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การนำบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านคุณธรรม มาช่วยในกิจกรรมการเรียนการสอน และการนำความรู้ความสามารถ และความชำนาญ ของบุคลากรมาใช้ในกิจกรรมด้านคุณธรรม

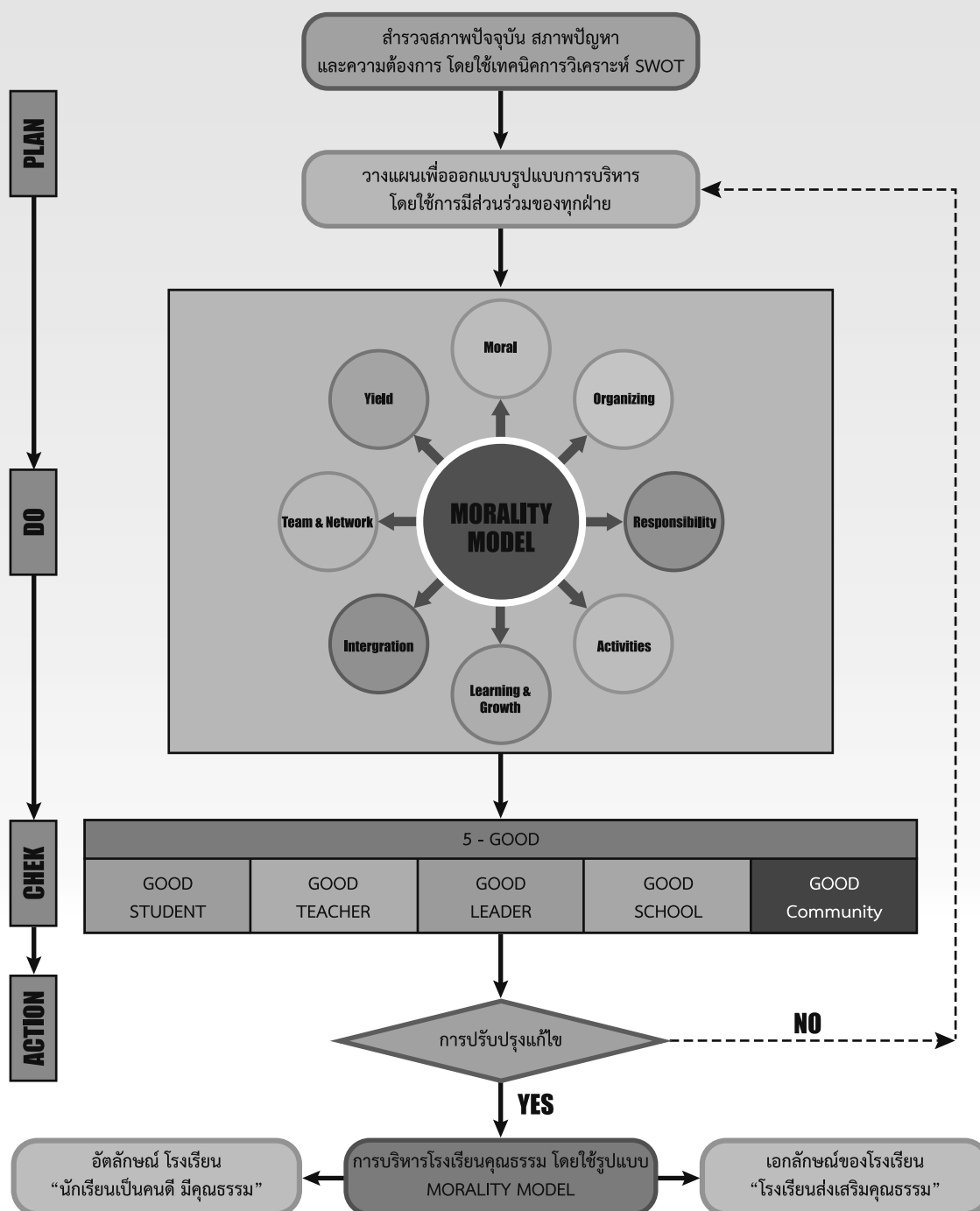
ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม พบว่า มีปัญหาในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม ยังขาดการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเน้นพัฒนาจิต ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ คิดดี ทำดี และใฝ่ดี และการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมให้นักเรียนยังไม่ต่อเนื่อง และไม่สม่ำเสมอ

ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า มีปัญหาในเรื่องการประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมของ นักเรียนเป็นรายบุคคลและการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สร้างสรรค์งานโรงเรียนนักรคิด

จากการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ทำให้ได้นวัตกรรมการบริหารที่สอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โดยได้นำทฤษฎีเชิงระบบมาใช้ (System Theory)(Kathryn & David,1998, p. 55) โดยใช้กระบวนการของวงจรคุณภาพ P-D-C-A ในการดำเนินการ โดยมีรายละเอียดแสดงดังภาพต่อไปนี้

การบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้ MORALITY MODEL เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนด้านคุณธรรมอย่างรอบด้าน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง โดยเป้าหมายปลายทางที่สำคัญที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบการบริหารอยู่ที่ 5-GOOD ได้แก่ นักเรียนดี ครูดี ผู้บริหารดี โรงเรียนดี และชุมชนดี จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ทำให้ได้นวัตกรรมการบริหารที่สอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โดยได้นำทฤษฎีเชิงระบบมาใช้ (System Theory) (Kathryn & David, 1998, p. 55) โดยใช้กระบวนการของวงจรคุณภาพ P-D-C-A ในการดำเนินการ โดยมีรายละเอียดของการพัฒนานวัตกรรม ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อให้ทราบถึงบริบทของโรงเรียน และทราบทิศทางของการพัฒนานวัตกรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย (participative)

ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นการวางแผน (Plan) เป็นการออกแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้ MORALITY MODEL โดยยึดหลักความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนการังวิทยาคม หลังจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค นำข้อสรุปทั้งหมดมากำหนดทิศทางของโรงเรียนให้ชัดเจน โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ว่าเราจะไปทิศทางไหน หลังจากนั้นกำหนดกลยุทธ์ว่าเราจะไปสู่ทิศทางนั้นได้อย่างไร

ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับทุกฝ่ายเพื่อนำนวัตกรรมรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้ MORALITY MODEL ไปใช้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การทำงานเป็นทีม และการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยการนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมมาใช้ MORALITY MODEL เป็นการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ที่ปรากฏตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีที่มีโครงการ/กิจกรรม โดยดำเนินการตาม ดังนี้

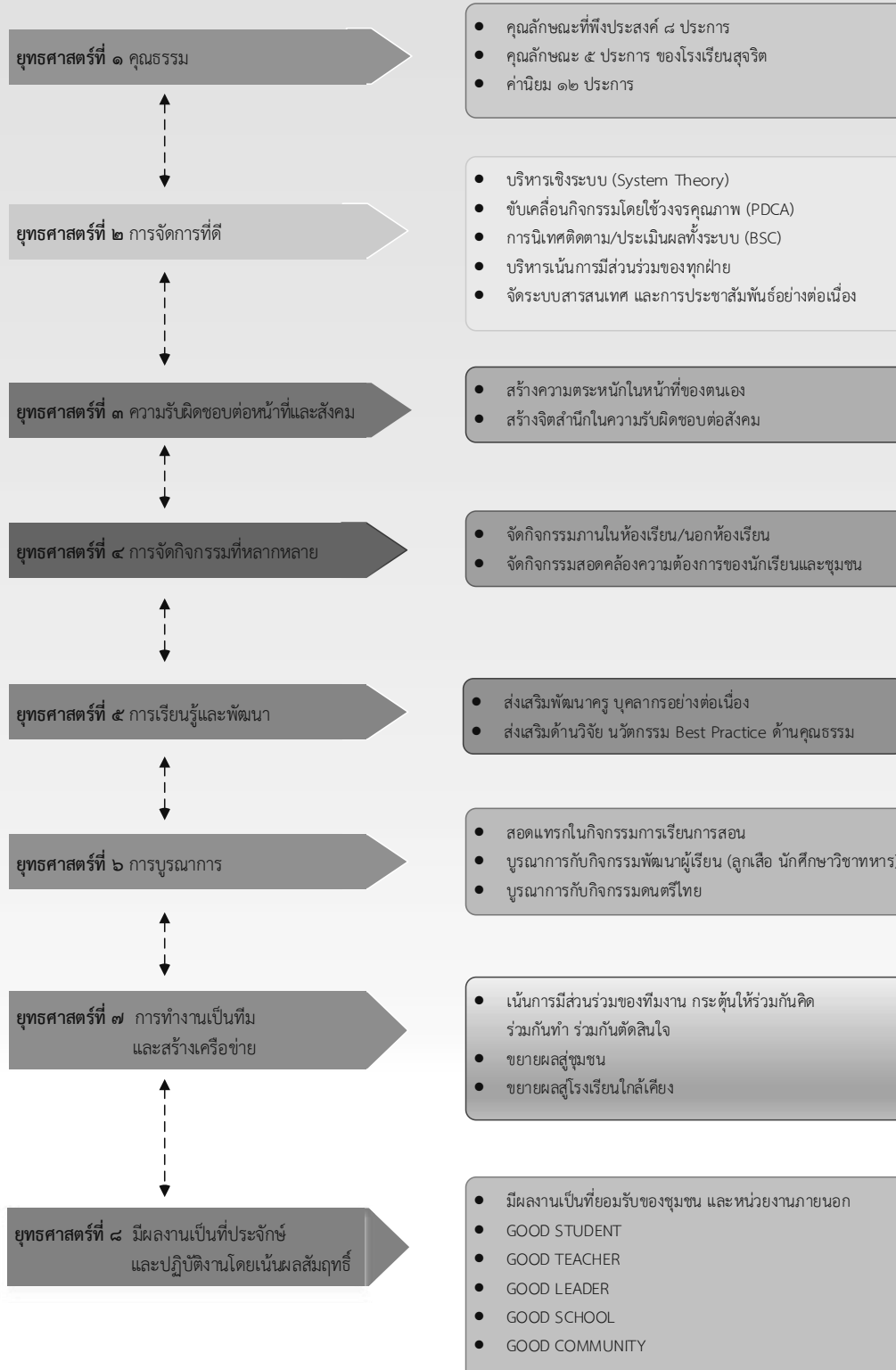
M : Moral (คุณธรรม) O : Organizing (การจัดการที่ดี) R : Responsibility (ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่และสังคม) A : Activities (การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย) L : Learning and Growth (เรียนรู้และพัฒนา) I : Integration (การบูรณาการ) T : Team and network (การทำงานเป็นทีมและสร้างเครือข่าย) Y : Yield (ผลงานเป็นที่ประจักษ์และปฏิบัติงานโดยเน้นผลสัมฤทธิ์)

ขั้นตอนที่ ๔ ขั้นตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินผลและตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้ MORALITY MODEL โดยยึดการบริหารงานและประเมินรอบด้าน (Balanced Score card)

ขั้นตอนที่ ๕ ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Action) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) โดยสะท้อนการดำเนินงานตามสภาพจริง และนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงพัฒนา แก้ไข รูปแบบการบริหารจนกว่าจะบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

การขับเคลื่อนรูปแบบ MORALITY MODEL

ผลิตภาพ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

รูปแบบ MORALITY MODEL เป็นนวัตกรรมที่สังเคราะห์ขึ้นจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยยึดแนวคิด ทฤษฎีการบริหารที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ กระบวนการพัฒนารูปแบบยึดตามหลักวิชาการ ซึ่งเป็นการสนับสนุนความน่าเชื่อถือของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น และเป็นรูปแบบที่ใช้บริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านคุณธรรมโดยเฉพาะ อีกทั้งชื่อของรูปแบบการบริหารยังเป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งตรงกับประเด็นในการบริหารสู่โรงเรียนคุณธรรม ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของนวัตกรรมชิ้นนี้ MORALITY MODEL ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้บริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนด้านคุณธรรมโดยเฉพาะ ส่งผลสำเร็จสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนและชุมชน ในด้านคุณธรรม ผลของการพัฒนานวัตกรรมก่อให้เกิดผลต่อสถานศึกษาและเป็นที่พึงพอใจของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และชุมชน เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ แล้ว สิ่งที่ดีงามของโรงเรียนการู้ วิทยาคมได้รับนอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้ว ยังเกิดการเรียนรู้ในระบบการบริหารที่มีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีรูปแบบที่ใช้ในการบริหารที่เป็นรูปธรรม ทำให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ของโรงเรียนจนก่อให้เกิดแรงบันดาลใจ ปลั่งในการทำงานที่จะพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีความยั่งยืน นอกจากนี้ยังเกิดการเรียนรู้การทำงานแบบเป็นทีม ทั้งทีมงานภายในโรงเรียน และหน่วยงานจากภายนอกโรงเรียน ที่จะร่วมแรง ร่วมใจในการปรับปรุง แก้ไข ต่อยอดนวัตกรรมให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกกระบวนการ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้

รูปธรรมที่ภาคภูมิใจ

จากการดำเนินการตามรูปแบบ MORALITY MODEL ส่งผลสำเร็จสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนและชุมชน ในด้านคุณธรรม โดยมีผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนี้

๑. นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา มีคุณลักษณะ ๕ ประการ ตามคุณลักษณะนักเรียนของโรงเรียนสุจริต และมีค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการ

๒. ครูในโรงเรียนเป็นผู้มีคุณธรรม มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานโดยยึดประโยชน์ของสังคม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับ เคารพยกย่องของหน่วยงานและชุมชน

๓. ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีทั้ง ๔ ฝ่าย มีความเป็นมืออาชีพ เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน

๔. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ดี บรรยากาศร่มรื่นสะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านคุณธรรม และทักษะทางวิชาการ ปลอดภัย เป็นโรงเรียนที่ปลอดภัยจากยาเสพติด

๕. โรงเรียนสร้างภาคีเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในการบริหารงานจากทุกภาคส่วน ช่วยเหลือ สังคม ร่วมพัฒนาสังคมให้น่าอยู่

๖. โรงเรียนมีระบบการบริหารงานโดยใช้ MORALITY MODEL เป็นที่พึงพอใจของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และชุมชน เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนมีการเผยแพร่การดำเนินงานสู่โรงเรียนใกล้เคียง

๗. โรงเรียนมีผลงานนำเสนอในรูปแบบผลงานเชิงประจักษ์ของ ๕-GOOD ดังนี้

- GOOD STUDENT (นักเรียนดี)
- GOOD TEACHER (ครูดี)
- GOOD LEADER (ผู้บริหารดี)
- GOOD SCHOOL (โรงเรียนดี)

บันทึกถึงดวงดาว 90

กระท่อมดารีกา
น้องดาวที่รัก

ในรายวิชาภาษาไทย เรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่บรรจุไว้ใน
หลักสูตรให้นักเรียนเรียนรู้คือ “สำนวนไทย”

พี่ชอบนำสำนวนไทยทั้งสุภาพและคำพังเพย มาสอน
นักเรียน เพราะสำนวนเหล่านี้หากครูไม่นำมาให้นักเรียนสัมผัส
และเห็นคุณค่าด้วยตัวเอง คิดว่าสักวันหนึ่งย่อมหายไปจากเมืองไทย
หรือแทบจะไม่หลงเหลือเลยก็ได้ และถ้าเป็นเช่นนั้นจริง ๆ ชาติไทย
ก็คงสูญเสียมรดกทางภูมิปัญญาของชาติจนพินาศไม่เหลือภัย
ตัวเองที่มีหน้าที่สำคัญคือ “ให้ความรู้อันมีคุณค่ากับชีวิตนักเรียน
แล้วไม่ทำหน้าที่นี้ให้สมบูรณ์”

มีบางสำนวนที่ขอยกมาเปรียบพื่อให้เห็นภาพสนุกๆ เพราะเห็นว่าเข้ากับความคิดหวังของครูทุกคนที่หวังผลว่าเมื่อสอนนักเรียนแล้วจะได้ผลตอบรับที่น่าพอใจ แต่ในความเป็นจริงความรู้ที่ครูให้ไป 100 คะแนน นักเรียนแต่ละคนย่อมรับได้ไม่เท่ากัน “ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคนหรือสาเหตุอื่นๆ” เช่น ช้ำๆ ได้พริ้วเล่่งาม ตีเหล็กตอนร้อน ถอนรากถอนโคน น้ำขึ้นให้รีบตัก วัชพายุล้อมคอก หอกมันแทงมัน อุดเปรี้ยวไว้กินหวาน ยกภูเขาออกจากอก... สำนวนสุดท้ายนี้แหละ ที่พี่คิดว่าครูต้องการมากที่สุดเมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน...ใช่ไหมน้องดาว

พี่เห็นว่าสำนวนเหล่านี้หากนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้ถูกที่ถูกเวลาก็นับว่าน่าสนใจทีเดียว

เรื่องที่สอนแล้วนักเรียน “ทำไม่ถูกต้องหรือไม่ผ่าน” ตามกรอบหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ก็เป็นหน้าที่ของครูอีกนั่นแหละที่จะต้อง “แก้ไข - ปรับปรุง” ให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์นั้นๆ แม้จะไม่ได้ถึงที่สุดก็ตาม

มีตัวอย่างให้น้องดาวลองคิดเล่นๆ แล้วหาสำนวนไทยที่เข้ากับตัวอย่างนี้สักหนึ่งหรือสองสำนวน

พี่สอนนักเรียนแต่งกายพยานี 11 แนนอนที่สุดย่อมมีนักเรียนที่ไม่สามารถแต่งได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์หรือมีข้อบกพร่องอื่นๆ เมื่อพบปัญหาเช่นนี้ ครูต้องหาวิธีแก้ไขโดยพิจารณารูปแบบวิธีสอนหรือสื่อการเรียนการสอนเป็นอันดับต้นๆ แล้วจึงไปดูเรื่องอื่นๆ เช่น ระยะเวลาที่สอน ความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน ความสนใจหรือความตระหนักรู้ในเรื่องที่เรียน

พี่พบว่าหลังจากฝึกนักเรียนแต่งแล้ว มีผลงานที่บกพร่อง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังตัวอย่าง

ผลงานครั้งที่ 1

ฉันชื่อธรรมา
แพรวรุ่งก็ชอบพูด
เด็กหญิงวันวิสาข์
ชวนไปตลาดนัด

ขอบนั่งอ่านเรื่องการ์ตูน
อยากดูอุฐที่สวนสัตว์
ชอบหาเหานซซาพัฒนา
ซื้อปลากัดมาเลี้ยงเอย

จากผลงานนักเรียนพบว่าไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ คือ “นักเรียนสามารถแต่งกาพย์ยานี 11 ความยาว 2 บท ได้ถูกต้องตามลักษณะบังคับ” โดยวิเคราะห์ผลงานได้ ดังนี้

บทที่ 1	บาทเอก สัมผัสระหว่างวรรคไม่ถูกต้อง (นาฏ – อ่าน) สัมผัสระหว่างบาทเอกกับบาทโทไม่ถูกต้อง (ตุน – พุด)
บทที่ 2	บาทเอก สัมผัสระหว่างวรรคถูกต้อง (สาร – หา) สัมผัสระหว่างบาทเอกกับบาทโทถูกต้อง (พัฒน์ – นัด)
สัมผัสระหว่างบท	บทที่ 1 กับบทที่ 2 ถูกต้อง (สัตว์ – พัฒน์)
หมายเหตุ	วรรคที่ 3 - 4 ของบาทโทไม่ต้องมีสัมผัสระหว่างวรรคได้

เมื่อวิเคราะห์ผลงานนักเรียนแล้วจึงสรุปได้ว่า “ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องสัมผัสสระและการนำไปใช้ให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับ” หากนักเรียนไม่เข้าใจการสร้างสัมผัสสระก็จะเกิดความผิดพลาดในการแต่งคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองได้ เมื่อนักเรียนได้ฝึกและเรียนรู้เรื่องสัมผัสสระจนผ่านแล้ว พี่จึงให้แก้ไขกาพย์ยานีสำนวนเดิมแล้วนำมาตรวจอีกครั้ง ซึ่งปรากฏว่านักเรียนแก้ไขได้ถูกต้อง แม้ “เนื้อหาและความไพเราะงดงามทางภาษายังไม่ดีนัก” ซึ่งเป็นขั้นที่ยากกว่าการแต่งให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ดังผลงานที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ดังกล่าวแล้ว

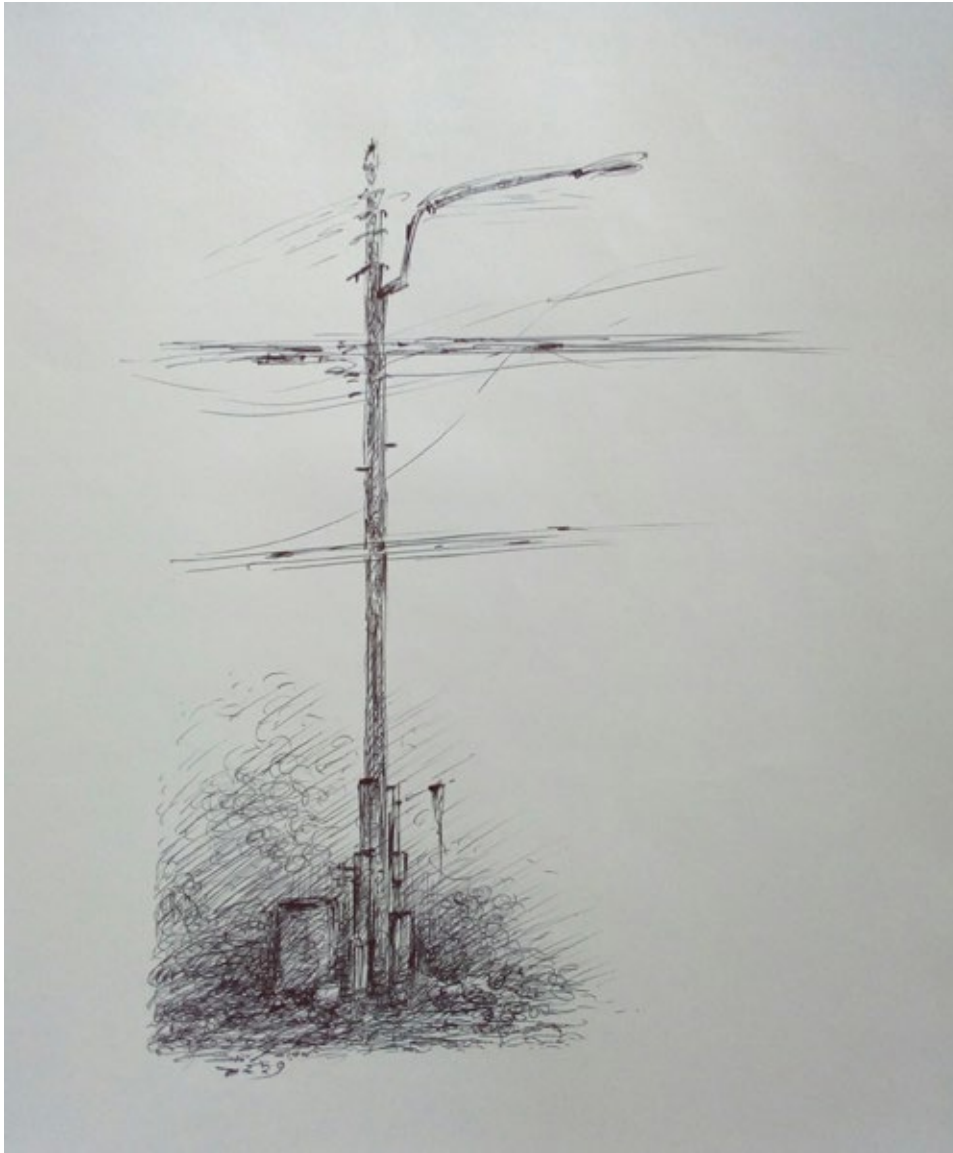
ผลงานครั้งที่ 2

ฉันชื่อธรรมา	ก็ไม่พลาดเรื่องการดูน
แพรวรุ่งขึ้นบอกลุน	อยากดูรูที่สวนสัตว์
เด็กหญิงวันวิสา	ขอมาหานักชาพัฒน์
ชวนไปตลาดนัด	ซื้อปลากัดมาเลี้ยงเอย

พี่ขอบอกน้องดาวว่า หลังจากตรวจงานแล้วพี่รู้สึก “ยกภูเขาออกจากอก” แม้จะเป็นภูเขาเล็กๆ ก็ตาม แล้วน้องดาวคิดว่าจากตัวอย่างที่พี่เล่าจะมีสำนวนใดยกมาเปรียบได้อีกบ้าง

ความคาดหวังของครูที่สำคัญที่สุดเรื่องหนึ่งก็คือ “ผลการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น” และนี่คือหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของครู...น้องดาวเห็นด้วยกับพี่ไหม ?

พันพาดปาดปายเปะปะ
ลมพัดกวัดไกวไหวเอน
เสาสูงยุงเหยิงเยอะแยะ
รุงรังภาระแทบจะมำ

เกะกะเกยก่ายสายเส้น
ซื้อสัตย์ชัดเจนเป็นประจำ
ปิดแปะป้ายแขวนคลาดล่า
เสายังทำหน้าที่...ไม่มีท้อ

รักและคิดถึง
พี่ดิน

การรู้วิชาชีพครู

(Teaching Profession Literacy)

การที่ครูจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น จะต้องดำเนินการแบบมืออาชีพ คือจะต้องใช้ความสามารถและประสบการณ์สูง รู้จริงในเรื่องการเรียนการสอน สามารถประยุกต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่างๆ อย่างผสมผสานกลมกลืนกัน แล้วนำไปสู่การปฏิบัติที่ทำให้เกิดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ความรู้พื้นฐานและคุณลักษณะทั่วไป อาจช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพได้ในระดับหนึ่ง ภายในการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่มีความซับซ้อนที่หลากหลายจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้รู้จริงในเรื่องการจัดการเรียนการสอน นอกจากจะพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานแล้ว การพัฒนาตนเองเพื่อให้รู้จริงในเรื่องการเรียนการสอนแล้ว จึงเป็นสิ่งสำคัญอีกประเด็นหนึ่งด้วย ดังนั้นการพัฒนาตนเองให้ “มีความรู้” หรือ “Literacy” วิชาชีพครูจึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการ

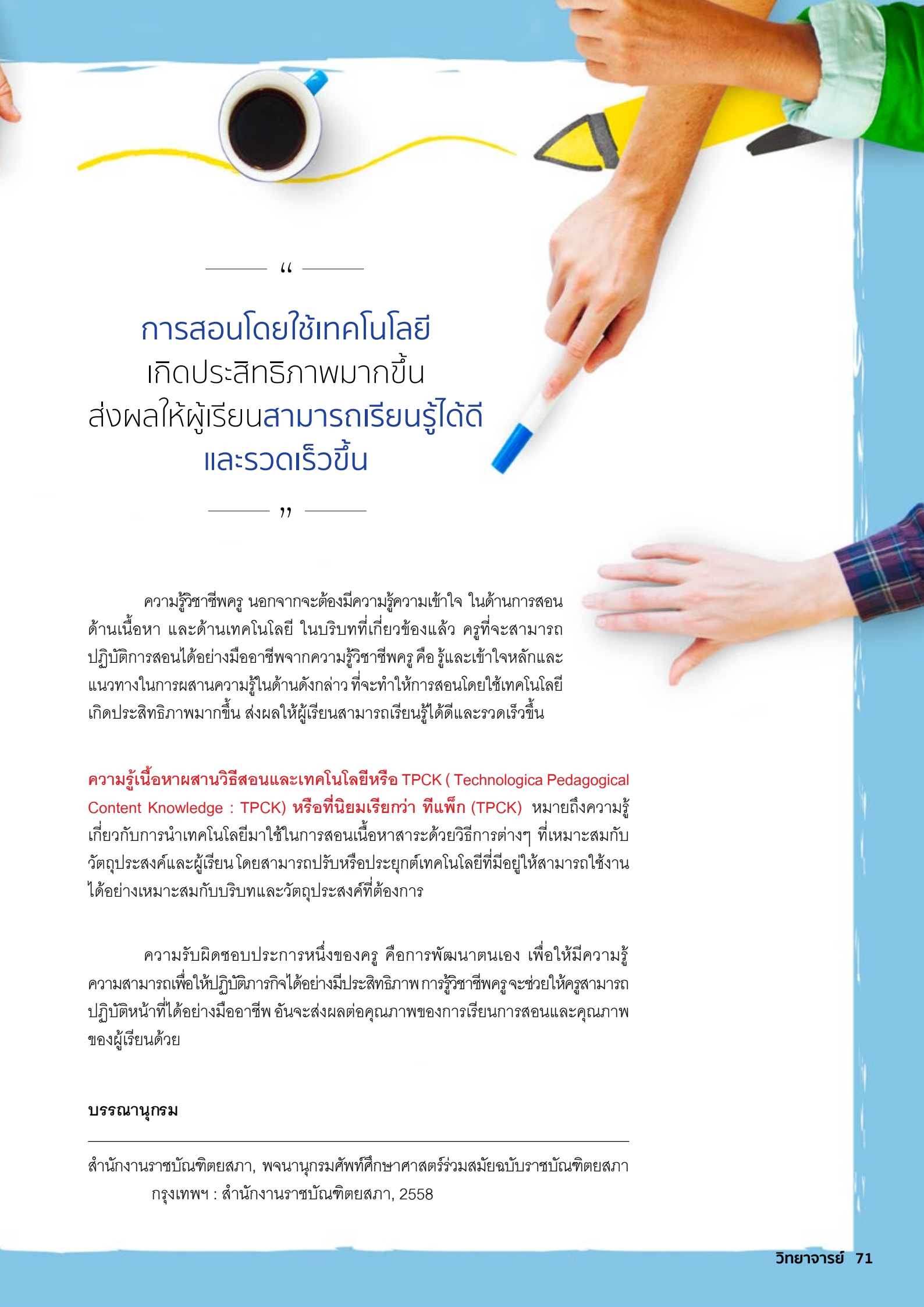

การรู้วิชาชีพครู หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจ ในด้านการเรียน การสอน เนื้อหาวิชาที่จะสอน การผสมผสานเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคโนโลยี และสามารถนำความรู้ ความเข้าใจนั้นไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้

ความรู้ด้านการสอน (Pedagogical Knowledge : PK) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับผู้เรียน วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ วิธีการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดประสบการณ์เสริมการเรียนรู้ และการจัดประเมินผลการเรียนรู้

ความรู้ด้านเนื้อหา (Content Knowledge : CK) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนในวิชาหรือเนื้อหาที่สอน ลักษณะและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหา มโนทัศน์ที่สำคัญ หลักการ ทฤษฎี โครงสร้าง และกรอบความคิดของเนื้อหาที่สอน รวมถึงข้อมูล หลักฐาน กระบวนการสืบสวนและพัฒนาความรู้ในเนื้อหาสาระนั้น

ความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technological Knowledge: TK) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีแบบต่างๆ ทั้งในระบบแอนะล็อก (Analog System) และระบบดิจิทัล (Digital System) รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอที (Information Technological : IT) เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ กรอบแนวคิดของการใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยี ต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่น และความคล่องตัวของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และจำเป็นต้องมีความเข้าใจเทคโนโลยีในระดับที่สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้

“

การสอนโดยใช้เทคโนโลยี เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี และรวดเร็วขึ้น

”

ความรู้วิชาชีพครู นอกจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในด้านการสอน ด้านเนื้อหา และด้านเทคโนโลยี ในบริบทที่เกี่ยวข้องแล้ว ครูที่จะสามารถ ปฏิบัติการสอนได้อย่างมืออาชีพจากความรู้วิชาชีพครู คือ รู้และเข้าใจหลักและ แนวทางในการผสมผสานความรู้ในด้านดังกล่าว ที่จะทำให้การสอนโดยใช้เทคโนโลยี เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น

ความรู้เนื้อหาสาระวิชาสอนและเทคโนโลยีหรือ TPCK (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPCK) หรือที่นิยมเรียกว่า ทีแพ็ก (TPCK) หมายถึงความรู้ เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนเนื้อหาสาระด้วยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์และผู้เรียน โดยสามารถปรับหรือประยุกต์เทคโนโลยีที่มีอยู่ให้สามารถใช้งาน ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ความรับผิดชอบประการหนึ่งของครู คือการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถเพื่อให้งานปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรู้วิชาชีพครูจะช่วยให้ครูสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมืออาชีพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของการเรียนการสอนและคุณภาพ ของผู้เรียนด้วย

บรรณานุกรม

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยฉบับราชบัณฑิตยสภา
กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2558

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

(สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ตอนที่ 1

“...วิสัยสรวศึกษา
จำอาศัยสัมฤทธิชั้น
เสมือรากลสำหรับจัก
ก็และสุขศึกษา
พิชานมัยมได้
เพราะบังคับหรือเรียกขาน

ประดาวิสามัญ
ณสามัญศึกษา
พำนักเรียนและหลังคา
จำอาศัยประณฐาน
ก็ยิ่งไวยวิจารณ์การณ
บ่เท่าฐานสมัคเอง...”

ปราชญ์ทางการศึกษาไทย ผู้ซึ่งมีความคิดทางการศึกษาที่ก้าวหน้าในแนวการศึกษาเพื่อปวงชน และการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมเพื่อพัฒนาชีวิต คือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เสนาบดีกระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2459 – 2469

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2419 เป็นบุตรคนที่ 13 ของพระยาไชยสุรินทร์ (เจียม เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการและพระคลังในสมัยต้นรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มารดาชื่อ คุณหญิงไชยสุรินทร์ (อยู่) เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี มีน้องร่วมบิดามารดาเพียงคนเดียว คือ พระยานุกิจวิรุฑ (สันหัด เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ทางการศึกษา นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา เริ่มเข้าเรียนที่โรงเรียนวัดบพิตรพิมุข โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ โรงเรียนสุนันทาลัย ตามลำดับ หลังจากนั้นได้ศึกษาต่อในโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ เมื่อ พ.ศ. 2435 – 2437

สอบไล่ได้ที่ 1 ได้รับพระราชทานรางวัลและประกาศนียบัตรวิชาสี่พครุ ต่อจากนั้นกระทรวงธรรมการได้ให้ทุนส่งท่านไปศึกษาวิชาครูเพิ่มเติม ณ วิทยาลัยครู ประเทศอังกฤษ ท่านเป็นนักศึกษาที่เรียนเก่งมาก และได้มีประสบการณ์ในการฝึกสอนตามโรงเรียนต่างๆ ซึ่งมีผลต่อแนวคิดทางด้านการพัฒนาการศึกษา และด้านการฝึกหัดครู เมื่อท่านเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ

นอกจากการศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ยังได้ดูงานการจัดการศึกษาทั้งในประเทศอินเดียและประเทศญี่ปุ่น ในช่วงเวลาที่ประเทศญี่ปุ่นมีการวางแผนการศึกษาของชาติที่เป็นแผนรวมที่ใหม่ที่สุดในเวลานั้น ประสบการณ์การดูงานทั้งในยุโรปและประเทศญี่ปุ่น ได้ทำให้ท่านมีฐานคิดและแนวทางการวางแผนการศึกษาที่กว้างขวางตรงกับความต้องการของประเทศ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน นับเป็นคุณูปการต่อการจัดการศึกษาไทยอย่างยิ่ง

นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ อุปสมบทเป็นนาคหลวง เมื่อ พ.ศ. 2451 ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเป็นอุปัชฌาย์ จำพรรษาที่วัดบวรนิเวศวิหาร ท่านได้ศึกษาพระธรรมวินัย สอบไล่ได้เป็นชั้นเอกพิเศษ และสอบวินัยธรรม พุทธานุพุทธประวัติและการแต่งปัญหาธรรมได้เป็นที่ 1 จากการศึกษาอบรมทางธรรมดังกล่าว ทำให้ต่อมาเมื่อเป็นเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีท่านได้แต่งแบบเรียนอันทรงคุณค่า คือ หนังสือธรรมจริยา ซึ่งเป็นแบบเรียนศีลธรรมที่อ่านเข้าใจง่าย และเหมาะกับวัยของเยาวชน

ด้านประวัติการรับราชการ นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้เริ่มปฏิบัติราชการในกระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2441 ทำหน้าที่สอนวิชาครูและคำนวณวิธีในโรงเรียนฝึกหัดครู และเป็นพนักงานแต่งแบบเรียนประจำกรมศึกษาธิการ

พ.ศ. 2442 ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นหลวงไพศาลศิลปศาสตร์ และ พ.ศ. 2452 เป็นพระยาไพศาลศิลปศาสตร์ ได้ปฏิบัติงานผู้ช่วยหัวหน้ากองตรวจโรงเรียนและการสอบไล่วิธีใหม่ ในช่วงเวลา พ.ศ. 2442 ถึง พ.ศ. 2454 ท่านเป็นปลัดกรมแบบเรียน เจ้ากรมราชบัณฑิตย และได้ดำรงตำแหน่งปลัดทูลฉลอง กระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2455 ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นพระยาธรรมศักดิ์มนตรีสรพศึกษาวิธียุโรปการ เมื่อ พ.ศ. 2456 เป็นผู้รั้งตำแหน่งผู้บัญชาการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เมื่อ พ.ศ. 2457 และดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2459

พ.ศ. 2460 ท่านได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เมื่ออายุ 41 ปี แสดงถึงความรู้ความสามารถและคุณงามความดีในงานราชการ ดังข้อความในประกาศพระบรมราชโองการ ตอนหนึ่งว่า

“...พระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นผู้มีความรอบรู้ในวิทยาการและชำนาญในการจัดการศึกษาอย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง มีสติวิจารณ์อย่างสุขุมประกอบด้วยอุตสาหะพิริยะภาพเป็นอย่างยิ่ง มีความสามารถในราชกิจจานุกิจ กระทำความชอบไว้ในราชการเป็นอันมาก ทั้งเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในธรรมสุจริต มีอัธยาศัยมั่นคง เชื้อกเย็น...สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

...พระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นผู้มีความรอบรู้ในวิทยาการและ
ชำนาญในการจัดการศึกษาอย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง มีสติ
วิจารณ์ญาณอย่างสุขุม ประกอบด้วยอุตสาหะพิริยะภาพ
เป็นอย่างยิ่ง มีความสามารถในราชกิจจานุกิจ กระทำความชอบ
ไว้ในราชการเป็นอันมาก ทั้งเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในธรรมสุจริต
มีวิริยาคัยมั่นคง เยือกเย็น...สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากการรับราชการทางการศึกษา เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ยังดำรงตำแหน่งสำคัญอื่นๆ อาทิ เป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร และเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรคนแรกของประเทศไทย กรรมการราชนาวิแห่งสยาม กรรมการหอพระสมุด
สำหรับพระนคร นายกรรมการจัดการวชิราวุธวิทยาลัย กรรมการราชบัณฑิตยสภา สภานายกสมาคมคณาจารย์ และตำแหน่ง
อันสูงเกียรติอื่นๆ

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี สมรสกับท่านผู้หญิงถวิล บุตรีพระยาตรีภูมิวิปริชา (กมล สาลักษณ) เมื่อ พ.ศ. 2442
มีบุตรธิดาเกิดจากท่านผู้หญิง 4 คน และเกิดจากต่างมารดาอีก 16 คน ท่านได้อบรมเลี้ยงดูบุตรธิดา และดำเนินชีวิตครอบครัว
อย่างดียิ่ง

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี มีจริยวัตรที่อ่อนโยน สุภาพ และเมตตากับครูโดยแท้ ชีวิตการทำงานของท่านมุ่งมั่น
ในงานการศึกษา รับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความคิดริเริ่มในการวางแผนการศึกษาของชาติ ท่านเป็นผู้นำทาง
ความคิด และเป็นปราชญ์ทางการประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ผลงานจากนามปากกา “ครูเทพ” และ “เขี้ยวหวาน”
ได้แสดงว่า ท่านยึดมั่นในคุณธรรม เห็นคุณค่าของการมีน้ำใจนักกีฬา และเข้าถึงแก่นแท้ของการศึกษาสมัยใหม่ สามารถนำมา
ผสมผสานกับฐานคิดทางวัฒนธรรมไทยได้อย่างกลมกลืน ปฏิบัติเห็นผลได้จริง

นอกจากคุณสมบัติการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการศึกษาแล้ว เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเป็นผู้มีพรสวรรค์ทางการเขียน
งานวิชาการและเป็นนักประพันธ์ เป็นกวีมาตั้งแต่ยังเป็นนักเรียนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ และมีผลงานเขียน
สืบต่อมาจนเมื่อนักเรียนในโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ท่านได้เป็นบรรณาธิการและผู้เขียนบทความในหนังสือวิทยาสาร
ผลงานของท่านปรากฏต่อมาในหนังสือลัทธิวิทยา ทวีปัญญา เสนาศึกษา ไทยเกษม มังานแต่งตำรา แบบเรียน แบบสอนอ่าน
การแต่งบทร้อยกรอง การแต่งเพลงและบทละคร ซึ่งจะขอยกบางเรื่องมาพอเป็นตัวอย่างต่อไป

ที่มา : สารานุกรมวิชาชีพรุ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2555. 265 – 272

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ความฝันอันยิ่งใหญ่

“ความฝันของคนเราบางครั้งก็เป็นความจริง”

“บางครั้งก็หมดหวัง ล้มเหลว”

“แต่อุดมการณ์มันแสนยิ่งใหญ่เหนือความฝันใดๆ ทั้งสิ้น”

สมัยที่เป็นนักเรียนข้าพเจ้าเคยฝันไว้ว่าจะเป็นครูสอนศิษย์ เป็นครูที่ดีแก่ลูกศิษย์ คิดใฝ่ฝันเป็นครูอยู่ตลอดเวลา และถือโอกาสตั้งใจเรียน ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้นำคนตั้งแต่เด็กๆ

พอจบชั้น ป. 4 แล้ว ก็อยากเรียนต่อ แต่ก็ติดขัดเรื่องฐานะทางการเงินเพราะพ่อแม่เป็นชาวนาชาวไร่ พ่อให้เราเลี้ยงควาย เพราะเราเป็นลูกคนสุดท้อง จนกระทั่งอยู่มาวันหนึ่ง เอาควายไปเลี้ยง คิดหนักคิดหาทางไปเรียนต่อ

ตัดสินใจเอาควายไปล่ามไว้กลางทุ่ง แล้วเดินลัดทุ่งไปสมัครเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเสียงในสมัยนั้น ด้วยความตั้งใจเป็นอย่างยิ่ง และย้ายมาเข้าโรงเรียนประจำอำเภอ จนกระทั่งจบ ม.3 ข้าพเจ้าเกิดในจังหวัดลำพูน

มีครูที่เคยสอนอยู่คนหนึ่ง เจอหน้าข้าพเจ้ากล่าวด้วยความหวังดี

นี่นายพร เรียนจบ ม.3 แล้ว น่าจะไปเรียนต่อที่เชียงใหม่ เพราะเป็นเมืองที่เจริญ มีสิ่งแวดล้อมดี บ้านเราก็อย่างนี้แหละ

“เหมือนจุดพลุในดวงใจหนุ่มบ้านนอก”

กลับบ้านมาขอพ่อแม่ อย่างอ่อนน้อม วิงวอนจนกระทั่งท่านใจอ่อนกัน

กลางเดือนพฤษภาคมฝนตกหนัก ต้องเดินทางไปรายงานตัว แล้วเข้าหออย่างสมหวัง

หนุ่มบ้านนอกเข้าเชียงใหม่วันแรก ก็ตื่นตาตื่นใจต่อสิ่งแวดล้อม รวดราขวกไขว่ คั่นนั้นนอนแทบไม่หลับ

—— “ ——

ความฝันของคนเราบางครั้งก็เป็นความจริง
บางครั้งก็หมดหวัง สิ้นหวัง
แต่อุดมการณ์มันแสนยิ่งใหญ่ เหนือความฝันใดๆ ทั้งสิ้น

—— ” ——

ระหว่างเรียน ปี 1 - 3 ทุนการศึกษาก็ลุ่มๆ ดอนๆ พอดีมีความรู้ความสามารถต่อยมวยไทยบ้าง ก็ไปเรียนเพิ่มเติม

ค่ายมวยเห็นหน่วยก้านดี การฝึกซ้อมอยู่ในสายตาของหัวหน้าค่าย ส่งขึ้นต่อยมวยที่สนามมวย เชชานุเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ และได้เป็น “นักมวยของสนามมวยเชชานุเคราะห์” ผลิตผล ผลงานเหล่านี้ จึงมีเงินใช้เป็นทุนการศึกษาจนสำเร็จ

ปี พ.ศ. 2500 ทางจังหวัดลำพูนประกาศรับสมัครสอบครู วุฒิ ม.6 ดีใจสุดๆ รีบไปสมัครสอบ ทันที

หลังจากสอบข้อเขียนเสร็จประกาศผลผ่านเหลือแต่สอบสัมภาษณ์เท่านั้น

วันสอบสัมภาษณ์ ข้าพเจ้าจำคำสัมภาษณ์ของศึกษาธิการจังหวัดว่า

“นี่นายพรตักดี ฉันเคยเห็นชกมวยมาบ่อย ต่อไปนี้ห้ามเด็ดขาดนะ เราเป็นครู จะให้ชาวบ้านมาต่อยมวย และเตะเล่นไม่ได้ เสียเกียรติ”

“ในที่สุดทุกอย่างก็สอบผ่านและได้บรรจุครู วันที่ 2 พฤษภาคม 2500”

หลังจากนั้นก็ชวนขวายเป็นด้วยตนเองจนสามารถสอบได้วุฒิ พ.พศ. พม. และศึกษา ต่อคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต จนกระทั่งเกษียณอายุราชการ ปี พ.ศ. 2540 จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

ฝันอันที่สอง คือ อยากมีครอบครัวที่อบอุ่น มีลูกที่อ่านหนังสือเก่ง และมีความฝันสูงสุด ข้าพเจ้าอยากมีลูกเป็นกุลสตรี

คนโตสมัยเป็นนักเรียนก็สอบได้ทุนเสมอ เอาไปฝันอยากจะทำร้านอาหารไปเรียนคหกรรม จนสำเร็จสมประสงค์เข้าทำงานฝ่ายบริหารและจัดการจนได้เลื่อนเป็นหัวหน้าฝ่ายขาย และการตลาด อยู่ที่บริษัทแห่งหนึ่ง

ส่วนลูกคนเล็กก็เรียนเก่งเหมือนกัน สอบได้ทุนไปเรียนพยาบาลตามที่ตั้งเข็มไว้ว่าจบมา จะได้ดูแลพ่อแม่ และครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการงาน จนทำให้หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานชื่นชอบเป็นอย่างมาก

ส่วนด้านส่วนตัวลูกทั้งสองก็เป็นคนที่ขยันขันแข็ง มัธยัสถ์ ก่อร่างสร้างตัวมีบ้านและที่ดิน รถยนต์เป็นของตัวเองไม่น้อยหน้าคนอื่น

ความหวังความสำเร็จของตนเองและลูกทั้งสอง เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่

ที่มาของชาติไทย

ตอนที่ 2

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

การสร้างเสริมบ้านเมืองให้มีความมั่นคง

กรุงสุโขทัยซึ่งเริ่มก่อตั้งขึ้นนั้นถ้าถูกทำลายโดยศัตรูจากภายนอกก็จะดับความหวังของคนไทยที่จะอยู่อย่างมีอิสระภาพ ใน 3 รัชกาลแรกของกรุงสุโขทัย คือ สมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนบาลเมือง และพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ถือว่าเป็นสมัยแห่งการตั้งตัว โดยเฉพาะสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ทรงวางรากฐานทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมไว้จนเป็นแบบอย่าง ทำให้บ้านเมืองมีความมั่นคงและรุ่งเรืองสืบต่อมา

ในสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์มีสงครามเกิดขึ้นที่เมืองตาก โดยขุนสามชน เจ้าเมืองขอด (อยู่บนแม่เมยซึ่งไหลมาลงแม่น้ำสอ) ยกทัพมาตีเมืองตากซึ่งเป็นเมืองในอาณาจักรสุโขทัย พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ยกทัพไปต่อสู้โดยมี พระราม พระไอรส องค์เล็กของพระองค์ตามเสด็จด้วย ระหว่างการรบ ทัพของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์เพลียงพลแล้วไพร่พลของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์แตกพ่าย แต่พระรามกลับขับช้างแซงหน้าพระชนก และตรงเข้ากระทำยุทธหัตถีกับขุนสามชนจนได้ชัยชนะ ขุนสามชนแพ่งกลับไป พ่อขุนศรีอินทราทิตย์จึงพระราชทานนามว่า **พระรามคำแหง** แปลว่า พระรามผู้กล้าหาญ ซึ่งต่อมาพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของราชอาณาจักรสุโขทัยและของชนชาติไทย

การสร้างเสริมบ้านเมืองให้มีความมั่นคงของกรุงสุโขทัย นอกจากการป้องกันพระราชอาณาจักร ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีวิธีการที่สำคัญอีก 2 ประการ คือ การทำสงครามขยายอาณาเขต และการมีสัมพันธไมตรีกับเพื่อนบ้าน

1. การทำสงครามขยายอาณาเขต

เมื่อแรกตั้ง กรุงสุโขทัยยังมีอาณาเขตไม่กว้างขวาง การขยายอาณาเขตของกรุงสุโขทัยเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บ้านเมืองมีความมั่นคงมากขึ้น สุโขทัยได้ขยายอำนาจออกไปยังเมืองต่างๆ ในขณะที่ยังเมืองเหล่านั้นอ่อนแอหลง ใน 3 รัชกาลแรกของราชวงศ์สุโขทัย **พ่อขุนรามคำแหงมหาราช** เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำสงครามขยายอาณาเขต ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจของกรุงสุโขทัยมาก เพราะนอกจากจะเป็นการลดรอบอำนาจของเมืองเล็กเมืองน้อยอื่นๆ แล้ว อำนาจของกรุงสุโขทัยก็เพิ่มขึ้นด้วย มีกำลังคนและทรัพยากรรวมทั้งความมั่นคงเพิ่มมากขึ้น ดังปรากฏในศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 ว่า

กูไปก่บ้านก่เมือง ได้ช้างได้จวง ได้บัวได้นาง ได้เงิน
ได้ทอง กูอาามาเวนแก่พ่อกู พ่อกูตายยังพี่กู กูพร่ำบำเรอ
แก่พี่กู ดังบำเรอแก่พ่อกู พี่กูตาย จึงได้เมืองแก่กูทั้งกลม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ใน 3 รัชกาลแรกนี้มีบทบาทในการขยายอำนาจของสุโขทัยก็คือ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งสามารถตีเมืองต่างๆ เข้ามาอยู่ในอำนาจ นอกจากการทำสงครามรบพุ่งเพื่อให้ได้เมืองต่างๆ มาอยู่ในอำนาจแล้วยังมีเมืองอีกหลายแห่งยอมอยู่ภายใต้อำนาจของกรุงสุโขทัยเป็นจำนวนมากด้วยเกรงพระบรมเดชานุภาพ และต่างเห็นว่าพ่อขุนรามคำแหงทรงเป็นผู้ปกครองที่ทรงทศพิธราชธรรม ดังนั้น สมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช กรุงสุโขทัยจึงมีอาณาเขตกว้างขวางมาก คือ ทิศเหนือถึงเมืองหลวงพระบาง ทิศตะวันออกถึงเมืองเวียงจันทน์ เวียงคำ ทิศใต้สุดเขตแดนแหลมมลายู และทิศตะวันตกถึงเมืองหงสาวดี

2. การมีสัมพันธไมตรีกับเพื่อนบ้าน

การมีสัมพันธไมตรีที่ดีกับเพื่อนบ้านก็เป็นหนทางหนึ่งในการทำให้บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัย จะเห็นได้จากความสัมพันธ์กับจีนขณะนั้น จีนอยู่ภายใต้ราชวงศ์หยวน (หงวน) ซึ่งเป็นชนเผ่ามองโกล มีพระเจ้ากุบไลข่านเป็นจักรพรรดิพระองค์ได้ส่งกองทัพออกปราบปรามดินแดนต่างๆ ในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เวียดนาม จามปา พม่า และเกาะชวา แต่กรุงสุโขทัยกลับไม่ได้รับผลกระทบกระเทือนโดยตรงจากการขยายอำนาจของจีน ทั้งนี้ เพราะพระปรีชาสามารถของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่ทรงดำเนินนโยบายผ่อนปรนทางการทูต โดยการยอมรับอำนาจของจีน และส่งทูตไปราชสำนักจีนแต่พระองค์ไม่เคยเสด็จไปเมืองจีน นอกเหนือจากการติดต่อค้าขายกันตามปกติ อีกทั้งกรุงสุโขทัยยังเป็นตัวแทนของกลุ่มคนไทย ซึ่งขณะนั้นมีรัฐอิสระอยู่หลายแห่ง การที่กรุงสุโขทัยเป็นที่ยอมรับของจีนก็ย่อมมีผลต่อการขยายอำนาจของกรุงสุโขทัยด้วย

กรุงสุโขทัยยังมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง คือ อาณาจักรล้านนา และพะเยา พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเป็นพระสหายสนิทกับ**พระยามังราย แห่งอาณาจักรล้านนา** และ**พระยาจำเมืองแห่งอาณาจักรพะเยา** ความสัมพันธ์กับสองอาณาจักรนี้ นอกจากจะเป็นการร่วมมือกันเพราะเห็นภัยจันแล้ว ยังทำให้พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงวางพระทัยว่ากรุงสุโขทัยจะปลอดภัย เมื่อพระองค์เสด็จออกสงครามขยายอำนาจลงไปได้และตะวันออก นอกจากนั้นพ่อขุนรามคำแหงมหาราชยังทรงอุดหนุนผู้นำมอญคนหนึ่ง ชื่อ **มะกะโท** จนได้เป็นกษัตริย์เมืองมอญมีพระนามว่า **พระเจ้าฟ้ารั่ว** อิทธิพลของกรุงสุโขทัยจึงแผ่ขยายไปเหนือดินแดนมอญ ทำให้เส้นทางการค้าของกรุงสุโขทัยที่ลงสู่อ่าวมะตะมะมั่นคงปลอดภัย ส่งผลให้เศรษฐกิจการค้าของกรุงสุโขทัยเจริญรุ่งเรือง

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากรุงสุโขทัยเริ่มต้นจากอาณาจักรเล็กๆ แล้วขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง ทั้งยังธำรงรักษาเอกราชอธิปไตยไว้ตลอดมาถึง 200 ปี ก่อนจะถูกผนวกเข้ากับอาณาจักรอยุธยาซึ่งเป็นอาณาจักรของคนไทยทางลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

การพัฒนาชาติบ้านเมือง

ความเจริญรุ่งเรืองของกรุงสุโขทัยที่เป็นมรดกตกทอดมาสู่อนุชนปัจจุบันนี้ เกิดขึ้นเพราะความเป็นเอกราชอธิปไตยของชาติ ประชาชนมีอิสระเสรีในการคิดสร้างสรรค์งานด้านต่างๆ ถ้าไทยยังตกเป็นเมืองขึ้นของชาติอื่นยากที่จะพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าได้ ดังนั้นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาชาติบ้านเมือง คือความเป็นเอกราชของชาติและความมีอิสระภาพของประชาชน นอกจากนี้ บรรพบุรุษของไทยยังมีความสามารถสร้างสรรค์งานด้านต่างๆ ไว้เป็นมรดกแก่เราเป็นจำนวนมาก ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และศิลปวัฒนธรรม

1. ด้านการเมืองการปกครอง

กรุงสุโขทัยนั้นได้ชื่อว่า ผู้ปกครองกับผู้ที่ปกครองมีความใกล้ชิดกันมาก จึงมักเรียกว่ามีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ภายในเมืองสุโขทัยพ่อขุนเป็นผู้ปกครองร่วมกับขุนนางต่างๆ ส่วนการปกครองหัวเมืองแบ่งเป็น เมืองหน้าด่าน คือ เมืองที่บรรดาเชื้อพระวงศ์ออกไปปกครองเพื่อทำหน้าที่เป็นเมืองหน้าด่านของราชธานี เช่น เมืองศรีสัชนาลัย ชากังราว (กำแพงเพชร) และเมืองชั้นนอก คือเมืองที่อยู่ห่างจากเมืองหลวงและเมืองหน้าด่านออกไป เช่น เมืองเชียงทอง (ตาก) หัวเมืองชั้นนอกนี้เป็นเมืองที่อยู่ใต้อิทธิพลหรือเข้ามาสวามิภักดิ์ต่อกรุงสุโขทัย แต่บางครั้งเมื่อเปลี่ยนรัชกาล หัวเมืองชั้นนอกบางแห่งอาจตั้งตัวเป็นอิสระไม่ยอมอ่อนน้อม รูปแบบทางการเมืองการปกครองแบบนี้ได้มีการปรับใช้ในยุคต่อมา

2. ด้านเศรษฐกิจ

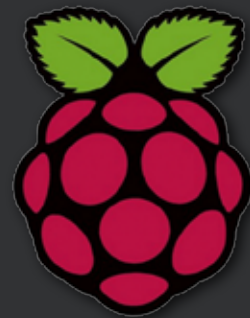
พื้นฐานทางเศรษฐกิจของกลุ่มคนไทยแต่เดิม คือ เกษตรกรรมหลักฐานในสมัยสุโขทัยกล่าวถึงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว และกล่าวถึงการส่งเสริมเกษตรกรรมไว้หลายแห่ง เช่น การมีเขื่อนกักเก็บน้ำ มีตระพังหรือสระน้ำ มีคลองส่งน้ำ และสวนไร่นา แสดงถึงความก้าวหน้าและความอุดมสมบูรณ์ทางเกษตรกรรมเป็นอย่างดี การค้าขายก็มีมาก ส่วนใหญ่เป็นการค้าภายในระหว่างกรุงสุโขทัยกับหัวเมืองใกล้เคียง ซึ่งไม่มีการเก็บภาษีผ่านด่าน สินค้าสำคัญเป็นพวกสินค้าเกษตรและของป่านานาชนิดที่ได้จากหัวเมืองต่างๆ รวมถึงการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เรียกว่า เครื่องสังคโลก สำหรับใช้ภายในครัวเรือน และส่งขายยังหัวเมืองใกล้เคียงรวมทั้งหัวเมืองที่อยู่ไกลออกไป เช่น ขวา มลายู โดยผลิตเป็นถ้วย ชาม ไห แจกัน คนโท ตุ๊กตา และเครื่องประดับโบสถ์วิหาร เป็นต้น ซึ่งสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่กรุงสุโขทัย

3. ด้านสังคมและศิลปวัฒนธรรม

ยุคสมัยที่บ้านเมืองสงบสุข ประชาชนก็จะมีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข ในศิลาจารึกหลักที่ 1 2 3 และ 4 ได้กล่าวถึงความสุขสมบูรณ์ของประชาชน โดยเฉพาะเมื่อมีการรับพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทเข้ามาเป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้สังคมไทยมีความสุขสมบูรณ์ และเกิดงานสร้างสรรค์ทางศิลปวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก เช่น การสร้างวัด วิหาร เจดีย์ พระพุทธรูปและอื่นๆ โดยเฉพาะการหล่อพระพุทธรูปถือว่าสมัยนี้ทำได้ดีงามที่สุด พระพุทธรูปสำคัญ เช่น พระพุทธรูปปางลีลา พระพุทธรูปชินราช พระพุทธรูปชินสีห์ สำหรับเจดีย์ของสุโขทัยก็มีเอกลักษณ์ที่เป็นแบบฉบับของตนเองอันแสดงถึงความคิดที่อิสระสร้างสรรค์ คือ เจดีย์ยอดทรงพุ่มข้าวบิณฑ์หรือทรงดอกบัวตูม นอกจากนี้ ยังมีมรดกทางวัฒนธรรมที่กรุงสุโขทัยมอบไว้ให้เราอีกมาก ที่สำคัญที่สุด คือ ภาษาไทย ซึ่งพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ตัวอักษรไทยหรือลายสือไทย ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1826 นับเป็นมรดกที่สำคัญของคนไทย เพราะทำให้คนไทยมีภาษาพูดภาษาเขียนเป็นของตนเอง เป็นเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน เพราะภาษาเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา แสดงถึงความเป็นชาติเอกราช ไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของชาติใดภาษาใด ซึ่งภาษาไทยได้มีวิวัฒนาการมาจนทุกวันนี้

อนึ่ง ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชยังได้รับการรับรองจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) เมื่อ พ.ศ. 2546 ว่า เป็นมรดกแห่งความทรงจำของโลก

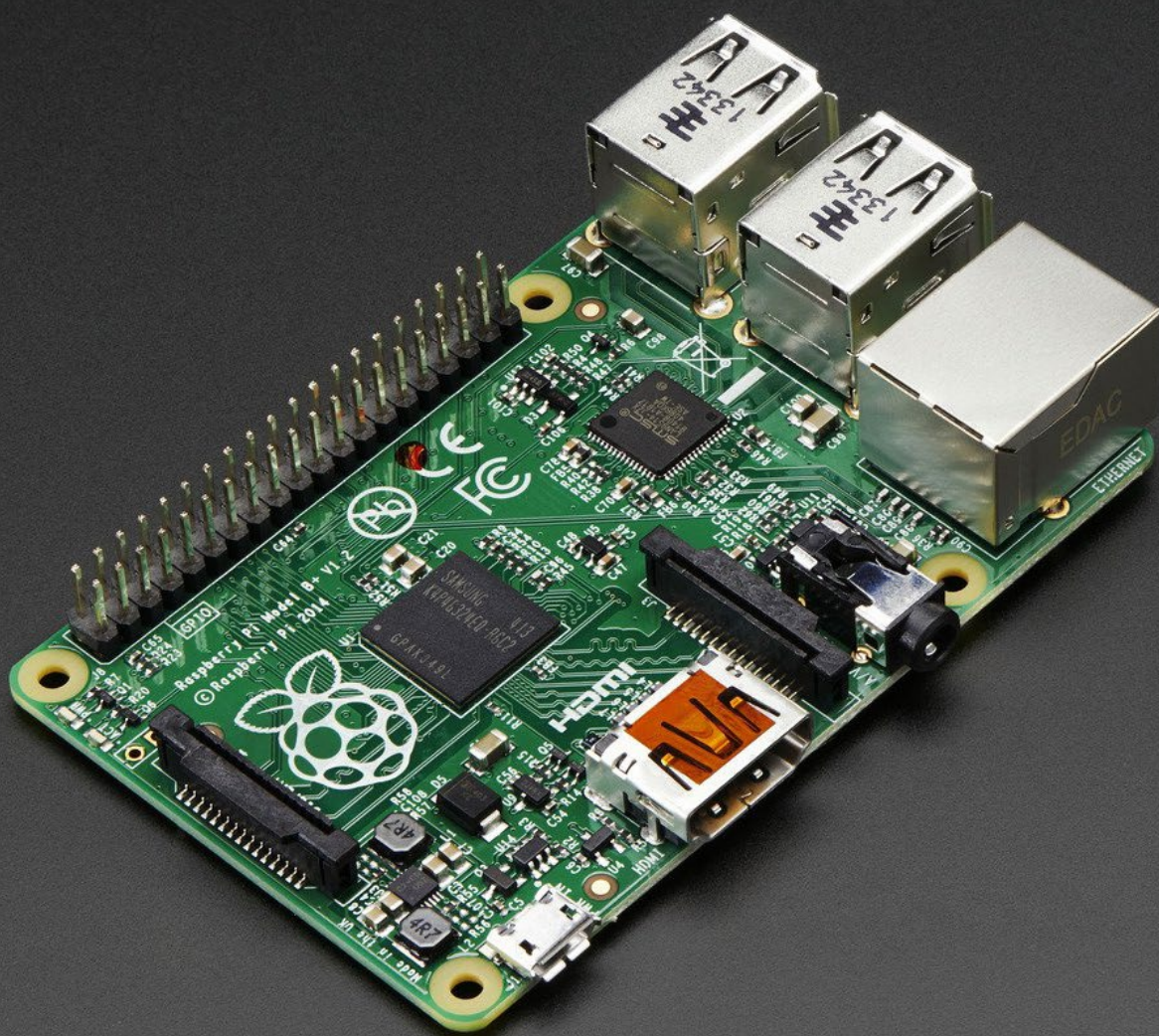
เราคนไทยควรจะภาคภูมิใจในชาติไทยที่บรรพบุรุษของเราได้ร่วมมือร่วมใจกันต่อสู้รักษามาให้เราซึ่งเป็นอนุชนรุ่นหลัง เราจะต้องรักและหวงแหนในแผ่นดินบ้านเกิดเมืองนอนของเรา ภูมิใจในชาติของเราที่เป็นเอกราช มีอธิปไตยเป็นที่ยอมรับนับถือของชนชาติอื่น ประเทศของเรามีความเจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวัฒนธรรม ที่ทำให้ชีวิตของเรามีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข เราจะต้องทำนุบำรุงรักษาส่งเสริมและเผยแพร่ให้เจริญยิ่งขึ้นไป

Raspberry Pi

สมองกลขนาดเล็กพกพา

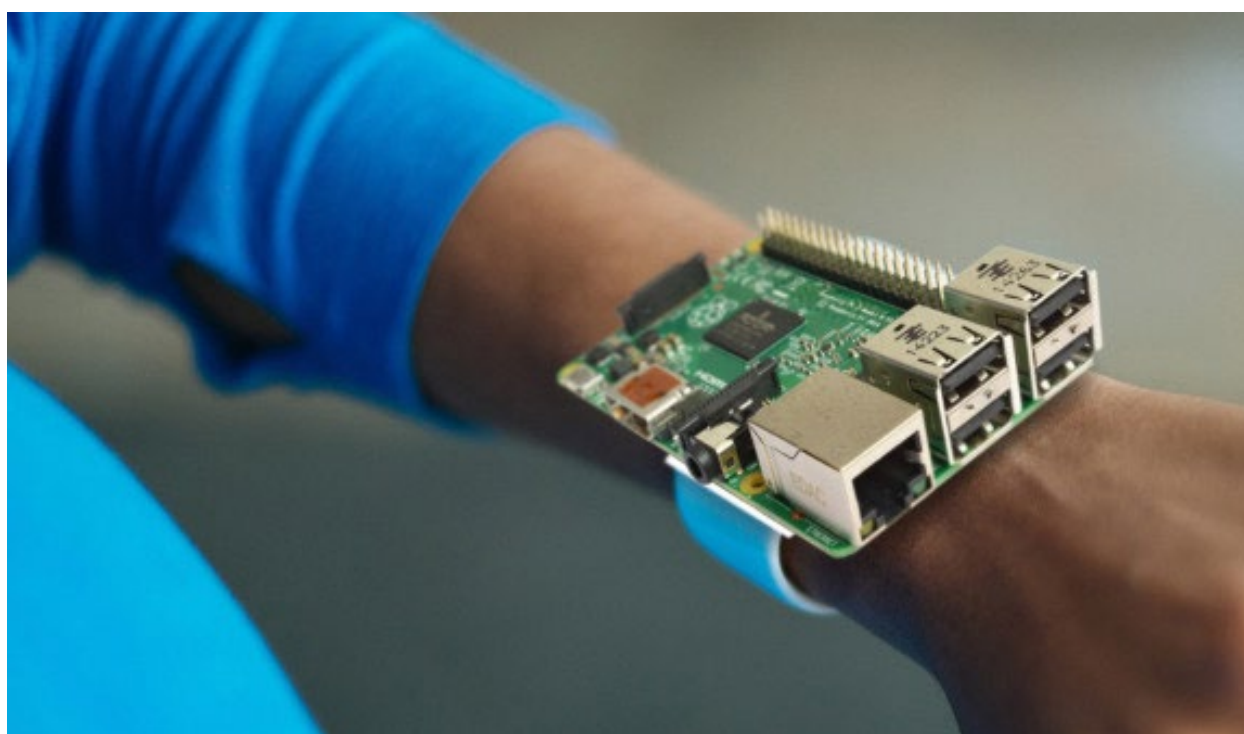
Raspberry Pi (ราสเบอร์รี่พาย) เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ที่มีขนาดเพียงเท่ากับบัตรเครดิต เมื่อเทียบกับคอมพิวเตอร์เดสก์ท็อปปกติ ที่สำคัญคือ ราสเบอร์รี่พายนี้มีราคาที่ถูกลงมากเพียงแค่หนึ่งพันกว่าบาทเท่านั้น แต่สามารถทำงานได้เหมือนเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกอย่าง เราสามารถต่อราสเบอร์รี่พายนี้เข้ากับจอคอมพิวเตอร์หรือจอทีวีที่รองรับ HDMI หรือถ้าไม่มีพอร์ต HDMI สามารถต่อผ่านสายสัญญาณวิดีโอปกติ (เส้นสีเหลือง) ได้เช่นกัน แต่ความละเอียดอาจจะต่ำกว่า นอกจากต่อจอแสดงผลแล้ว ก็ต้องต่ออุปกรณ์รับข้อมูล ราสเบอร์รี่พายนี้รองรับเมาส์และคีย์บอร์ดผ่าน USB Port ปกติ เพราะฉะนั้นสามารถนำเมาส์และคีย์บอร์ดที่มีอยู่แล้วมาต่อได้เลย ระบบจ่ายไฟของราสเบอร์รี่พายก็ง่ายมากๆ เพียงเสียบสาย Mini USB ที่เราใช้ชาร์จมือถือและอุปกรณ์อื่นๆ เข้ากับคอมพิวเตอร์หรือเข้ากับหัวชาร์จไฟมือถือก็ได้เช่นกัน

ราสเบอร์รี่พาย (Raspberry Pi) เกิดขึ้นในพ.ศ. 2549 ที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ โดยผู้สร้างทั้งสี่คนคือ อีเบน อัฟตัน ร็อบ มุลลินส์ แจ็ค แลง และอลันมายครอฟท์ที่มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ราสเบอร์รี่พายเป็นคอมพิวเตอร์ราคาเบาๆ ที่ใครๆ สามารถหามาครอบครองได้ และยังสามารถศึกษาการทำงานของคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งเขียนโปรแกรมสั่งการได้ง่ายๆ ได้ทันที การที่ราสเบอร์รี่พายเป็นบอร์ดวงจรรวมที่เปลี่ยนเปล่า ทำให้เด็กๆ ได้เห็นชิ้นส่วนทั้งหมดที่เป็นส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์ได้อย่างชัดเจนซึ่งจะทำให้เข้าใจการทำงานของคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันที่มาในกล่องสวยงามได้มากขึ้น

ราสเบอร์รี่พาย ทำอะไรได้บ้าง?

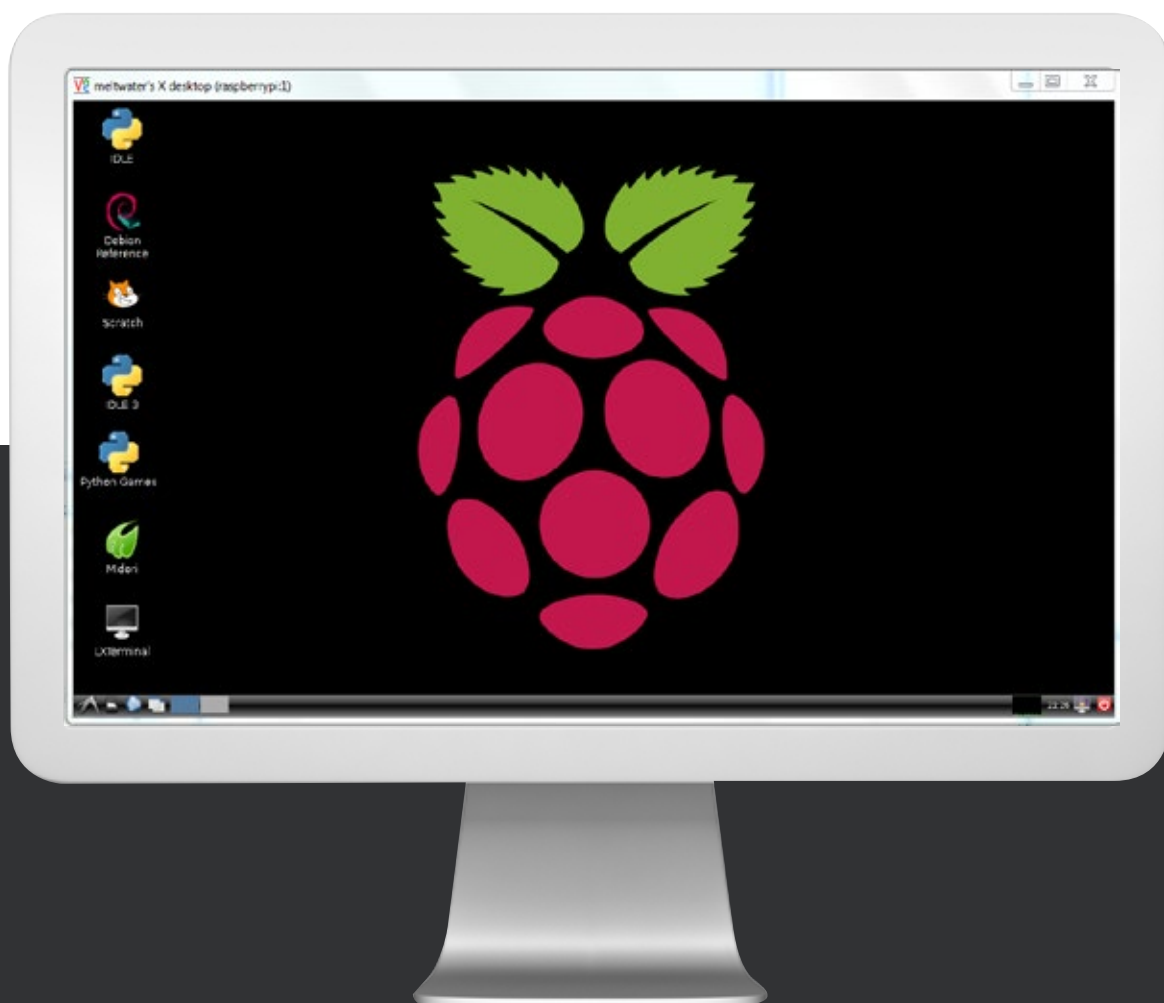
อย่างง่ายที่สุด ทุกคนสามารถใช้ราสเบอร์รี่พายเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ 데스크ท็อปประจำบ้านอีกเครื่องหนึ่งได้ แม้ว่าอาจจะไม่มีพลังสูงเหมือนเครื่องรุ่นใหญ่ แต่ก็เพียงพอสำหรับเด็กๆ ที่จะเล่นกับคอมพิวเตอร์ ระบบปฏิบัติการพื้นฐานของ ราสเบอร์รี่พาย (NOOBS หรือ Raspian) นั้นมีโปรแกรมและเกมจำนวนหนึ่งให้ลองใช้อีกด้วย แต่ที่สำคัญคือ เด็กๆ สามารถเริ่มฝึกเขียนโปรแกรมได้ทันที เช่น เขียนโปรแกรมง่ายๆ ด้วยภาษาไพทอน (Python) ที่มีโปรแกรมรองรับทันทีที่เปิดเครื่องขึ้นมา แต่ที่มากกว่านั้นคือการประยุกต์ใช้ราสเบอร์รี่พายเพื่อทำสิ่งอื่นๆ ที่มีมากมายสุดแสนจะบรรยาย เช่น สามารถนำไปทำเป็นหุ่นยนต์ สามารถทำเป็นรถบังคับ ทำระบบเปิดปิดไฟอัตโนมัติ ตัวตั้งเวลาให้อาหารสัตว์ เครื่องเล่นดนตรี เครื่องตรวจจับสภาพอากาศ หรือแม้กระทั่งติดตั้งกล้องเพิ่มเติมให้เจ้าราสเบอร์รี่พายเพื่อทำเป็นกล้องวงจรปิดใช้เองในบ้านก็ยังได้

“

ราสเบอร์รี่พายเป็นคอมพิวเตอร์ราคาเบาๆ ที่ใครๆ สามารถหามาครอบครองได้

”

หากสนใจหาเจ้าราสเบอร์รี่พายสักเครื่องเพื่อมาศึกษาหรือให้เด็กๆ ที่บ้าน หรือสถานศึกษาของท่านได้ลองเรียนรู้
ราสเบอร์รี่พายตัวจิ๋วตัวนี้ สามารถลองเข้าไปเช็คเว็บไซต์ของผู้จัดจำหน่าย (เช่น th.rs-online.com หรือ th.element14.com)
และสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ <https://www.raspberrypi.org/> หรือเว็บไซต์อื่นๆ อีกมากมาย

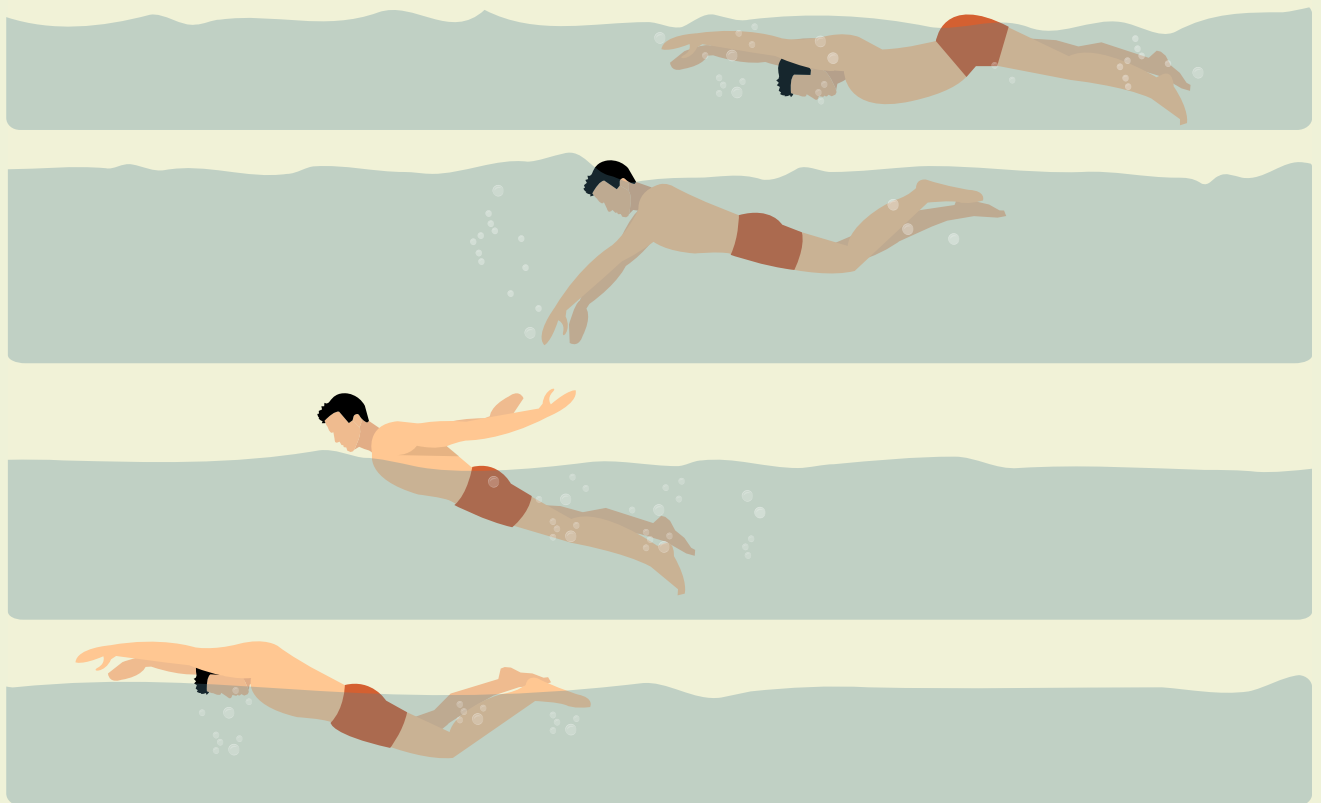
ถือว่าเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยในด้านการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาเรียน
ต่างๆ ได้ สามารถให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ฝึกความคิดแก้ปัญหา แก้ไขปัญหาที่มีในชีวิตประจำวัน มาเป็นแนวคิด
เพื่อพัฒนาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกได้ และทำให้เด็กสามารถต่อยอดในการพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต

ท่าว่ายน้ำ 4 ท่าหลักๆ และเทคนิค ตอนที่ 2

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

เมื่อฉบับที่แล้ว ผมได้นำเสนอท่าว่ายน้ำไป 2 ท่า คือ ท่าฟรีสไตล์และท่ากรรเชียงไปแล้ว หวังว่าคงเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย และสามารถนำไปต่อยอดเพื่อสอนให้เด็กๆ ได้เพิ่มทักษะกีฬาว่ายน้ำและยังเป็นการออกกำลังกายอย่างดียิ่งอีกด้วยครับ

และในฉบับนี้ขอแนะนำเสนอท่าว่ายน้ำหลักๆ อีก 2 ท่า คือ ท่าผีเสื้อ และ ท่ากบ ครับ

การว่ายน้ำท่าผีเสื้อ

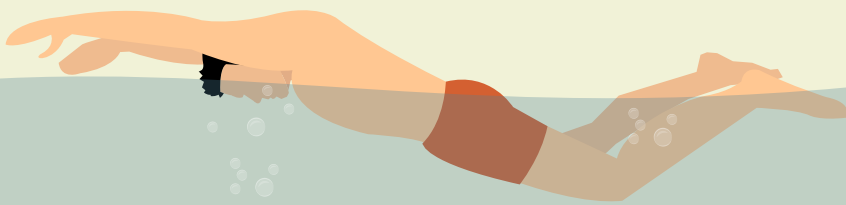
ขั้นตอนต่างๆ ในการว่ายน้ำท่าผีเสื้อ มีดังนี้

1. เมื่อแขนคุณอยู่ข้างหน้า ให้กดมือลงพร้อมกับกวาดออกไปด้านข้างเล็กน้อย
2. งอข้อศอกพร้อมทั้งดันมือผ่านใต้ลำตัว
3. ดันน้ำจนแขนผ่านบริเวณต้นขา
4. ยกแขนขึ้นให้ศอกและมือพ้นจากน้ำ
5. วางแขนกลับไปด้านหน้าโดยให้แขนมีความกว้างเท่าช่วงไหล่

——— “ ———

ตามที่ตอนต้นบอกไว้ว่า มีเทคนิคพิเศษโดยสำหรับผู้ที่ว่ายผีเสื้อได้แล้ว ก็จะทราบ นั่นก็คือ การใส่เอวผีเสื้อเข้าไปในท่ากบด้วย โดยเมื่อคุณก้มขาให้ยืดแขนออกไป แล้วใช้สะโพกดันตัวไปข้างหน้าด้วย และคุณจะต้องก้มศีรษะตอนที่ยืดแขนออก ต่อมาให้ชิดคางขึ้นในจังหวะที่ใช้แขน

——— ” ———

ข้อควรจำ

1. ในขณะที่คุณดันน้ำผ่านใต้ลำตัวนั้น คุณต้องพยายามรักษาระดับของข้อศอกให้สูงเสมอ ไม่ให้ข้อศอกตกลงไปต่ำมาก
2. ในขณะยกแขนขึ้นจากน้ำต้องให้ศอกพ่นน้ำด้วย เพราะมันเป็นทั้งหลักการว่ายที่ถูกต้องและเป็นกติกาสากลในการว่ายท่าผีเสื้อ
3. คุณควรพยายามดันน้ำให้มือทั้งสองข้างผ่านใต้ลำตัว เพื่อให้เกิดแรงส่ง ถึงแม้จะเหนื่อยหน่อยแต่คุณก็จะว่ายได้เร็วกว่าการที่คุณจะดันน้ำเพียงแค่ข้างลำตัวเท่านั้น
4. ในการดันมือผ่านใต้ลำตัวคุณต้องดันน้ำไปข้างหลังอย่างรวดเร็ว มิฉะนั้นไหล่และแขนของคุณจะยกขึ้นไม่พ่นน้ำทั้งหลักการว่ายที่ถูกต้องและเป็นกติกาสากลในการว่ายท่าผีเสื้อ

การใช้ขาท่าผีเสื้อ

“ การเตะขาเหมือนปลาโลมา ช่วยในการถ่วงน้ำหนักไปมาระหว่างด้านหน้าและหลัง และยังส่งตัวคุณให้พุ่งไปข้างหน้าด้วย”

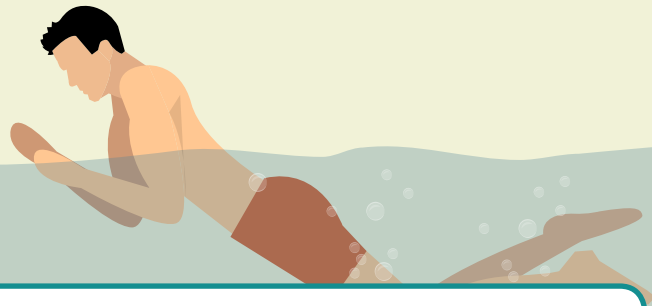
ในการว่ายท่าผีเสื้อนั้น การเตะขามีใช้แค่แค่เพียงขาเท่านั้น ยังต้องใช้ลำตัวและเอวในการที่จะบังคับร่างกายให้เลื้อยไปตามน้ำด้วย เพราะฉะนั้นถ้าคุณเตะขาทำนี้ไม่ได้ไม่ดี หรือมีพื้นฐานการเตะขาในท่าก่อนๆ ไม่ดีพอแล้ว คุณจะจับจุดไม่ถูกว่าจะต้องเตะแบบไหนเพื่อให้ได้แรงและส่งตัวคุณไปข้างหน้าได้ แต่ถ้าคุณเข้าใจการเตะขาของฟรีสไตล์มันก็เป็นหลักการเดียวกัน เพียงแต่ว่า คุณต้องเตะสองขาพร้อมๆ กันนั่นเอง

การว่ายน้ำท่ากบ

การใช้แขนท่ากบ

การใช้แขนในท่ากบ มีความสำคัญในการขับเคลื่อนร่างกายไปข้างหน้าน้อยกว่าการใช้ขา เพราะท่ากบใช้พลังขา 70 % เพื่อการขับเคลื่อนร่างกาย แต่การใช้แขนก็ไม่ใช่ว่าไม่สำคัญเพราะอีก 30 % ก็มีผลต่อการว่ายน้ำเช่นกัน เรามาดูกันว่า การใช้แขนของท่ากบนั้นทำอย่างไรบ้าง

1. ให้คุณกอดมือพร้อมๆ กับการกวาดมือไปด้านข้าง โดยการกอดมือและแขนลงนั้นให้กดลงประมาณ 45 องศา
2. เมื่อกวาดมือออกมาเลยช่วงไหล่เล็กน้อยให้โค้งแขนโดยงอข้อศอกและยกข้อศอกให้สูงเอาไว้พร้อมกับล็อกข้อศอกให้อยู่กับที่คือไม่ลากศอกออกไปด้านหลัง
3. ศีรษะทั้งสองข้างให้มาด้านหน้าในลักษณะกระพุ่มมือ (การศอกให้มาทั้งแขนท่อนล่างไม่ใช่ศอกแค่ข้อมือ) พร้อมทั้งให้หนีบศอกทั้งสองข้างมาชิดตัวอย่างรวดเร็วพร้อมทั้งยืดแขนออกไปด้านหน้าอย่างรวดเร็ว
4. ก้มหัว ส่งแรงจากไหล่ตามแขนไปด้วย

ข้อควรจำ

1. คุณต้องยกศอกให้สูงเสมอในขณะที่ต้นน้ำ
2. คุณต้องไม่ลากแขนออกไปด้านข้างมากนัก และไม่ลากแขนจนมือเลยไปด้านหลัง
3. อย่าให้มือไปอยู่ใต้หน้าอกหรือใต้ลำตัว เมื่อศอกชิดตัวแล้วมือต้องอยู่ด้านหน้าของหน้าอก
4. คุณต้องหนีบข้อศอกมาให้รวดเร็วที่สุด เพื่อเป็นการแหวกขึ้นมาหายใจอย่างรวดเร็ว มิใช่ค่อยๆ เยกขึ้นมาแล้วลำตัวไปต้นน้ำ ทำให้เคลื่อนที่ได้ช้าลง

การใช้ขาท่ากบ

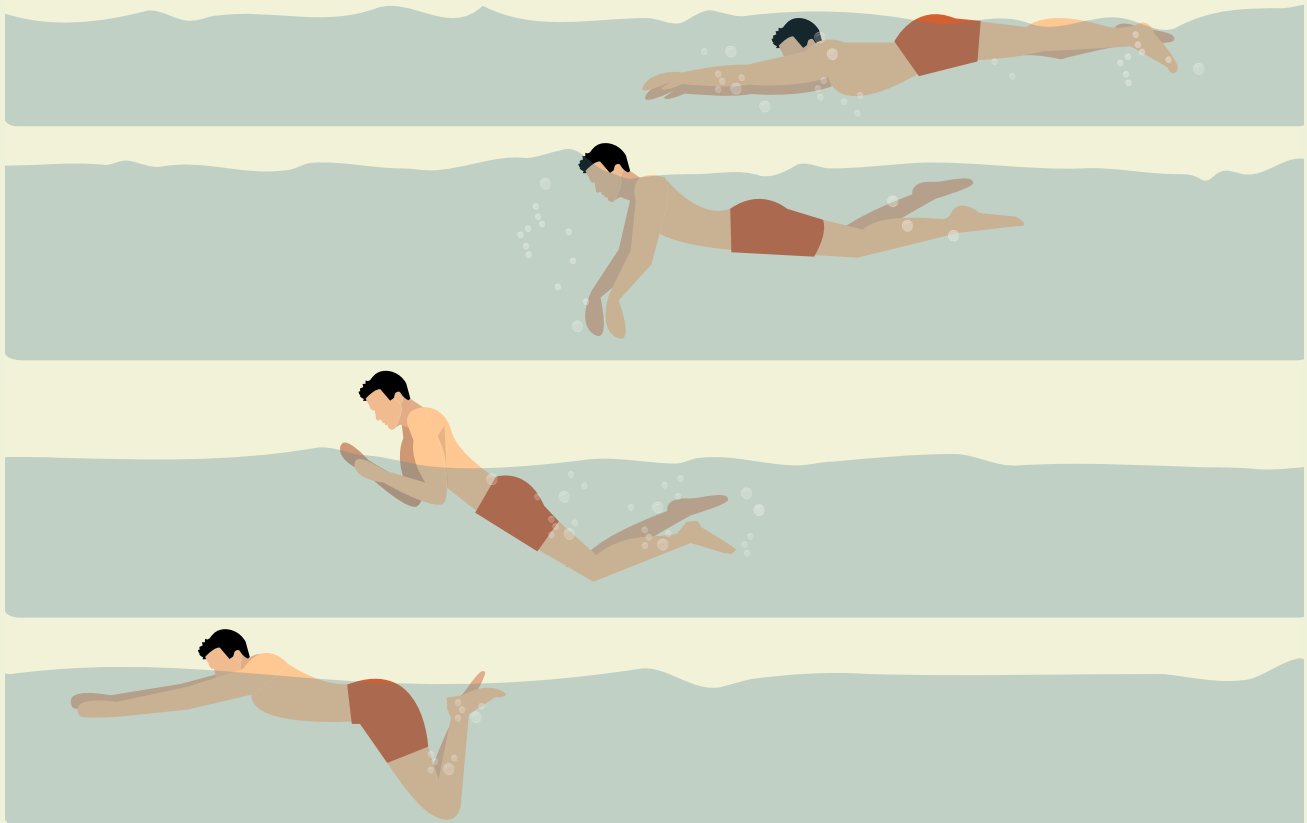
“ท่างนี้พลังขับเคลื่อนส่วนใหญ่มาจากขา ดังนั้นถ้าคุณใช้ขาได้ถูกต้อง คุณจะสามารถพุ่งไปได้ดีและเร็วกว่าคนอื่น” อย่างที่กล่าวไปแล้วว่า การว่ายน้ำท่ากบ เป็นท่าที่ต้องใช้พรสวรรค์และเทคนิคสูงที่สุด แต่คุณก็สามารถฝึกฝนได้ ดังนั้น เรามาดูกันดีกว่าว่า จะต้องใช้ขาอย่างไรจึงจะทำให้คุณมีพลังขับเคลื่อนที่ดีในการว่ายน้ำท่ากบนี้

ขั้นตอนในการใช้ขาของท่ากบ มีดังนี้

1. ให้รวบขาชิดกันเท้าชิดกันเอาไว้ ยืดขาให้ยาว
2. งอเข่า ดึงส้นเท้ามาหาสะโพก ข้อสำคัญคุณต้องไม่ชักเข่าเข้าใต้ลำตัวของคุณ โดยการงอเข่านั้นคุณต้องแยกขาเล็กน้อยแต่คุณต้องบังคับให้เข่าและเท้ายังอยู่ในช่วงกว้างของสะโพก
3. เมื่อเท้าชิดสะโพกแล้วให้หมุนเท้าโดยให้นิ้วเท้าชี้ไปด้านข้าง ฝ่าเท้าอยู่ในท่าที่เตรียมจะถีบน้ำ
4. ถีบน้ำไปด้านหลังอย่างรวดเร็ว
5. หลังจากนั้นให้คุณรวบขาและเท้าทั้งสองข้างให้ชิดกันอย่างรวดเร็ว เตรียมพร้อมที่จะถีบใหม่อีกครั้ง

ความสัมพันธ์ของร่างกายในท่ากบ

ในการว่ายน้ำท่ากบนั้น จังหวะเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะท่ากบต้องอาศัยความสัมพันธ์ของแขนกับขาเพื่อให้เกิดความลู่น้ำและความเร็วมากที่สุด ถ้าคุณว่ายผิดจังหวะแล้ว คุณจะไปได้ช้าและเหนื่อยกว่าปกติ ดังนั้น การว่ายน้ำท่ากบจึงต้องอาศัยการฝึกฝนและเทคนิคสักหน่อย แต่คุณก็ทำได้โดยอย่างนี้ครับ

ขั้นตอนต่างๆ ในการว่ายน้ำท่ากบ มีดังนี้

1. ให้คุณยืดแขนและขาเอาไว้ วางลำตัวเหมือนกับท่าฟรีสไตล์
2. ให้กวาดมือออกด้านข้างเล็กน้อย
3. เมื่อกวาดมือแล้ว ให้กดมือลง พร้อมกับรวบแขนไปด้านหลังเล็กน้อย
4. ให้รวบแขนและศอกมาชิดข้างลำตัว ให้ตัวเข้ามาอย่างรวดเร็ว และให้มืออยู่บริเวณหน้าอก
5. เมื่อยืดแขนออกไป ให้งอเข่าตามมา และเมื่อแขนยืดเสร็จแล้ว ขาจะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมจะถีบน้ำ

เมื่อถีบน้ำและรวบขาชิดกันแล้วก็จะกลับเข้าสู่กระบวนการในภาพที่ 1 ใหม่ โดยให้คุณยืดตัวไว้ประมาณ 1 - 2 วินาทีก่อน แล้วค่อยเริ่มต้นใหม่

ออมอย่างไรให้งอกเงย : ออมในกองทุนให้งอกเงย

[ฉบับมนุษย์เงินเดือน ลงทุน RMF]

ภาค 4

——— ค้นหากองทุน RMF ตราสารหนี้ ที่ได้ผลตอบแทนดีและสม่ำเสมอ ———

ในครั้งที่แล้ว เราทราบกันไปแล้วว่าควรเลือกลงทุน RMF ประเภทไหนที่เหมาะสมกับสไตล์การลงทุนของเรา ทีนี้เราก็มาค้นหากองทุน RMF ที่ให้ผลตอบแทนดีและสม่ำเสมอกันนะครับ เราจะมาดูว่าค้นหากันอย่างไร เพื่อเราจะได้นำเงินลงทุนของเราไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับเงินลงทุนของเรามากที่สุด

ในการค้นหากองทุน RMF แน่นอนว่ากองทุนคนละประเภทกันย่อมให้ผลตอบแทนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการค้นหากองทุน RMF เพื่อนำมาเปรียบเทียบในการลงทุน เราจะเปรียบเทียบผลตอบแทนการลงทุนในกองทุน RMF ประเภทเดียวกัน อย่าเปรียบเทียบกองทุน RMF ข้ามประเภทกัน เช่น กองทุน RMF ที่ลงทุนในตราสารหนี้ เปรียบเทียบกับ กองทุน RMF ที่ลงทุนในตราสารทุน อย่างนี้เป็นต้น เพราะกรณีนี้ในระยะยาว ผลตอบแทนจากการลงทุน RMF ในตราสารหนี้ย่อมน้อยกว่า RMF ที่ลงทุนในตราสารทุน

การหาข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบกองทุน RMF แต่ละประเภทก็สามารถค้นหาผลตอบแทนได้จากเว็บไซต์กองทุนรวมของแต่ละบริษัทหลักทรัพย์ หรือในบางเว็บไซต์ก็จะรวมข้อมูลของกองทุนรวมไว้ สำหรับผู้เขียนเองจะหาข้อมูลจากที่ www.morningstarthailand.com และ www.wealthmagik.com ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลของกองทุนประเภทต่างๆไว้ (ทั้งนี้ผู้เขียนไม่ได้มีส่วนได้เสียในการโฆษณาเว็บไซต์ดังกล่าว แต่อยากให้เครดิตกับแหล่งข้อมูลที่เราศึกษามาเพียงเท่านั้น) ในครั้งนี้ผู้เขียนขอยกตัวอย่างข้อมูลจากเว็บไซต์ของ www.morningstarthailand.com โดยเข้าไปที่หัวข้อ กองทุนรวม >> จัดอันดับกองทุน >> กองทุนประหยัดภาษี (แล้วเลือกประเภทกองทุน RMF ที่ต้องการจะเปรียบเทียบ ในที่นี้เราเลือกเปรียบเทียบ RMF ประเภทตราสารหนี้ จึงเลือก RMFFIX) >> ผลตอบแทนระยะยาว

เปรียบเทียบ RMF ประเภทตราสารหนี้

Name	Morningstar Rating Overall	3 Yr Volatility	YTD Return %	1 Yr Anlsd %	3 Yr Anlsd %	5 Yr Anlsd %	10 Yr Anlsd %
กองทุนเปิดธนาชาติตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★★	0.57	0.52	1.92	2.28	2.82	3.08
กองทุนเปิด ทิสโก้ ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ ชนิดหน่วยลงทุน B	★★★★★	0.44	0.38	1.65	1.75	-	-
กองทุนเปิดเค ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★★	0.65	0.46	2.06	2.08	2.59	2.5
กองทุนเปิดทหารไทยธนไพศาลเพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★★	0.49	0.25	1.76	1.82	2.31	-
กองทุนรวมแอสเซทพลัสตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★★	0.54	0.23	1.24	1.4	2.27	2.68
กองทุนเปิด ตราสารหนี้คุณค่า เพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★	0.29	0.29	1.14	1.2	1.86	2.39
กองทุนเปิด ทิสโก้ ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ ชนิดหน่วยลงทุน A	★★★★	0.45	0.31	1.49	1.53	2.28	2.37
กองทุนเปิด ยูโอบี พันธบัตรเพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★	0.56	0	0.73	1.57	2.34	2.26
กองทุนเปิดกรุงไทยตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★	1.06	-0.03	1.06	1.51	2.22	2.24
กองทุนเปิดกรุงศรีตราสารหนี้ระยะกลางเพื่อการเลี้ยงชีพ	★★★★	0.61	0.29	1.79	1.66	2.22	1.86

หมายเหตุ : ข้อมูล จาก <http://www.morningstarthailand.com>

จากข้อมูลข้างต้น เป็นการนำข้อมูลการจัดอันดับ กองทุน RMF ที่เน้นลงทุนในตราสารหนี้ จากเว็บไซต์ของบริษัท Morningstar ในที่นี้ผู้เขียนเลือกมาเพียง 10 ลำดับ กองทุนแรก (เวลาเลือกจริงจะมีกองทุน RMF ที่เน้นในตราสารหนี้ขึ้นมาให้ดูทั้งหมด) จะมีชื่อ Name คือชื่อของกองทุน RMF ผู้เขียนเลือกให้เรียงลำดับข้อมูลตาม Morningstar Rating Overall โดยจะมีการให้ระดับดาวไว้ ระดับ 5 เป็นระดับที่น่าลงทุนมากที่สุด ส่วนระดับ 4 ดาว และ 3 ดาว เป็นระดับที่น่าลงทุนรองลงมาตามลำดับดาว ส่วนในช่อง 3 Yr Volatility เป็นค่าความผันผวนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ส่วนคอลัมน์ถัดไปด้านขวามือเป็นผลตอบแทนย้อนหลัง (1 ปี 3 ปี 5 ปี 10 ปี) โดยจะเป็นผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปีทบต้น

จากตารางข้างต้น กองทุนเปิดธนาชาติตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ เป็นกองทุน RMF ประเภทตราสารหนี้ที่น่าลงทุนมากที่สุด รองลงมาคือ กองทุนเปิด ทิสโก้ ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ ชนิดหน่วยลงทุน B กองทุนเปิดเค ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ ตามลำดับ ถ้าดูผลตอบแทนย้อนหลังก็ถือว่า กองทุนเปิดธนาชาติตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ น่าลงทุนมากที่สุด แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลเปรียบเทียบอีกสักหน่อย เราก็อาจไปเจาะลึกกองทุนทั้ง 3 กองนี้ โดยนำชื่อกองทุนแต่ละกองไปค้นหาเพื่อศึกษาในรายละเอียดของกองทุนนี้ หรือนำชื่อกองทุนดังกล่าวไปค้นหาใน Google ได้ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง โดยดูตรงข้อมูลที่สรุปส่วนสำคัญของกองทุนที่เรียกว่า “ข้อมูลสำคัญการลงทุน” หรือบางครั้งเรียกว่า “หนังสือชี้ชวนสรุป” หรือ “หนังสือชี้ชวนฉบับย่อ” ซึ่งจะเป็นหนังสือชี้ชวนที่สรุปข้อมูลส่วนที่สำคัญๆ ของกองทุนนั้นๆ ไว้ 7 เรื่อง ประกอบด้วย *คุณกำลังจะลงทุนอะไร กองทุนรวมนี้เหมาะกับใคร คุณต้องระวังอะไรเป็นพิเศษ* *สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน ค่าธรรมเนียม ผลการดำเนินงาน และข้อมูลอื่นๆ* ซึ่งใน 7 เรื่องนี้ ผู้เขียนจะเน้นดูตรงที่ *สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน ค่าธรรมเนียม และข้อมูลอื่นๆ* เป็นหลัก

สัดส่วนของประเภทสินทรัพย์ที่ลงทุน จะบอกว่า กองทุน RMF นั้น ลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่างๆ อะไรบ้าง ลงทุนเป็นสัดส่วนเท่าไร เช่น กองทุนเปิดธนาชาติตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ (T - NFRMF) จะลงทุนในหุ้นกู้ เป็นสัดส่วน 73.05% พันธบัตร 14.85% ตัวแลกเงิน+ตัวสัญญาใช้เงิน 9.50% เงินฝากและอื่นๆ 2.6% ส่วนกองทุนเปิด ทิสโก้ ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ ชนิดหน่วยลงทุน B (TFIRMF - B) จะลงทุนในหุ้นกู้ 52.98% พันธบัตร 23.87% เงินฝากธนาคาร 24.27% สินทรัพย์อื่น 0.54% และหนี้สินอื่นๆ -1.66% ส่วนกองทุนเปิดเค ตราสารหนี้เพื่อการเลี้ยงชีพ (KFIRMF) จะลงทุนในพันธบัตรหรือตราสารหนี้รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง คำประกัน 38.86% หุ้นกู้หรือตัวแลกเงินหรือตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทเอกชน 27.39% หุ้นกู้หรือตัวแลกเงินหรือตราสารหนี้ที่ออกโดยสถาบันประเภทบริการทางการเงิน 19.58% เงินฝากบัตรเงินฝากหุ้นกู้ตัวสัญญาใช้เงินตัวแลกเงินของรับรองรับอาวัลโดยสถาบันการเงิน 13.97% จากทั้ง 3 กองทุนนี้ เราก็จะเห็นได้ว่าแต่ละกองทุนให้น้ำหนักการลงทุนไปที่ตราสารหนี้ประเภทไหนมากที่สุด โดย T - NFRMF และ TFIRMF - B จะลงทุนในหุ้นกู้มากที่สุด ส่วน KFIRMF จะลงทุนในพันธบัตรหรือตราสารหนี้ของภาครัฐมากที่สุด ดังนั้นหากใครเน้นความปลอดภัยมากที่สุด ก็เลือก KFIRMF เพราะส่วนใหญ่เน้นลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล

สำหรับเรื่องค่าธรรมเนียมและข้อมูลอื่นๆ ในหนังสือชี้ชวนส่วนสรุป ผู้เขียนจะขออธิบายอีกครั้งตอนท้ายๆ กองทุนนะครับ เพราะมีความสำคัญไม่แพ้กันต่อการวางแผนการลงทุนของเรา เดี่ยวในครั้งหน้าเรามารู้จักวิธีค้นหากองทุน RMF ที่ลงทุนในตราสารทุนกันบ้างนะครับ ว่ามีจุดไหนที่สำคัญที่จะต้องพิจารณากันบ้าง พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ปวดหัว เป็นอะไรกันแน่????

ปวดหัวธรรมดา กินยานอนหลับแล้วดีขึ้น
เกิดจากความเครียดไมเกรน หรือจากการ
ที่สมองทำงานมาก หรือเครียดจากการ
ใช้ชีวิตประจำวัน หรือมีการปรับเปลี่ยน
สิ่งแวดล้อม ทำให้ไม่ได้พักผ่อน อาการปวดหัว
ก็เกิดขึ้นได้

“

การปวด การเครียด หรือไมเกรน ส่วนใหญ่นอนพัก แล้วอาการก็ทุเลา

”

ปวดหัวที่เกิดจากความผิดปกติในสมอง เช่น เนื้องอกในสมอง หรือเกิดจากแรงดันสมองเพิ่ม น้ำที่เลี้ยงสมองค้างเกิดการติดเชื้อหรือมีพยาธิจะมีระยะเวลาการปวดชัดเจน สมองเสื่อม ทานยาแล้วดีขึ้นเล็กน้อย หรือไม่ขึ้นอาจแยกลง มีปวดตอนดีๆ นอนพักแล้วตื่นมาปวดมากกว่าเดิม มักจะปวดตอนเช้าๆ มากกว่าตอนเย็น มีอาการอื่นร่วม เช่น ตาพร่ามัว เห็นภาพซ้อน เดินเซ อ่อนแรงข้างใดข้างหนึ่ง หรือมีอาการชัก อาจสังเกตได้จากการจับแก้วน้ำแล้วหล่น มีอาการปากเบี้ยว เคี้ยวอาหารแล้วมีน้ำไหลออกจากมุมปาก อาจเคยมีอาการปวด และถ้าเทียบกันมักจะมากกว่าตอนเริ่มต้น หรือเรียกว่าปวดแบบขึ้นบันไดซึ่งต่างจากการปวดการเครียดหรือไมเกรนซึ่งส่วนใหญ่นอนพักแล้วอาการก็ทุเลา

อาการ

1. อาการอ่อนแรงและชา เกิดจากสมองส่วนที่ควบคุมกล้ามเนื้อ และแปลความรู้สึก หากเส้นเลือดตีบ หรือแตก จะเกิดอาการอ่อนแรงและชาด้านตรงข้าม เช่น ผิดปกติที่เส้นเลือดฝั่งขวา จะเกิดอาการอ่อนแรง และชาซีกซ้ายใบหน้าจะเบี้ยว ที่ซีกขวาอาการชามักเป็นข้างใดข้างหนึ่งเพราะ เกิดจากเส้นเลือดสมองถูกบล็อก และจะเกิดอาการตรงข้ามกับซีกที่ผิดปกติ

2. พูดไม่ได้ หรือพูดไม่ชัด พูดไม่เป็นคำ พูดได้แต่ตอบไม่ตรงคำถาม เกิดจากสมองซีกซ้ายผิดปกติ เพราะเป็นศูนย์ควบคุมการสื่อสาร

3. เวียนศีรษะ บ้านหมุน ทันทีทันใด เกิดจากสมองส่วนท้ายทอยที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการทรงตัว การกระเเยะการควบคุมการเดิน หากสมองส่วนนี้ผิดปกติ ปกติจะทำให้สูญเสียการทรงตัว เดินเซ เห็นภาพซ้อน บ้านหมุนทันทีทันใด ผู้ป่วยมักจะบอกว่าอยู่ดีๆ ก็เป็นโดยไม่ได้ตั้งตัวมาก่อน

กลุ่มเสี่ยง

1. เป็นโรคความดันโลหิตสูง เกิดจากแรงดันในเลือดสูงทำให้เส้นเลือดในสมองตีบ หรือแตก
2. เป็นโรคเบาหวาน ซึ่งหลอดเลือดจะขาดความยืดหยุ่นทำให้เส้นเลือดตีบหรือแตก
3. ไขมันในเลือดสูง ทำให้หลอดเลือดอุดตันได้ง่าย
4. หัวใจเต้นผิดจังหวะ ลิ้นหัวใจตีบ ลิ้นหัวใจรั่ว จะทำให้เกิดก้อนเลือดที่หัวใจ และหลุดไปอุดที่หลอดเลือดสมองได้
5. คนที่สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เครียดเป็นสาเหตุให้เกิดความดันโลหิตสูง เส้นเลือดหดตัวเป็นเวลานาน ยิ่งนานรูของหลอดเลือดจะตีบลงเรื่อยๆ ทำให้ขาดความยืดหยุ่น และเป็นสาเหตุทำให้เส้นเลือดแตกง่าย

การรักษา

1. การดูดเส้นเลือดด้วยกาวชนิดพิเศษ สาเหตุเกิดจากมีป๊านแดงที่สมอง
2. ยาละลายลิ่มเลือดสาเหตุ เกิดจากมีลิ่มเลือดขนาดใหญ่อุดตันในเส้นเลือดสมอง
3. การใส่บอลลูน หรือตาข่าย หรือขดลวด สาเหตุเกิดจากหลอดเลือดสมองตีบ และ หลอดเลือดสมองโป่ง

ที่มา : วารสารโรงพยาบาลเชียงใหม่ราม

‘อัจฉริยภาพของลูกน้อย’ กับ ‘การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด’

สมองของคนเราเริ่มพัฒนาและสร้างเซลล์นับแสนล้านเซลล์ตั้งแต่ออยู่ในครรภ์ ระยะเวลาแรกเกิดถึงห้าปีแรกเป็นระยะเวลาที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ คุณแม่ควรส่งเสริมความเป็นอัจฉริยะของลูกในโอกาสทองนี้ เพื่อสร้างทุกนาที สู่การเรียนรู้ที่ไม่มีสิ้นสุด

การเลี้ยงดูลูกให้เติบโตอย่างแข็งแรง ร่าเริงแจ่มใสและมีความฉลาดล้ำเป็นเลิศ คือ สิ่งที่คุณแม่ทุกคนปรารถนา โดยเฉพาะเรื่องความฉลาดของลูก ดังนั้น หากคุณแม่รู้และเข้าใจการทำงานของสมองเด็ก จะพบว่าความสามารถในการเรียนรู้ของลูกนั้นสร้างได้ตั้งแต่แรกเกิด

รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงทิพวรรณ หรรษคุณาศัย กุมารแพทย์ด้านพัฒนาการเด็ก ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานของสมองเด็กไว้ว่า “เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับหนึ่งแสนล้านเซลล์สมอง ซึ่งทั้งหมดเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายวงจรและสามารถเพิ่มจำนวนมากขึ้นเมื่อถูกกระตุ้น ทั้งนี้การเชื่อมต่อสามารถเกิดได้สูงถึง 1,000 ล้านล้านครั้งในระยะเวลาแรกเกิดถึงห้าปีแรกของลูก ช่วงวัยนี้จึงเป็นระยะเวลาที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ และเมื่อพ้นช่วงวัยนี้ไปแล้ว จะไม่มีการเพิ่มเซลล์สมอง แต่เป็นการพัฒนาโครงข่าย ส่วนเซลล์สมองที่ไม่ได้รับการกระตุ้นก็จะเสื่อมสลายไป ดังนั้นการสร้างทุกนาทีให้เป็นการเรียนรู้ของลูก จึงเป็นสิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ต้องช่วยกันส่งเสริมในโอกาสทองนี้”

การสัมผัสและการหัวเราะช่วยพัฒนาสมอง

ช่วงแรกเกิดเป็นช่วงที่เส้นใยประสาทของลูกกำลังก่อตัว การกอด การสัมผัส สบตา รวมถึงพูดคุยกับลูก ให้เขามีความสุข ได้หัวเราะ จะช่วยเพิ่มสารออกซิโตซินและเอนดอร์ฟินในสมอง ทำให้เป็นเด็กที่มีสุขภาพจิตดี สมองทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม มีผลสำรวจที่ค่อนข้างน่าตกใจว่า เด็กที่ไม่ค่อยได้เล่น ไม่ได้รับการสัมผัสจากพ่อแม่ จะมีสมองขนาดเล็กกว่าเด็กปกติ 20 - 30%

สมองเรียนรู้จากการเลียนแบบ

ในสมองของเด็กจะมีเซลล์ชนิดหนึ่ง ชื่อว่า “เซลล์สมองกระจกเงา” (Mirror Neuron) ซึ่งเป็นเซลล์ที่สามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ การสังเกต และเลียนแบบผู้อื่น ยกตัวอย่างเช่น ถ้าคุณแม่เป็นคนใฝ่รู้ ชอบอ่านหนังสือ ภาพเหล่านี้ก็จะสะท้อนเข้าไปในสมองของลูก ส่งผลให้เขาเป็นเด็กที่ชอบเรียนรู้ กระจกเงาการเรียนรู้ที่ใกล้ตัวที่สุดก็คือ คุณแม่นั่นเอง

อารมณ์ส่งผลต่อศักยภาพในการเรียนรู้

ร่างกายของลูกช่างน่าอัศจรรย์ หากเขาอารมณ์ดี สนุกสนานร่าเริง ร่างกายจะหลั่งสารเคมีในสมองที่ช่วยกระตุ้นให้เรียนรู้และจดจำได้ดี ในทางกลับกัน หากคุณแม่เป็นคนหงุดหงิดง่าย เลี้ยงลูกด้วยอารมณ์ ทำให้เด็กมีความเครียดหรือซึมเศร้า อารมณ์เชิงลบทั้งหมดนี้ล้วนส่งผลให้ความสามารถในการเรียนรู้ของสมองลดลง

การเล่นช่วยพัฒนาความเป็นอัจฉริยะ

การเล่นกับลูก คือวิธีที่ง่ายที่สุดที่คุณแม่จะช่วยสร้างความฉลาดให้ลูกน้อย เคล็ดลับอยู่ที่เลือกการเล่นให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย ประสบการณ์ที่ลูกน้อยได้จากการเล่น ทั้งการจับ การหยิบ การสัมผัส ล้วนส่งผลต่อการพัฒนาสมองในทุกๆ ด้าน

การอ่านหนังสือช่วยกระตุ้นเซลล์สมอง

เมื่อเด็กอ่านหนังสือ เซลล์สมองจะมีการเชื่อมต่อและแตกแขนงออกไป เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาประสาทสัมผัสต่างๆ โดยเฉพาะทางตาและทางหู ส่งผลให้เด็กที่ชอบอ่านหนังสือมีความชาญฉลาดและสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีเยี่ยม

ขนาดสมองเท่ากันแต่ความฉลาดต่างกัน

ถ้าเปรียบเทียบสมองของเด็กสองคน แม้ว่าจะมีขนาดสมองเท่ากัน แต่กลับมีความฉลาดแตกต่างกัน นั่นเป็นเพราะปริมาณการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์สมอง คุณแม่สามารถส่งเสริมให้เซลล์สมองของลูกเกิดการเชื่อมต่อได้ตั้งแต่แรกเกิดด้วยการให้นมแม่ เพราะนมแม่มีสารอาหารที่ดีต่อสมองอยู่มากมาย เช่น ดีเอชเอ รวมถึงการเลี้ยงดูที่เหมาะสมตามวัยและโภชนาการที่สมบูรณ์

การคิดและการจดจำช่วยพัฒนาสมอง

ทุกครั้งที่สมองของลูกถูกกระตุ้นให้คิดแก้ปัญหา ทบทวนความจำ เซลล์สมองจะส่งผ่านกระแสไฟฟ้าภายในเซลล์สมองและสื่อผ่านไปยังเซลล์อื่นด้วยสารสื่อประสาท ทำให้การเชื่อมต่อที่เกิดขึ้นในสมองแข็งแรงยิ่งขึ้น และการคุยกับลูก การตั้งคำถาม ฝึกให้เขารู้จักคิด จึงเป็นการส่งเสริมความฉลาดของลูกที่คุณแม่สามารถทำได้ทุกวัน

———— “ ————

ถ้าเข้าใจเช่นนี้แล้ว การสร้างทุกนาที
สู่การเรียนรู้ให้แก่ลูกน้อยนั้นก็ไม่ใช่
เรื่องที่ยากอีกต่อไป สิ่งสำคัญคือคุณแม่
ควรดำเนินทุกกิจกรรมไปด้วยความรักและ
ความสนุกสนาน เมื่อลูกสัมผัสได้ถึง
ความอบอุ่นและความปรารถนาดี ลูกก็พร้อม
ที่จะเรียนรู้ไปกับเราในทุกๆ นาที

———— ” ————

บันทาศรี...ราชินีปราสาทขอม

ถ้า “นครวัด” จัดเป็นราชาแห่งปราสาทขอม “บันทาศรี” ก็ควรได้ชื่อว่าราชินีแห่งปราสาทขอม แม้ชื่อเสียงและความใหญ่โตของบันทาศรีจะไม่อาจเทียบได้กับนครวัด แต่ความเลอเลิศในทางศิลปะนั้น กล้าพูดได้ว่าไม่เป็นสองรองใครเลยทีเดียว

เหตุที่บันทาศรีควรได้ชื่อว่าเป็นราชินีแห่งปราสาทขอมนั้น ไม่ใช่การยกย่องเกินจริง เพราะสมญานาม “**รัตนชาติแห่งศิลปะเขมร**” นั้น เป็นเครื่องการันตีถึงความงามของปราสาท ที่ถูกบรรจงสร้างอย่างวิจิตรพิสดาร เป็นดังเพชรน้ำเอกบนเรือนแหวนหรือเพชรยอดมงกุฎอย่างไรร้อยทั้งนั้น

ปราสาทหินทรายสีชมพูอายุกว่าพันปีแห่งนี้ ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเสียมเรียบหรือเมืองพระนครไปทางทิศเหนือราว 30 กิโลเมตร เริ่มสร้างใน พ.ศ. 1510 ในปลายรัชสมัยพระเจ้าราเชนทรวรมันที่ 2 และแล้วเสร็จในรัชสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 5 โดยพราหมณ์ชื่อ “ยัชญะวราหะ” บนพื้นที่ที่ได้รับพระราชทานจากพระเจ้าราเชนทรวรมันที่ 2 เพื่อใช้เป็นเทวสถานในลัทธิไศวนิกาย พื้นที่ตรงนี้ในสมัยนั้นเป็นชุมชนใหญ่ มีชื่อตามจารึกว่า “**อิศวรปุระ**” แปลว่า เมืองของพระอิศวร

การที่ปราสาทแห่งนี้สร้างโดยพราหมณ์ซึ่งเป็นเพียงขุนนางในราชสำนัก แทนที่จะเป็นกษัตริย์หรือเชื้อพระวงศ์เหมือนอย่างปราสาทอื่นๆ โดยทั่วไป นับเป็นความพิเศษอย่างหนึ่งของปราสาทแห่งนี้ และเป็นสาเหตุให้ภูมิสถานของปราสาทบันทาศรีผิดแผกไปจากแบบแผนของปราสาทแห่งอื่นๆ ด้วย กล่าวคือ ปราสาทตั้งอยู่ในบริเวณเนินดินเตี้ยๆ ส่วนองค์ปรางค์นั้นก็สร้างให้มีขนาดเล็กกะทัดรัด สูงไม่พ้นเรือนยอดไม้ ร่องรับด้วยฐานยกพื้นสูงไม่ถึงเมตร ในขณะที่ปราสาทส่วนใหญ่ซึ่งสร้างโดยกษัตริย์มักมีขนาดใหญ่ นิยมสร้างบนยอดเขาหรือไม่ก็ตั้งอยู่บนฐานสูงใหญ่ตามคติความเชื่อเรื่องศูนย์กลางจักรวาล และเพื่อแสดงให้เห็นถึงฐานะอันดรศักดิ์อันสูงส่ง

พราหมณ์ยัชญะวราหะ คงเป็นผู้มีบุญหนักศักดิ์ใหญ่ไม่เบาในสมัยนั้น เพราะนอกจากจะมีเชื้อสายเจ้าแล้ว ยังมีตำแหน่งเป็นถึงราชครูปุโรหิตของกษัตริย์และเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อีกด้วย แต่ถึงแม้จะมีอำนาจและมีกำลังทรัพย์มากเพียงใด ตามธรรมเนียมปฏิบัติแล้ว สามัญชนจะตีตัวเสมอเจ้านาย ซึ่งถือเป็นสมมุติเทพไม่ได้ ยัชญะวราหะจึงตั้งใจสร้างให้ปราสาทแห่งนี้มีขนาดย่อมลงมาเพื่อให้พอควรแก่ฐานะ

อย่างไรก็ตาม แม้ปราสาทแห่งนี้จะไม่ได้ยิ่งใหญ่อลังการ แต่ก็มีคุณสมบัติที่เด่นกว่าแห่งอื่นๆ โดยเฉพาะในแง่วัสดุที่ใช้ คือ หินทรายสีชมพูเนื้อแกร่งซึ่งหายาก ปราสาทที่พบว่าสร้างขึ้นด้วยหินทรายสีชมพูทั้งองค์นั้น นอกจากบันทายศรีแล้ว ก็แทบจะไม่พบ ณ ที่ใดเลย แม้แต่ปราสาทพนมรุ้งของบ้านเราก็ยังสร้างด้วยหินทรายสีชมพูเพียงบางส่วน คุณสมบัติอีกประการหนึ่งคือ ความประณีตของลวดลายแกะสลัก ที่คม ชัด ลึก และละเอียด ยิ่งกว่าปราสาทแห่งอื่นใดทั้งหมด จึงมีผู้เปรียบปราสาทบันทายศรีเป็นดังเพชร ซึ่งแม้จะมีขนาดเล็ก แต่น่างามปราศจากมลทิน

ด้วยความละเอียดลออของลวดลายที่สลักเสลาบนวัสดุพิเศษ กับขนาดที่เล็กกะทัดรัด ทำให้บันทายศรีถูกเปรียบเป็นหญิงสาววัยแรกแย้มที่ดูจิ้มลิ้มพริ้มเพราและอ่อนหวาน ซึ่งน่าจะเป็นที่มาของชื่อปราสาทที่ตั้งขึ้นในสมัยหลัง คือ **“บันเตียสไร”** ซึ่งตามภาษาเขมรมีความหมายว่า **“ป้อมแห่งสตรี”** เพื่อแสดงนัยว่าเป็นปราสาทที่มีความงามดุจสตรี ในขณะที่ชื่อตามจารึกใช้ **“ศรีภูวนมเหศวร”** ซึ่งแปลว่า **“ผู้เป็นใหญ่ในสามโลก”**

ทว่า ก่อนที่ปราสาทบันทายศรีจะได้ชื่อโด่งดังในสภาพสมบูรณ์ให้เราได้เห็นเป็นบุญตาอย่างเช่นทุกวันนี้ ปราสาทได้ผ่านการบูรณปฏิสังขรณ์กันมามากพอสมควร หลังจากที่ถูกรื้อทิ้งร้างให้ทรุดโทรมในพงป่ามานานแสนนาน จนกระทั่งถูกค้นพบโดยฝรั่งเศสใน พ.ศ. 2457 ถ้าดูจากภาพถ่ายเก่าๆ ก่อนการบูรณะจะพบว่า ปรากฏประธานเหลืออยู่ไม่เต็มองค์ โดยเฉพาะเครื่องบนของปรากฏพังทลายลงมาเกือบหมด การบูรณะปราสาทมีขึ้นหลังจากนั้นไม่นานโดยใช้เทคนิคคอนกรีตไลซิส (Anatylis) หรือการรื้อถอนซากปราสาทที่หักพังลงมาแล้วประกอบขึ้นใหม่ ซึ่งฝรั่งเศสรับมาจากดัตช์อีกทอดหนึ่ง และนับเป็นปราสาทขอมแห่งแรกที่บูรณะโดยวิธีนี้ แต่เพิ่งได้เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมอย่างเป็นทางการ เมื่อ พ.ศ. 2543 มาถึงเอง

เอาล่ะ ผมได้อารัมภบทถึงประวัติความเป็นมาของปราสาทไปพอหอมปากหอมคอแล้ว คราวนี้เราไปชมจุดน่าสนใจของปราสาทแห่งนี้กันบ้าง ซึ่งจะเป็นอะไรอื่นไม่ได้เลย นอกจากบรรดาภาพจำหลักลายอันน่าทึ่งบนหน้าบันและทับหลัง ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวตามเทวตำนานและเทพปกรณัมในศาสนาฮินดูได้อย่างจับใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรวมเกียรติและมหาภารตะไม่เว้นแม้กระทั่งลวดลายบนกรอบซุ้มประตูและผนังเทวาลัย ซึ่งก็ทำไว้วิเศษไม่แพ้กัน

การเยี่ยมชมปราสาทบันทายศรีจะเริ่มจากซุ้มประตูทางเข้า ที่เรียกว่า **“โคปุระ”** ด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็นด้านที่ปราสาทหันหน้าออก บนหน้าบันของโคปุระแห่งนี้จะพบภาพจำหลักรูปพระอินทร์ เทพประจำทิศตะวันออก ทรงช้างเอราวัณในท่ามหาราชลีลาสนะ แวดล้อมด้วยลวดลายพรรณพฤกษาอันวิจิตรอ่อนช้อย เมื่อเดินผ่านซุ้มประตูไปแล้ว ก็จะพบทางเดินยาวราว 70 เมตร มีเสานางเรียงประดับทั้งสองด้าน เสานางเรียงนี้คือ เสาเตี้ยมียอดคล้ายดอกบัวตูม มีไว้เพื่อบอกแนวเขตทางเดิน จากจุดนี้เราจะพบซากอาคารยาวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหลายหลังทั้งซ้ายและขวา ซึ่งไม่รู้วัตถุประสงค์การสร้างที่แน่ชัด บ้างว่าใช้เป็นหอเปลื้องของกษัตริย์ก่อนเข้าไปกระทำพิธีบูชาเทพเจ้าในเทวาลัย บ้างก็ว่าใช้เป็นที่พักประดิษฐานรูปเคารพ หรือไม่ก็ประกอบกิจกรรมทางศาสนา อย่างไรก็ตามไฮไลต์สำคัญในส่วนนี้อยู่ตรงหน้าบันของซากอาคารยาวหลังทิศเหนือ ซึ่งสลักเป็นภาพนารายณ์อวตารเป็นนรสิงห์ (ครึ่งคนครึ่งสิงห์) กำลังใช้กรงเล็บฉีกอกอสูรร้ายนาม “อรัณยกตปิ” ด้วยใบหน้าถมึงทึง อสูรตนนี้เป็นอสูรที่มีจิตใจหยาบช้า แถมฆ่าอย่างไรก็ไม่ตาย เนื่องจากได้รับพรวิเศษมาจากพระพรหมคือ ไม่ตายด้วยน้ำมือมนุษย์ เทวดา ตลอดจนสัตว์เดรัจฉาน ไม่ตายด้วยอาวุธใดๆ ไม่ตายทั้งกลางวันและกลางคืน รวมทั้งไม่ตายในบ้านและนอกบ้าน เมื่อเป็นดังนี้ อรัณยกตปิจึงเหิมเกริมอย่างหนัก เทยวระรานใครเขาไปทั่วเดือดร้อนไปถึงพระนารายณ์ต้องอวตารลงมาปราบ

เมื่อเดินเข้ามาเรื่อยๆ ก็จะถึงโคปุระที่สอง ซึ่งเชื่อมต่อกับการแบ่งชั้นนอกของปราสาทที่ก่อด้วยศิลาแลง ภายในกำแพงชั้นนี้ จะมีบารายหรือสระน้ำโอบล้อมตัวปราสาทไว้ โดยมีทางเดินตัดกลางเชื่อมไปถึงเขตชั้นในสุดซึ่งเป็นที่ตั้งของเทวาลัย บารายนี้เปรียบได้กับมหาสมุทรที่โอบล้อมเขาไกรลาส ศูนย์กลางแห่งจักรวาลตามคติความเชื่อในศาสนาฮินดู ซึ่งเป็นที่ประทับของพระศิวะ

เมื่อเดินผ่านบารายเรียบร้อยแล้ว ก็จะเข้าสู่เขตชั้นในของปราสาท ซึ่งมีกำแพงอีกชั้นหนึ่งล้อมรอบ ณ ชุ่มประตูทางเข้า มีจุดน่าสนใจอยู่ที่หน้าบันซึ่งสลักอย่างวิจิตรเป็นรูปคชลักษณ์ ลักษณะเป็นรูปพระลักษมีนั่งประทับตรงกลาง มีช้าง 2 เชือก ชูหมอน้ำมนต์ส่งลงบนพระเศียร คชลักษณ์เป็นสัญลักษณ์แห่งสิริมงคลและความอุดมสมบูรณ์ ฉะนั้นเราจึงมักพบเห็นภาพดังกล่าวอยู่บนชุมทางเข้าเทวสถานเสมอๆ

หลังจากผ่านโคปุระเข้าไปแล้ว ก็จะพบปราสาทประธาน 3 องค์เรียงต่อกัน โดยมีมุขยื่นออกมาจากปราสาทองค์กลาง เรียกว่า “มณฑป” ขนาบข้างด้วยบรรณาลัยรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า 2 หลัง โดยทั้งหมดล้อมรอบด้วยกำแพงแก้วซึ่งพังทลายลงเหลือเพียงฐาน ยกเว้นโคปุระด้านหน้าที่ยังเหลือให้เห็นในสภาพสมบูรณ์ ปราสาทองค์กลางนั้นมีจารึกว่าอุทิศให้แก่พระศิวะ ส่วนอีก 2 องค์ด้านข้างนั้นไม่ปรากฏจารึกแน่ชัดว่าอุทิศถวายเทพเจ้าองค์ใด บ้างว่าอาจอุทิศให้แก่เทวีสององค์ของพระศิวะ คือ พระแม่อุมา กับพระแม่คงคา โดยพิจารณาจากทวารบาลของปราสาททั้งสององค์ ซึ่งล้วนแต่สลักเป็นรูปร่างอัปสรทั้งสิ้น บ้างก็ว่าอาจอุทิศให้แก่ตรีมูรติอีก 2 องค์ ได้แก่ พระพรหมและพระวิษณุ ส่วนบรรณาลัยนั้นมีผู้วิเคราะห์ว่าอาจเป็นที่เก็บรวบรวมพระอภิธรรมคัมภีร์ แต่บางท่านก็เชื่อว่าเป็นที่ไว้รูปเคารพเทพเจ้าชั้นรองต่างๆ หรือไม่ก็อาจเป็นรูปปั้นสัตว์พาหนะของเทพเจ้า เนื่องจากบรรณาลัยหันหน้าไปในทิศตรงกันข้ามกับปราสาทประธานซึ่งหันไปทางทิศตะวันออก

ความพิเศษที่พบที่ปราสาทประธานทั้ง 3 องค์นี้อยู่ที่
ลดหลั่นจาหลักอันอ่อนช้อยพลิ้วไหวดูงดงามและสลัก
บนดินน้ำมันก็ไม่ปาน โดยเฉพาะภาพแกะสลักนูนสูงเป็นรูป
นางอัปสรนั้นได้รับการยกย่องว่างามกว่าที่อื่นใดทั้งหมดทั้งยัง
มีชีวิตชีวาน่าหลงไหล ขนาดมีผู้เปรียบว่านางอัปสรที่เป็น
“โมนาลิซ่าแห่งเอเชีย” ไม่เพียงแค่นั้น ลดหลั่นบนผนัง
โดยรอบองค์ปราสาทยังถูกสลักเสลาอย่างละเอียดยิบ จนแทบ
ไม่เหลือพื้นที่ว่างให้เห็น รวกับศิลปปรางค์เจดีย์ที่ว่างไม่มีผิด

นอกจากนั้น บนหน้าบันและทับหลังของ
ปราสาทและอาคารบริวาร ยังมีภาพแกะสลักที่
น่าตื่นตาตื่นใจอีกหลายภาพ เป็นต้นว่า ภาพทศกัณฐ์
กำลังโยกเขาไกรลาส ซึ่งแสดงภาพพระนางอุมาเทวี
ประทับบนตักของพระศิวะด้วยอาการตกใจสุดขีด
รวมไปถึงบรรดาสิ่งสาธาสัตว์ที่ต่างแสดงอาการ
ขวัญผวา หรือจะเป็นภาพเร้าอารมณ์อย่างตอน
พระกฤษณะกำลังเจียดดาบจะฟันคอพระยาหงส์
ซึ่งกำลังคุกเข่าลงกับพื้น โดยมีมืออีกข้างหนึ่ง
ดึงผมของพระยาหงส์ขึ้นมา ก็น่าประทับใจ

ความน่าอัศจรรย์ใจของปราสาทบันทายศรี
ยังมีอีกมากมายเกินจะเล่าได้หมด ที่เหลือก็เพียง
แต่หวังว่าท่านจะหาโอกาสไปพิสูจน์ด้วยตา
ตนเองว่า ที่ว่า “เล็กนั้นงาม” (Small is beautiful) นั้น
แท้จริงเพียงไรสำหรับปราสาทแห่งนี้

- ☐ ต่ออายุสมาชิก เลขที่
- ☐ สมัครสมาชิกใหม่ เลขที่
- ☐ ใบเสร็จรับเงิน เลขที่

ใบสมัครสมาชิกวารสารวิทยาสาร

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อหน่วยงาน

เลขที่บัตรประชาชน

เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูล
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ตำแหน่ง

- ☐ ครู ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ผู้บริหารการศึกษา ☐ ศึกษานิเทศก์
- ☐ คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ☐ นิสิต/นักศึกษา ☐ อื่นๆ

สังกัด

- ☐ สพฐ. ☐ สพป. ☐ สพม. ☐ สอศ. ☐ สช. ☐ กศน. ☐ สกอ.
- ☐ พลธ. ☐ พัฒนาศิลป์ ☐ สพศ. ☐ อปท. ☐ กทม. ☐ อื่นๆ

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้

เลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์/โทรศัพท์เคลื่อนที่

การสมัครเป็นสมาชิกวารสารวิทยาสาร

ดังนี้

- ☐ ต่ออายุสมาชิกเลขที่ ☐ สมัครสมาชิกใหม่

☐ ราย 1 ปี (ราคา 500 บาท)

☐ ราย 2 ปี (ราคา 1,000 บาท)

โดยรับฉบับเดือน ถึง

ชื่อผู้แนะนำ (ถ้ามี)

การชำระค่าสมาชิก

☐ เงินสด บาท

☐ ธนาคาติ สั่งจ่าย ปณ.ศึกษาธิการ ในนาม ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (ใช้ธนาคาติตัวจริงเท่านั้น)

สถานที่จัดส่งวารสารและใบเสร็จรับเงิน

☐ ตามที่อยู่สมัครข้างต้น

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

เลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์/โทรศัพท์เคลื่อนที่

กองบรรณาธิการวารสารวิทยาสาร ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนวารสารวิทยาสาร
วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาให้คงอยู่คู่กับวิชาชีพทางการศึกษาสืบไป

“ครูชน” บุญช่วย กองศรี
ปีน. 61
เขียนที่อาคารสมชอยพิศับ
เชิงเขารูปช้าง, สงขลา.

โรงเรียนฝึกหัดครู กับพลผลิต จากหลักสูตรโบราณ

๑ กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว.....ยุคที่ราคาทองคำบาทละสามร้อยกว่า... กว๋ยเตี่ยวขามละ 50 ตังค์พิเศษ 75 ตังค์ ดูหนังโรง 2 เรื่องควบ 1 บาท.... ฮ่าาา... เด็กรุ่นนี้ คงฟังด้วยความฉงน... แล้วสรุปว่าไม่จริงและไม่เชื่อ.....

คงมีอีกหลายเรื่องที่คงเหลือเพียงคำเล่าขานเป็นตำนาน แห่งกาลสมัย ให้คนรุ่นหลังกลางแควง!....

ผมเป็น**นักเรียนฝึกหัดครู**ในช่วงเวลาเหล่านี้แหละครับ จากรอยต่อช่วง**โรงเรียนฝึกหัดครู**พัฒนาไปสู่ความเป็น**วิทยาลัยครู** ผมซาร์จ**ประจวบ**และ**เคมีแห่งวิชาชีพรู**ได้รับการหล่อหลอมเคียวกร่าอย่างคล้ำจืดจาก**หลักสูตรสร้างครูยุค**นั้น เพื่อให้ไปเป็น**ครูชนบท ครูประชาบาล ครูเมือง** ได้ทั้งหมด

หลักสูตรยุคนั้น กับวิธีสั่งสอนและวิธีการเรียนของ**“นักเรียนครู”** ผมเชื่อว่า จบจากสถาบันไปแล้ว แทบจะไปทำงานอะไรก็ได้ เพราะนี่คือ **“การสร้างคนให้เป็นครู”**

ผมนึกถึง**สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**ที่เราใช้ชื่อสถาบันนี้ว่า **โรงเรียนสร้างครู** และ **วิทยาลัยสร้างครู** มาตลอดไม่เคยเปลี่ยนแปลง กระทั่งวันนี้ เมื่อผมย้อนกลับไปได้ก็ยังคงเดิม

เพียงแค่นี้ ก็บ่งบอกน้อยอะไรได้มากมายถึงแนวคิดแนวทาง ที่มั่นคง ไม่วอกแวก ไม่แปลกกลาย ไม่กลายพันธุ์... ในการ**สร้างครู**

จากวันนั้น... กระทั่งถึงวันนี้ เพื่อนผมเหล่านี้ กลายเป็น**ครูโบราณ**ที่เกษียณกันไปเกือบสิบปีแล้ว

แต่... สถาบันได้ครับ แทบทุกคนที่ผมตระเวนไปพบนั้น ผมยังเห็นความมั่นคงของบุคลิกภาพครู ยังเห็น**ประกายตาที่ดูเกมเมตตา** ยังคมชัด และที่สำคัญคือ ผมยังสัมผัสได้ถึง**จิตวิญญาณครู**ที่ได้หล่อหลอมมาเกินกึ่งศตวรรษนั้น ยังมั่นคง.....

นักเรียนฝึกหัดครู รุ่น “ครูชน”

ในรุ่นผมเหล่านี้ แม้ถูกวางรากฐานให้เป็นครู แต่ก็มีบ้างที่ชะตาชีวิตหักเหให้ไปทำงานในด้านอื่น และทุกคนต่างประสบความสำเร็จที่นำชื่นชมเช่นกัน

กำธร กังแฮ เพื่อนที่กินนอนกันมาแต่ต้นๆ ผันไปเป็นข้าราชการ**กรมที่ดิน**ระดับบริหารที่ไม่ต่างพรวัย

สุทธิ สัตตบงกช หนุ่มหล่อ พุ่มเพื่อชีวิต ก้าวสู่**สถาบันการเงิน**บริหารระดับภาคที่ประสบความสำเร็จ ด้วยความสามารถเฉพาะตัวซึ่งใครก็เลียนแบบมิได้

สุชาติ คงทอง เด็กจากชนบทริมทะเลสาบ สิงหนคร แต่คล่องตัวในการจัดการ กลายเป็นผู้บริหาร **รัฐวิสาหกิจยักษ์ใหญ่ปูนซิเมนต์ไทย**

เขียน **ไชยรัตน์ (สุรภิษฐา)** เป็นเด็กสาวคนเดียว ในยุคนั้นที่ผมใกล้ชิดด้วย เมื่อเธอมาเป็นรองประธานเชียร์ของสถาบัน คอยช่วยผมที่เริ่มออกจาก “ดักแด้” ต่อมาได้เปลี่ยนเส้นทางจากครู ไปเป็นนักบริหารชั้นสูงของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

พิเชษฐ์ โพธิ์จิตร นักเรียนครูรุ่นบุกเบิก จวกดิน-ขุดสระ-ปลูกผัก มาด้วยกันกับผม ผิดขว้างเล็ก สงบเจียม นัยน์ตาดูเหมือนจะว่างดตลอดกาล... สลัดคราบวิชาชีพรู ก้าวสู่วิชาชีพกฎหมาย กลายเป็น **ผู้พิพากษาอาวุโส**ที่น่าศรัทธา

สุเมธ รอดรัตน์ หนุ่มร่างเล็ก หลากความสามารถ อารมณ์ดี แต่พร้อมจะราวีกับใครก็ได้หากเพื่อนขอแรง วันนี้เขากลายเป็น **ผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น**ที่มีคุณภาพขนาดประชาชนรักสนิท แถมเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จระดับเป็นแบบอย่างของประเทศ นี่เท่าที่ผมนึกออกว่า เพื่อนที่ได้รับการสวดญัตติมาทางวิชาชีพครู แต่สามารถ แดกหน่อ ผลิบานได้ทุกงาน ทุกพื้นที่... และ... ย้ำอีกที นะครับว่า เพื่อนผมเหล่านี้ เตรียมเข้าสู่เจ็ดสิบแล้วทั้งหญิง - ทั้งชาย... แต่ให้ตายเถอะ ในสายตามผม ยังเห็นพวกเขา ยังพิต ยังแกร่ง ยังเริงร่า มิได้เห็นร่องรอย “ชราโรย” แม้แต่น้อย...

ผมเริ่มสงสัยครับว่า... หลักสูตรการผลิตครูรุ่นนั้น มีอะไร พิสดาร?....

ผอ.อาจ ชมภูโคตร จากโรงเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ จังหวัดนครพนม นับว่าเป็นครูรุ่นกลางเก่า กลางใหม่ เคยบอกว่า....

..... “ผมเชื่อว่า วิชาชีพครู อ่อนด้อยลง ตั้งแต่เปลี่ยนชื่อ เปลี่ยนสถานะ จาก**วิทยาลัยครู**ไปเป็นชื่อต่างๆ มากมาย เช่น สหวิทยาลัย วิทยาลัยราชภัฏ กระทั่งมาเป็น **มหาวิทยาลัยราชภัฏ** จากหลักสูตรเฉพาะผลิตครู มาเป็นสร้างการอาชีพต่างๆ แข่งกับ อาชีวะ..... แล้ว**การผลิตครู** กลายเป็นหลักสูตรเล็กๆ แอบแฝงอยู่ใน มหาวิทยาลัยอันใหญ่โต!”.....

ผมฟังน้องๆ สะท้อนมุมมองความคิดด้วยความทึ่ง... แต่ก็ เห็นด้วย!

อืมมม!!... ใครนะทะลึ่งบอกผมว่า.....

ฤา... ชื่อนั้นสำคัญไฉน!?... ฮ่าาา!

.....

เกริ่นมาซะไกล... แต่ได้ประเด็นสถานภาพทางวิชาชีพครูใน อดีต! ซึ่งนับวันจะเลือนหาย... จึงจารึกไว้ซะหน่อย!

อีกเรื่องที่ครูสมัยนี้อาจไม่รู้ คือ สมัยเป็นนักเรียนครู เป็น นักศึกษาครู นั้น จะนั่งกางเกงขายาว ผูกเนคไท ตามฟอร์มสถาบัน เหมือนกันทั่วประเทศ

แต่เรียนก็คือเรียน **เรารุ่นนี้ยังโดนเขียนนะครับ** อาจารย์ ฝ่ายปกครอง ยังถือไม้เรียว ทำหน้าเคร่ง ตาตุ้ ที่คนรุ่นผมยังเสียว สันหลังกันจนบัดนี้.....

วันนี้..... “**ไม้เรียว**” หายไปพร้อมกับ**วิชาชีพครู** ที่เหลือเพียงซาก **เสมือนคราบบูที่ไร้บาร์มีและ จิตวิญญาณใด ๆ**

ผมคงไม่เถียงกับนักจิตวิทยาเด็กประเภท โลกสวย หรือแนวคิดต่างประเทศที่เน้นการศึกษาไทย ไปรับเอามา แล้วมอง**ครุรุ่นโบราณว่าคร่ำคริ**

เพราะคงเสียเวลา... แต่ผมมีชุดความคิด และความเชื่อส่วนตัวว่า มนุษย์นั้นมีความต่าง และธรรมชาติ มีสองด้านเสมอ มีแข็งกร้าว ย่อมมีอ่อนโยน มีความตาย ก็มีการเกิด มีดีเลิศ ก็ต้องมีเลวทราม.. ฯลฯ...

และเมื่อผมเชื่อในหลักสูตรการผลิตครูยุคเก่า ว่า**สร้างครูได้ดี** ผมก็พบว่า ครูที่ดีก็สามารถหันเห ไปเป็นอาชีพอื่นอย่างได้ดี!

วันนั้น... ไร่ฤกษ์ไร่ยามใด... เมื่อปีคัฟ เก้ามิตชูแดง เพิ่งออกจากอู่ ส่งเสียงคำรนด้วยความ คึกคะนอง

อุปกรณ์ท้ายพร้อมด้วย **เต็นท์ เครื่องครัว กล้องเก็บเสื้อผ้า โต๊ะเขียนหนังสือ** และอัฐบริวาร จำเป็นสำหรับการ**ตระเวนศึกษาไทย** พร้อม!.....

สุเมธ รอดรัตน์ นายกเทศมนตรี อำเภอ สิเกา จังหวัดตรัง เป็นเพื่อน**นักเรียนครู**มาด้วยกัน คือ เป้าหมายที่ผมมุ่งไป...

...“ภูมิที่ดินติด**ทะเลอันดามัน** เป็นเชิงเขา ลาดชัน มองไปเห็นเกาะลันตา ของจังหวัดกระบี่ มึงจะอยู่ที่คืนก็ได้รับประกันความปลอดภัยอาหารพร้อม มีลูกน้องคอยดูแลด้วย แต่เป็น**หมู่บ้านมุสลิม**”...

เพียงข้อมูลเท่านั้น ผมก็ตัดสินใจได้แล้ว MITSUBISHI แก๊สแดงของครูชนก็พุ่งฉิวผ่าน **รัตภูมิ สตุล พัทลุง** ผ่าน**เมืองตรัง** มุ่ง “**สิเกา**” เมืองชาย ขอบติดกระบี่

เรือนพักแรม "ครูชน" อ.นาโยง จ.ตรัง

หมู่บ้านแหลมไทร คือเป้าหมาย
แต่... ก่อนถึงเป้าหมาย ผมมีรายการสำคัญที่ไม่แวะไม่ได้
อำเภอนาโยงของตรัง เป็นบ้านของ **ประธานสมาพันธ์ครูภาคใต้**
น้องสมศักดิ์ ทองแก้ว ซึ่งติดป้ายหน้าบ้านว่า **"จุดแวะพักครูชน"**!
คืนนั้น... เราคุยกันแก้มล้มเล่าเรื่องอดีต สมัย **น้องศักดิ์** เป็นนักศึกษา
ได้เข้าร่วมงานอุดมการณ์กับครูชน กระทั่งมาเป็นครู เป็นผู้บริหารที่จวนเกษียณ

ผมภูมิใจที่เส้นทางความคิดของน้องไม่เปลี่ยน แม้จะมีวิบากกรรมในการทำงานบ้าง.....

หลังอาหารเช้า ณ **เรือนพักครูชน** ผมเดินทางต่อสู่ **"แหลมไทร"**

หมู่บ้านเล็กๆ ริมทะเล อาชีวะประมง เจียบสงบ เหมาะสำหรับการวางเต็นท์
ครูชน เสียงลม เสียงคลื่น ทำให้ไม่เหงาเปลี่ยวเกินไป

เพียงรถไถเขาสูง - ต่ำ เลาะไปชายขอบเขตพื้นที่ของ **นายสุเมธ รอดรัตน์**
ผ่านป่าโปร่ง มองเห็นทะเลไม่ไกลนัก ผมก็รับรู้ได้ว่าความรักความผูกพันของคนที่นี่
กับ **ครูสุเมธ รอดรัตน์** ยังมีอยู่ แม้จะผ่านมากว่าสี่สิบปีแล้ว
เมื่อผมถามเส้นทาง ชาวบ้านมองด้วย **สงสัยระวาง**

แต่เมื่อบอกว่า เป็นเพื่อนกับ **ครูสุเมธ** แวดตานั้นเปลี่ยน
เป็น **วางใจ** โดยพลัน!

หกวัน ณ บ้านแหลมไทร ผมได้อาศัย **หวิ้ม** ซึ่งเคยเป็น
ลูกศิษย์ **ครูสุเมธ** มาก่อน ช่วยดูแลและพาตระเวนรอบๆ ที่พัก
และมี **สาวน้อย** ภรรยา คอยดูแลการกินการอยู่

ผมเก็บเกี่ยวข้อมูลและความสัมพันธ์กับชุมชนได้มาก
เกินพอ มีเวลาได้เขียนบันทึก **ร่องรอยการเดินทางของครูชน**
และผมได้ข้อสรุปว่า.....

กลาง: เพื่อนครูสุเมธ รอดรัตน์
ขวา: ผู้ใหญ่บ้านแหลมไทร

เต็นท์พักแรม "ครูชน"

เพื่อน...มาเยือน พุดเรื่องอนาคต
เมื่ออย่าง 70

หวิ้ม และ น้อย ผู้ดูแลครูชน
แบบไม่คลาดสายตา

..... **"วิถีชีวิตชุมชนมุสลิมที่สงบเรียบง่ายกับธรรมชาติ**
มีการดำรงอยู่ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม คือความสงบ
งามแบบพอเพียงนั่นเอง"

และ... ใต้ครับ..โดยมี **"ครู"** เป็นผู้กระตือรือร้นจิตวิญญาณ
มนุษย์ เป็นผู้เชื่อมที่ติระหว่างชุมชนกับรัฐที่อาจยังห่างเหิน
ประชาชน!

ปลูกลงต้นไม้ ณ จุดพักแรม

นายสุเมธ รอดรัตน์
นายกเทศมนตรีตำบลลิเกา

ผมภาคภูมิใจในหลักสูตรผลิตครูรุ่นก่อน แล้วยิ้ม
ด้วยความภาคภูมิใจในความเป็น **"คุณครูสุเมธ รอดรัตน์"**
ของประชาชน เพื่อนผมคนนี้

หลับเป็นเวลา
ตามนาฬิกาชีวิต
พิชิตโรคร้าย
ร่างกายแข็งแรง

Join the Sleep World,
Preserve Your Rhythms
to Enjoy Life

16 มีนาคม 2561
วันนอนหลับโลก
Word Sleep Day

คຸຣຸສກາ

เป็นองค์กรวิชาชีพที่มีระบบและกลไกในการส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยงการผลิต การคัดกรอง
และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล

ISSN 15-13-1912

9 771513 191004

ราคา 50 บาท